

Cell. 4

Katolikus Tanügyi Főigazgatóság.
Budapesti kerület.

Budapestvidéki Tankerület.

Diákotthon.

A KECSKEMÉTI
KEGYESTANÍTÓRENDI RÓM. KAT. GIMNÁZIUM
ÉV K Ö N Y V E

AZ 1942—43. TANÉVRŐL

AZ ISKOLA FENNÁLLÁSÁNAK CCXXIX. ÉVÉBEN SZERKESZTETTE

SZOMOLÁNYI JÓZSEF

IGAZGATÓ

ISKOLAFENNTARTÓ :

A MAGYARORSZÁGI KEGYESTANÍTÓREND

Katolikus Tanügyi Főigazgatóság.
Budapesti kerület.

Cell. 4
Budapestvidéki Tankerület.

Diákotthon.

A KECSKEMÉTI
KEGYESTANITÓRENDI RÓM. KAT. GIMNÁZIUM
É V K Ö N Y V E
AZ 1942—43. TANÉVRŐL

AZ ISKOLA FENNÁLLÁSÁNAK CCXXIX. ÉVÉBEN SZERKESZTETTE

SZOMOLÁNYI JÓZSEF

IGAZGATÓ

ISKOLAFENNTARTÓ :
A MAGYARORSZÁGI KEGYESTANITÓREND

**Felelős kiadó : Szomolányi József.
Stephaneum nyomda Budapest. Felelős : ifj. Kohl Ferenc.**

1914—18.

André Balázs dr.
Batu Aladár
Bárány Ervin
Berente István
Berente Pál
Csomák Béla
Csorba Mihály
Fehér Sándor
Hunyadi János dr.
Kabók Sándor
Sz. Kovács József
S. Kovács Zoltán
László Imre dr.
Merász József
Orbán Ferenc dr.
Orbán Lajos
Peley Gyula dr.

Pócsy György
Repka Gyula
Révai Béla
Rieger István
Salamon Dezső
Stein Miklós
Sipos Károly
Tóth Lajos I.
Tóth Lajos II.

1919.

Fennes Rezső
Hornyik Károly
Kósa József

1939—

Koncz József ifj.
vitéz Szakáll János ifj.
Fodor Zoltán dr.

Hőseinek a Keeskeméti Piarista Diákegyesület.
(Az emlékmű Borberekí Kovács Zoltán szobrászművész alkotása.)

HŐSEINK

VITÉZ NAGYBÁNYAI HORTHY ISTVÁN

HAZÁNK KORMÁNYZÓHELYETTESE, REPÜLŐ-FŐHADNAGY

1904—1942. augusztus 20. Keleti harctér.

«Nem tarthattam volna vissza még akkor sem,
ha akartam volna.»

(A Kormányzó úr Öfömlétségének szavai.)

★

IFJ. KONCZ JÓZSEF

TART. FŐHADNAGY

1906—1939. január 6. Munkács.

IFJ. VITÉZ SZAKÁLL JÁNOS

TART. HADNAGY

1911—1942. szeptember. Keleti harctér.

DR. FODOR ZOLTÁN

TÜZÉR-ZÁSZLÓS

1914—1942. szeptember 20. Keleti harctér.

«S nagy példákra magyar már nagygyá lenni ne
tudjon?»

(Vörösmarty.)

III. Konez József tart. főhadnagy 1939 január 6-án, mikor a csehek orv-támadást kíséreltek meg Munkácsnál, mint ott szolgálatot teljesítő tiszt az első riasztásra halált megvető bátorsággal rohant a betörés színhelyére és akadályozta meg bátor fellépésével a csehek betörését. Ellenállás közben többszörös golyótalálat következtében hősi halált halt. Holttestét Kecskemétre szállították és országgraszoló gyászszertartás keretében, teljes katonai tiszteletadással helyezték nyugalomra a Szentháromság-temetőben. A temetésen leveldi Kozma Miklós ny. belügyminiszter, Kárpátalja Kormányzó-biztosa mondott beszédet.

III. vitéz Szakáll János mint tart. hadnagy már a Délvidék visszafoglalásakor, 1941-ben Kormányzói elismerésben részesült hősi magatartásáért. 1942 májusában ezredével, a 7. honv. gyalogezreddel az orosz harctérre vonult. A Don-menti harcokban ismét kitűnt és újabb Kormányzói elismerésben részesült. 1942 szeptember havában ellenséges golyótól találva halt hősi halált.

Fodor Zoltán a tolnai tüzérezrednél szolgált mint zászlós. 1942 áprilisában ment ki az orosz harctérre, és ott 6 hónapig súlyos harcokban vett részt. 1942 szeptember 20-án halt hősi halált mint tüzérségi megfigyelő a Dornál. Petroszkája községben a templom melletti temetőben temették el.

A GIMNÁZIUM HŐSI EMLÉKMŰVÉT FELAVATÓ BESZÉD.

Elmondotta 1943 május 9-én *dr. Labancz Ferenc*, Kecskemét thj. város tanácsnoka, a Kecskeméti Piarista Diákegyesület főtítkára.

Méltóságos Rendfőnök Úr! Kedves Magyar Testvéreim! Mai jubileumi ünnepségsorozatunk meghívóján ez a két évszám áll: 1642—1942. Ez a két évszám jelenti a magyar piaristák háromszázestendjét, melyet hazánkban letelepedésük óta eltöltöttek. Háromszáz évvel ezelőtt Kalazanci Szent József fiai egy kicsiny fácskát ültettek el a magyar talajba. De ez a fa tölgyfa volt, mintahogy az évszázadok megmulatták, mert éppenúgy mint a tölgy évszázadok alatt nő és terebélyesedik igazán nagyszerű fává, úgy a piarista rend is, az elmúlt háromszáz év alatt folyton fejlődve lett ennek az országnak egyik legfontosabb kultúrtényezőjévé. A magyar talajba elültetett fácskának bizony sok viharral és viszontagsággal kellett megküzdeni, sokszor bizony nagy viharok szaggatták, tépték, de sziklaszilárdan állotta a vihart és folyton fejlődve nőtt azzá a nagy hatalmas fává, melynek árnyéka alá most mi is összegyöttünk ünnepet ülni. Ha vizsgálat tárgyává teszem, mi volt az oka annak, hogy ez az idegenből hozott fácska a magyar talajban olyan jól érezte magát és ilyen gyönyörűen fejlődött, akkor azt kell megállapítanom, ennek az oka az volt, hogy a fának nem csak a gyökerei éltek a magyar földben, de magyar volt annak minden egyes része. A magyar piaristák arcán egyik legjellegzetesebb vonásnak izzó magyarságukat és hazaszeretetüket tartom. Különösen a kezdet éveiben lehettek nyelvben nem magyarok, de érzéseikben mindig magyarok voltak. A kegyes iskolák állandóan a tevékeny magyar hazaszeretnek voltak a fellegvárai. Mondhatnám minden nagyítás nélkül azt is, hogy a piarista rend ennek a hazának egyik legmagyarabb rendje.

Erről az izzó és hazáját szolgáló hazaszeretetről beszélnek az ősök. Ezek között is elsősorban az intézet volt házfőnöke és igazgatója, a lángelelkű magyar piarista Erdősi Imre, aki hősiességével a magyar szabadságharcnak egyik

legkimagaslóbb alakja lett. A hálás város utcát nevezett el róla, a diákegyesület pedig már évekkel ezelőtt az utcát emléktáblával jelölte meg. Vagy emlékezzünk vissza a Járvás Mihályokra, a Tóth Györgyökre, akiknek lángoló magyar hazaszeretete példakép lobogott az ifjúság előtt és az ifjú lelkek nemcsak melegekdttek ennél a lángnál, hanem az ő lelkük is tüzet fogott és megtelt áldozatra és tette kész hazaszeretettel. Ilyen légkörben nevelődött és nőtt a egyes iskolák ifjúsága. A nagyszerű és példaként követendő tanárok hosszú sora neveli az ifjúságot és oltja lelkébe a legszentebb hazaszeretetet.

A békés idők nagyszerű felkészülése után azonban eljött az ideje annak is, hogy ez az ifjúság megmutassa azt, hogy mi az áldozatos hazaszeretet. Ez az ifjúság neveléséhez hűen egy percig sem habozott és oda állott, ahova a haza elhívta. Fegyverrel a kezében állta a vártát és hogy milyen eredménynyel és áldozatkészséggel, ennek örök emléke ez a hősi emlékmű, amely előtt most itt állunk. Ezek a hős piarista diákok nevelésükhöz híven megmutatták, ha a haza úgy kívánta, a legrdágábbat, életüket is feláldozták a haza oltárán.

A kecskeméti piarista Diákegyesület 18 évvel ezelőtt alakult meg. A megalakulás célja összefogni a végzett piarista diákokat, hogy lelkükben az iskolájuk és egymás iránti közösségi érzést és szeretetet tovább ápolják. A megalakulás után a Diákegyesület azonnal alapszabályokba fektette le céljait és feladatait. Ezek között a Diákegyesület első kötelességeként a világháborúban és a kommunizmus alatt hősi halált halt diáktársak emlékének a méltó megörökítését tűzte ki célul. A megalakulás első percétől kezdve élénken élt Diákegyesületünk minden egyes tagjában ennek a kötelességteljesítésnek az érzése. Hogy a Diákegyesület ezt a kötelességét csak most rója le, annak az az oka, hogy kezdetől fogva azon a nézetben voltunk, hogy a felállítandó emlékműnek méltónak kell lenni a hősök emlékéhez, de méltónak ehhez a gyönyörű iskolapalotához is. Az anyagiak megfelelő előteremtése azonban időbe került. Mihelyt azonban úgy éreztük, hogy megfelelő anyagiakkal is rendelkezünk, azonnal megindultak a döntő lépések az emlékmű felállítása iránt. A Diákegyesület választmánya alapos tárgyalások után az emlékmű elkészítésével Borberekí Kováts Zoltánt, az ifjabb szobrászgeneráció egyik legtehetségesebb és legizmosabb tagját bízta meg. A Diákegyesület választmánya nagy örömmel adta ki ezt a megbízást, mert ezzel régi adósságát törlesztette le. Az emlékmű elkészítésének minden egyes mozzanatát féltő gondnal és szeretettel figyeltük. És most itt áll előttünk régi vágyunk tettbe valósulva, a piarista hősi emlékmű.

Itt áll előttünk és beszél. Azt mondja, aki él, annak küzdeni kell. Áldozni szent magyar kötelesség, mert az egyén áldozatából és véréből támad újra és újra az örök és elpusztíthatatlan magyar élet. De elmondja azt is, hogy a mi hős piarista fiaink vére festette pirosra Galicia, Tirol vérázattá földjét. Uzsok, Tarnow, Toporutz, Kirlibaba, Doberdó, hétközség fennsíkjá az Isonzo mind egy-egy hős diáktársunk emlékét idézi fel bennünk. De elmondja nekünk azt is, hogy nemcsak a nagy világegésben állotta meg helyét a piarista diák, hanem akkor, amikor a gyászmagyarok kiütötték kezéből a fegyvert és a bolsevizmus szörnyűsége igájába hajtották ezt a jobbsorsra érdemes népet, akkor is által

a vártát és elveiből semmit sem engedve ellenállt és készítette elő a jobb magyar jövőt. Erről a hősi kiállásról tanuskodik a volt piarista kispapnak nagyecenki sírja, hova Szamuelli golyója juttatta. De erről beszélnek a jászkarajenői hős papjaink sírjai is, akik magyarságukért és hitükért szenvedtek vértanu halált.

A nagy világegés és kommunizmus után a piarista atyák újból megkezdtek a munkát és a régi szellemben nevelték az ifjúságot. Elérkezett az ideje, hogy a magyar haza is lerázza a trianoni béklyókat és a mult tapasztalatai alapján okulva keresztes hadjáratot viseljen a bolsevizmus ellen. A piarista diák ismét fegyvert fogott hazája védelmében és a magyar haza ellen orvul támadó csehek ellen az elsők között piarista diák állt ellent és áldozta életét Munkácsnál. Az oroszvégi út haván kecskeméti piarista diák vére csillogott. Azután elmentek fiaink messze keletre az ősmagyar haza tájára és a végtelen orosz mezőkön, a Don-kanyarban harcoltak a hazáért. És ott a Don-kanyarban is megtették kötelességüket és áldozták fel ifjú életüket a jobb magyar jövődjéért.

Itt állunk a Ti hősi emléketek előtt, melyet a mi tervező művésznk alkotó és teremtő tehetsége formált ilyen nagyszerűvé.

Itt állunk és ünnepeleünk benneteket piarista hősök. Nem furcsa-e az, hogy most májusban, amikor a természet újra sarjad, akkor mi az elmulást ünnepelejük? Nem. Százszor is nem, mert ti halálotokkal nem az elmulást, hanem az életet adtátok ennek a hazának.

Szerbiában, a Kárpátokban, Galiciában, Tirolban és a végtelen nagy orosz mezőkön a Don partján ott is május van. A hegyekben, a völgyekben és a síkságon ott is virítanak a májusi tarkaszínű virágoknak száza és ezrei. Ezek a virágok nyílnak a ti jeltelen hősi sírjaitokon is. A májusi szellő elhossa ezeknek a virágoknak illatát. Megtelik ezzel az illattal a mi lelkünk, de megteelik ennek a gyönyörű iskolapalotának minden része. Ez az iskolapalota is, hogy méltó tudjon lenni a ti emléketek befogadására, maga is a mi hős honvédeinknek adott hajlékot, hogy a harcokban megrokkant egészségüket itt falai között hozzassák helyre.

Ünnepeleünk mindannyian, akik itt vagyunk, de sokan csak lélekben, mert a mai idők nehéz viszonyai miatt személyesen nem tudtak megjelenni. Ennek az ünnepeleésnek azonban a főrészesei ti kell, hogy legyetek : mai piarista diákok. A ti lelketeket kell hogy megfogja elsősorban ennek az ünnepeleésnek minden szépsége és tanulsága. A ti lelketekben kell azoknak az érzéseknak is lángolni, mely eltöltötte elődeiteknek, ezeknek a hős piarista diákoknak a szívét. Ez a hősi emlékmű örök memento és figyelmeztetés az áldozatos kötelesség teljesítésére.

Hulljon le most a lepel a ti hősi emléketekről, hogy szabadon hirdesse ország-világnak a ti dicsőségeket.

Nekünk öreg diákoknak, de különösen nektek kedves fiatal piarista diáktestvéreim ennek a hősi emlékműnek szentélynek kell lenni. Szentélynek, ahova a hétköznapi szennyek levetkőzése után csak oldott saruval lehet belépni. Ha erőt és kitartást akartok meríteni a munkához és tanuláshoz, jöjjetek el ide és tekintetek a mindhalálíg való kötelességteljesítésnek erre

a kőbe faragott szimbolumára, akkor bizonyosan megerősödik a lelketek, izmaitok pedig megacélosodnak, hogy a rátokváró, munkát az életben maradóként elvégezhesse.

Ti most a dal szárnyán mutatjátok be hódolatotokat és nagyrabecsüléseket hős elődeiteknek. A nagy magyar költő Berzsenyi szavaival zengitek a gyönyörű mondást: «Nem sokaság, hanem lélek, s szabad nép tesz csuda dolgokat». Igen, ez a lélek ez az izzó hazaszeretettől telített lélek művelte azokat a csuda dolgokat, melyet ezek a hős piarista diákok a haza oltárán műveltek. Ezzel a lelkiülettel óhajtjuk mi szolgálni öreg és fiatal piarista diákok egyaránt a hazát és ezzel a lelkiülettel hajtjuk meg fejünket és intézetünknek most megszentelt új zászlaját hősi emléketek előtt. A magyarok Istene pedig idegen földben porladó, de a hadak útján Istenhez jutott lelketeknek adjon örök jutalmat.

Szívem egész szeretetével köszöntöm hős piarista diákjaink hozzátartozóit. Ez a kegyeletes ünnepség nem a régi és talán már beheggedt sebeknek a felszaggatása akart lenni, hanem méltó tiszteletadás a hősöknek.

Köszöntöm az ünnepségünkön megjelent sebesült honvédeinket, akik eljöttek, hogy ők is tisztelegjenek a hős bajtársaknak.

A megjelent egyházi, katonai, polgári hatóságoknak az összes testületeknek és minden kedves vendégünknek köszönöm, hogy megjelentek és ezzel a megjelenésükkel méltó keretet adtak a mi ünnepségünknek.

Méltóságos Rendfőnök Úr! Hálásan köszönjük, hogy nagy elfoglaltsága között időt szakított nekünk kecskemétieknek és itt a nagy ünnepünkön személyesen meg méltóztatott jelenni. Méltóztatnék megengedni nekem, hogy ezt a hősi emlékművet a Kecskeméti Piarista Diákegyesület nevében fiúi kegyeletünk és a kegyes iskolához fűződő örök szeretetünk jeléül mint a magyar piarista rend főnökének felajánlhassam.

A MAGYAR PIARISTÁK ÜNNEPE.

Irta: *Balanyi György dr.*, piarista, egyet. ny. rk. tanár, a Kecskeméti Piarista Diákegyesület tb. tagja.

Az első piarista iskola az 1597. év egyik verőfényes szeptembervégi napján nyílt meg Róma szegénynegyedében, a Trasteverében. Az egykorúak annyira nem voltak tudatában az esemény korszakalkotó jelentőségének, hogy még a napját sem tartották szükségesnek, feljegyezni. Csak akkor nyílt meg a szemük, amikor a parányi mustármag hatalmas fává terebélyesedett, mikor a piarista iskola diákjainak száma a Trasteveréből a város szívében fekvő San Pantaleoig vezető úton meghúszszorozódott: ötven-hatvanból másfélszerre sokasodott.

A rohamos fejlődés legjobban magát az alapítót lepte meg. Mert Kálazanci Szent József eredetileg csak a pillanatnyi helyzetben, az elhagyott és gondozatlan utcagyerekek kétségbeejtő szellemi és erkölcsi nyomorán akart segíteni; intézményes megoldásra vagy éppen szerzetalapításra eleinte egy-

általában nem gondolt. Ha más okból nem, már csak szerénységből és alázatosságból is visszariadt ilyenféle tervezetésektől.

De a megindult történeti fejlődést nem lehetett többé megakasztani. A tanulók számának szüntelen növekedése, a közvélemény meleg érdeklődése s az egyházi és világi nagyok, nem utolsósorban a pápák sürgetése állandóan napirenden tartotta a nagy jövőre hivatott alapítás intézményesítésének kérdését. Kalazanciusnak tehát akarva, nem akarva foglalkoznia kellett vele. Először kerülő úton, a Leonardi Szent János luccai kongregációjához való csatlakozással akarta megoldani a problémát. (1614. január 14.) Mivel azonban ez az út már három év múlva járhatatlannak bizonyult, meg kellett hajolnia a kényszerűség előtt s iskolájának fenntartására külön intézményt, az *Isten anyjáról* nevezett iskolák szegényeinek kongregációját (Congregatio Pauperum Matris Dei Scholarum Pauperum) kellett életre hívnia. (1617. március 6. XV. Gergely pápa már négy évvel rá ünnepélyes fogadalmú renddé emelte a kongregációt és megadta nekik mindazokat a jogosítványokat, melyekkel a korábbi szerzetek rendelkeztek. (1621. november 18.)

A piaristarend megalapítása több tekintetben új korszak kezdetét jelentette a szerzetesség gazdag történetében. Legnagyobb újsága abban állott, hogy az első rend volt, mely egyenesen és kizárólag az ifjúság nevelésére alakult. Mert a korábbi rendek, akár a bencések, ciszterciták, ferencesek és domonkosok, akár a jezsuiták nem kizárólagos hivatásként, hanem csupán egyetemes és átfogó programjuk egyik, nem is mindig fontos pontjaként vállalták a tanítást. Ezzel szemben Kalazanci Szent József elgondolásában a nevelő munka nem mint periferikus elem, hanem mint középpont jelentkezett, melyhez a szerzetesi életberendezés minden más mozzanatának alkalmazkodnia kellett. Amit előtte más rendalapítók a lélegzõdozásban, az igehirdetésben, az eretnekek elleni küzdelemben, az irgalmas szeretet műveinek gyakorlásában, a tudományok ápolásában stb. kerestek, azt ő az elhagyatott szegény gyermekek felkarolásában és hivatásos tanításában találta meg. Így lett az első tanítórend megalapítója.

Másik nevezetes újítása volt Kalazanci Szent Józsefnek, hogy a tanítást legalulról, az elemi ismereteken kezdte. Ezzel ismét úttörő munkát végzett. Mert korának, sem a klasszikus műveltségért rajongó reneszánsznak, sem pedig a szavak dagályában és a művészi szép túlhajtásában gyönyörködő barokknak nem volt érzéke a népművelés iránt. Mind a kettő túlságosan arisztokratikus volt hozzá, semhogy észrevette volna az alsóbb néposztályok lelkében vajdó problémákat és vágyakat. Az elemi oktatás általában mindenütt elhanyagolt állapotban volt. Szervezetről, céltudatos törekvéstről legfeljebb csak a nagyobb iparos és kereskedő városokban lehetett szó. A tanítókat azonban itt is inkább a kenyérkereset vágya, semmint komoly hivatástudat vezérelte. Azok a nemtelen eszközök, melyeket a római tanítók a piarista iskola megfojtására ismételtelen igénybe vettek, meggyőzően mutatják gondolkozásuk alacsonyosságát. Luther szava szerint az iskolamestereken hét gonosz uralkodik: a kevély, renyhe, durva, ravasz, gonosz, részeges, oktondi ördög, akik után sántítva jár a szegény ördög.

Könnyű tehát elképzelnünk, milyen óriási haladást jelentett, mikor

Kalazanci Szent József a katolikus világ legtiszteltebb életformájával, a szerzetesi hivatással kötötte össze az addig lenézett és megvetett tanítóságot s a szegény gyermekek szellemi és erkölcsi igényeiről való rendszeres gondoskodást életének legbensőbb tartalmává és szerzetalapításának szinte kizárólagos céljává avatta.

A hivatásnak érzett és lelkiismeretes odaadással végzett tanítás mellett még két jellegzetes vonását kell kiemelnünk a piarista iskolának: ingyenességét és gyakorlatiasságát. Kalazanci Szent József és társai nemcsak hogy semmiféle címen nem fogadtak el díjat tanítványaiktól, hanem ellenkezőleg a maguk szerény anyagi eszközeivel és sohasem hiányzó mecenásaik támogatásával még ők igyekeztek kezükre jární nekik a szükséges segédeszközök: táblák, füzetek, írószerek, könyvek, sőt akárhányszor szállás, ruha és élelem beszerzésével. Ezirányú készségüket főleg azért kell kiemelnünk, mivel ezzel avatták széles körök számára szociális jótéteménnyé az iskolát s ezzel tették lehetővé sok-sok ezer tehetséges ifjú kiemelkedését szociális környezetük lenyűgöző hatalmából. Valóban hosszú emberöltőkön át a piarista iskola volt az az intézmény, melyen keresztül a társadalmi hajszálcsovénység törvénye leghatékonyabban működött.

A reneszánsz és barokk egyoldalú irodalmi kultúrájával szemben nem kevésbbé forradalmi újítást jelentett a gyakorlati ismereteknek, főleg a számtannak meleg felkarolása és a tanítás programjába való szerves beillesztése. Kalazanci Szent József ebben a tekintetben is a maga feje után indult; megbecsülte korának tudományát, de nem becsülte túl. Ő nem poétákat és rétorokat akart nevelni, hanem egész embereket, akik a gyakorlati élet forgatagában és nevezetesen a gazdasági élet hullámverésében is jól megállják a helyüket. Ő valóban az élet számára akart nevelni. Ezért nem győzte elég nyomatékkel ajánlani a számtannak, mint a gyakorlati irányú oktatás legfőbb eszközének és egyben jelképének beható tanítását.

Ezek az alapvonások: a szegény és elhagyott gyermekek hivatásos, ingyenes és gyakorlati irányú tanítása az elemi ismeretektől fel egészen a gimnázium legmagasabb osztályáig eléggé megmagyarázzák a piarista iskola tüneményes kezdő sikereit. Elsőnek természetesen Olaszország nyílt meg előtte. Az olasz városok közt valóságos versenyfutás indult meg érte; még egészen jelentéktelen provinciális városok is piarista iskoláért esengtek. De ezen nincs mit csodálkoznunk. Hiszen a szerzetesség történetéből tudjuk, hogy az olasz félsziget termékenysége és befogadó képessége a szerzetesi eszmény felkarolása és valósítása tekintetében nem ismer határokat.

Ugyanezt kell mondanunk az ibér félszigetről is, mely azonban különösképpen csak jóval a szent alapító halála után, 1683-ban nyílt meg a piarista iskola előtt. Utána azonban annál rohamosabb volt terjeszkedése. Egy provincia csakhamar elégtelennek bizonyult a gombamódra keletkező kollégiumok befogadására; számukat a XVIII. század közepéig háromra, a XIX. század elejéig pedig négyre kellett emelni.

Egészen másként alakult a helyzet a harmadik katolikus román államban. Franciaországban sohasem tudott gyökeret verni a piarista iskola; még csak érdemleges próbálkozásról sem tudunk. A rendi hagyomány egy nagy-

szabású szélhámos szédelésének tulajdoníttja ezt a feltűnő meddséget, aki még Richelieu minisztert, sőt magát XIII. Lajos királyt is be tudta főnni. Valószínű azonban, hogy az igazi ok nem ebben, hanem inkább a Sorbonne akadémikuskodásában és a jezsuita kollégiumok sűrű hálózatában rejlett. De az is lehet, hogy az abszolút francia királyság nem tudott mit kezdeni olyan szerzettel, mely szinte intézményesítette az alsóbb néprétegek tehetséges fiainak magasabb körökbe emelését. Ebben a tekintetben sem Richelieu, sem Mazarin nem osztotta II. Ferdinánd toszkániai nagyherceg nagylelkű elfogását, aki egyes rosszlelkű emberek áskálódására, hogy a piarista iskolák elterjedése esetén az uraknak nem lesznek majd kocsisaik és szolgálk, ezt válaszolta: «Inkább uralkodom emberek, mint barmok fölött».

Lényegesen más szükségletek nyitottak utat a piarista iskolának észak felé, Középeurópába. Míg ugyanis a színkatolikus olasz és spanyol környezetben elsősorban azzal hatott Kalazancius alapítása, ami jellegzetességét és egyben fővarázsát adta: hivatásos oktató munkájával, addig Középeurópában jóideig azzal fogta meg a lelkeket, ami közös volt benne a régi rendek legtöbbjével: belterjes lélegzondozásával és térítő buzgalmával. Mert a harmincéves háború utórezgéseként Középeurópaszerte nagy erővel fellángoló katolikus ellenhatásnak mindenütt munkás apostolokra volt égető szüksége. Így az első piarista rajokat, melyek még az elindulás lángoló buzgalmát hordozták szívükben, mindenütt tárt karokkal és meleg szeretettel fogadták. Az első középeurópai, morvaországi, ausztriai, cseh- és lengyelországi kollégiumokat eredetileg mind a térítés céljára szánták lelkes alapítóik. A kulturális szükséglet csak mint másodrendű igény jelentkezett náluk.

Gyökeres változás csak a század vége felé állott be, mikor a vallási viszonyok egyensúlybajutása mindinkább a szellemi igényeket juttatta előtérbe. A rengeteg ideig tartó külső és belső háborgások után a különböző városi közületek valósággal ráéheztek a magasabb igényű műveltségre s ezért épp oly sietve nyitották meg kapuikat Kalazancius fiai előtt, mint néhány évtizeddel előbb az olasz városok. A terjeszkedés annál könnyebben ment, mivel itt, a középeurópai téreken a jezsuita kollégiumok megközelítőleg sem sorakoztak olyan sűrűn egymás mellé, mint Nyugateurópában s így a surlódási felület hasonlíthatatlanul kisebb volt; hatalmas kiterjedésű töretlen területek voltak, melyeken a piarista iskolának úgyszólván elülről kellett kezdenie a kulturális honfoglalás veritékes munkáját.

Ebbe az általános középeurópai keretbe illeszkedik bele a piaristaság magyarországi begyökérezése is. A háromszáz évvel ezelőtt, 1642-ben alapított első magyarföldi kollégiumot Lubomirszki Szaniszló lengyel herceg kifejezetten azzal a szándékkal állította, hogy általa előmozdítsa a katolikus vallás terjedését a másvallásúak között. És valóban a podolini atyák előbb számolnak be a szent alapítónak missziós, mint iskolai sikereikről. De ugyanígy túlnyomóan térítő szándék vezérelte Pálffy Pál nádor özvegyét a privigye (1666), I. Lipót királyt a breznóbányai (1673) és Szelepcsényi primást a pozsony-szentgyörgyi kollégiumok alapításában is. (1685.) Erre mutat az a körülmény is, hogy mind a három alapítást túlnyomóan lutheránus környezetbe, a breznóbányait és a pozsony-szentgyörgyit meg egyenesen a lutheránusoktól elvett

templom és iskola birtokába helyezték. Így a magyar piaristaság történetének első fejezete inkább az egyház-, mint az iskolatörténet keretébe tartozik.

Ez a helyzet csak a XVIII. század elején, a török kiűzetése, illetve a kuruc-labanc harcok elülése után fordult meg. Ekkor a tagjai javarészában már megmagyarosodott rend és a magyarság szíve összedobbant; kölcsönösen felismerték sorsközösségüket és szoros frigyre léptek egymással, melynek bensőségét immár több mint kétszáz viharos esztendő múlása sem tudta meglazítani. A kulturális értékeiből kifosztott, koldussá szegényedett nemzet bizalommal fordult Kalazanci Szent József szegény fiaihoz és az ő hozzáértő vezetésük alatt iparkodott visszaszerezni és megpótolni szellemi kincseit, melyektől az előző századok zordonsága megfosztotta!

A rend és a nemzet viszonyának bensőségére legjellemzőbb a terjeszkedés aránya. A magyar kollégiumok száma a szatmári béke és az önálló magyar rendtartomány megalakulása között eltelt tíz esztendő alatt (1711—21) négyről tizenkettőre növekedett. A következő két emberöltő alatt, Mária Terézia haláláig (1780) közel kétszeresére, harmincegyre emelkedett ez a szám. De ha lett volna elegendő rendtag, akár félszázra is fel lehetett volna duzzasztani a kollégiumok számát. Mert a rend után való kereslet az évtizedek múlásával nem hogy csökkent volna, hanem ellenkezőleg még növekedett. Az ország legkülönbözőbb tájairól, sokszor nem is magyar és nem is katolikus jellegű városokból jöttek a megtelepedésre sürgető kérések. Pl. csak Nemcsényi Adolf rendfőnöksége idejéből (1748—1754) tudomásunk van a kaproncai, késmárki, körmöcbányai és újvidéki alapítványok felajánlásáról. De tudunk az eszékiek, pinkafőiek és rumajai próbálkozásairól is. Túlzás nélkül mondhatjuk tehát, hogy a XVIII. század folyamán széles e hazában a világ minden tája felé hívták, csalogatták Kalazancius magyar fiait.

Ezek az adatok önmagukért beszélnek s meggyőzően mutatják, hogy a piarista iskolának meglepően rövid idő alatt sikerült megtalálnia az utat a magyarság szívéhez. Az oknyomozó történetírás azonban nem elégszik meg a tények egyszerű megállapításával, hanem iparkodik azoknak hátterét és összefüggését is felderíteni. A jelen esetben is önként felmerül tehát a kérdés, hogyan, minő külső és benső adottságok birtokában tudta a magyar piaristaság ilyen gyorsan magához hódítani a nemzet szívét és hogyan tudott olyan számottevő tényezője lenni a nemzeti művelődésnek? Nyilvánvaló ugyanis, hogy munkája újszerűségén és említett általános tulajdonságain kívül olyan különleges adottságoknak is kellett jellemében rejteniök, melyek ösztönösen harmonizáltak az akkori magyarság lelkével és mindjárt első érintésre tökéletes összhangba hozták a rend és a nemzet törekvéseit. A magyar piarista mult megértése és igazságos elbírálása tehát jórészt azoknak a rendi jellemvonásoknak kielemezésén fordul, melyek a multban s főleg a XVIII. században olyan páratlan megértéssel és népszerűséggel övezték a piarista iskolák munkáját.

Ezen vonások közül elsőnek az *egyszerűséget és igénytelenséget* kell kiemelnünk. Ez a vonás szent alapítója egyéniségének kisugárzásaként első feltűnésétől kezdve jellemezte a rend arculatát és századokon át legfőbb ismeretető jegye maradt működésének. Az a két kicsiny mindössze hat láb hosszú

és három láb széles, ütött-kopott szobácska ott a Trasteverében, ahol bölcsője ringott, híven jelképezte és mintegy előre megpecsételte sorsát. Piaristaság és igénytelen egyszerűség testvérek, kenyeres pajtasok s együttesen mindenütt szívesen látott vendégek lettek. Az első piarista nemzedékeknek buzgóóságuk és törhetetlen lelkesedésük mellett igénytelenségük volt legjobb ajánlólevele. Csak a szent ügyet tekintették, s ha kellett, szívesen vállalták érte a lemondást és nélkülözést is.

A magyar piaristaság úttörőire még fokozottabb mértékben áll ez a jellemzés. Igénytelenségük és szerénységük már települési helyek kiválasztásában is megtetszett. Nem törték magukat a Dunántúl, Erdély és a Felvidék gazdag és virágzó városai után; Pozsonyra, Sopronra, Kassára, Nagyváradra vagy Brassóra, Nagyszebenre egy pillanatig sem gondoltak. Az arisztokrata Buda mellett szerényen megelégedtek az akkor bizony jobbára romoktól éktelenkedő plebejus Pesttel, aminthogy a szabad királyi városok közül csupán az alföldi, tehát félig falu, félig város Debrecen és Szeged ajánlkozását fogadták el. Egyébként beérték egyszerű mezővárosok s kicsi, inkább multjukból, mint jelenükből élő hegyi városkák szegényes alapítványaival. De ha kellett, elmentek a havasalföldi, istenhátamögötti Krajovába is. (1734.) Mert sohasem nézték a végzendő munka külső kereteit, hanem csak az alkalmakat keresték Isten dicsőségének előbbrevitelére s embertársaik javának munkálására.

És amilyen igénytelenek voltak az első magyar piarista nemzedékek a települési helyek megválasztásában, éppen olyan szerényeknek mutatták magukat az alapítványul felajánlott összegek elfogadásában. Első kollégiumaik alapítóleveleinek olvastán nem fogy csodánk: hogyan tudtak megelégedni olyan csekély anyagi ellenszolgáltatással? Legtöbb helyütt igazán csak akkora alapítványt kötöttek ki, amekkora megóvta őket az éhenhalástól. Pest városa pl. mindössze évi hatszáz, illetve a plébánián megtakarított összeg leszámításával háromszáz forintot ajánlott fel a gimnázium megalapozására és fenntartására. És még így is csak egy hajszálon mult, hogy a megegyezés kútba nem esett, mivel a nemes tanács a tanítás mellett a plébánia állandó kisegítését is rájuk akarta erőszakolni. Ugyanígy Szeged városa hat rendtag eltartására csak nyolcszáz rajnai forint kiutalását helyezte kilátásba, de ennek fejében a plébánia vezetését és a vasárnap és ünnepnaponként szokásos magyar, német és dalmát szentbeszéd mondását is vállalnia kellett a rendnek.

És ez nem kivétel volt, hanem rendes szabály. A régi piaristák igazán Olcsó Jánosok voltak: minden szóba jöhető szerzetnél kisebb alapítvánnyal beérték. Mint jellemző példáját említjük a privigyei esetet. Özveggy gróf Pálffy Pálné eredetileg a jezsuitákat akarta megtelepíteni Privigyén. Mikor azonban ezek alapítványul 100 ezer forinton felül még a bajmóci vár egy részét s Németpróna és Privigye községeket kívánták, annyira megrémült, hogy rögtön megszakított velük minden összeköttetést. Csak ezután fordult Opatovszky Vencel piarista provinciálishoz, aki a szükséges épületek rendelkezésre bocsátása mellett szerényen megelégedett 25 ezer forontnyi alapítvánnyal. Fél századdal később Szegeden ismétlődött meg ugyanez az eset.

A jezsuiták ugyanis 1702-ben azzal a kikötéssel kapták meg Mattyasovszky László nyitrai püspök 50 ezer forintos alapítványát, hogy annak fejében magukra vállalják a szegedi hívek lelki gondozását és iskolát állítanak számukra. Néhány atya nemsokára meg is jelent az éledni kezdő alföldi metropoliszban; mivel azonban úgy találták, hogy az alapítvány kevés a lelkipásztorkodás és tanítás céljaira, csak a plébánia vezetését voltak hajlandók átvenni. Ebből azután hosszú huza-vona támadt, melyet az illetékes körök végre úgy oldottak meg, hogy az alapítványt mindenestül áttették a szatmár-megyei Nagybányára. És néhány év múlva jöttek a piaristák s évi nyolcszáz forintért, azaz legfeljebb 12 ezer forintnyi alapítványért magukra vállalták mind a két terhet, melyért a jezsuiták 50 ezer forintot is keveseltek.

Természetes, hogy ilyen alapítványok mellett nagyon szerényen indult és sokáig kezdetleges keretek közt folydogált az élet is. Sokszor már magukkal az alapítványokkal is baj volt; vagy nem folytak be idejében, vagy pedig elmulasztottak értékállóságukról gondoskodni. Még nagyobb baj volt, hogy az alapítók rendszerint nem siettek az építkezésre vonatkozó ígéreteik beváltásával s a néha *évekig, sőt évtizedekig elhúzódó átmeneti időre a legképtelenebb helyeken szállásolták el az atyákat és iskolájukat*. Kecskeméten pl. első rendházul a Mária-társulat liliputi házát jelölték ki, ez azonban olyan szűk volt, hogy még a konyhát is szobának kellett berendezni. Pesten az első rendház és gimnázium mindössze négy kis szobából állott: kettő a rendtagok, kettő pedig a 155 főnyi diáksereg befogadására és tanítására szolgált. Debrecenben éveken át egy nádfödeles alacsony viskóban folyt a tanítás. Szegeden először egy kimustrált pestises kórházban, lazaretumban, azután pedig egy hasznavehetetlenné vált katonakórházban rendezték be az iskolát. Tatán a majki kamalduliaknak ütött-kopott fészerei és magtárai szolgáltak első fődélül a jó piarista atyáknak, sőt évtizedeken át osztályaiknak is. Könnyű elképzelnünk, mennyi igénytelenség kellett e több mint kezdetleges viszonyok megszokásához és hosszabb-rövidebb időn át való elviseléséhez.

De ha az alapítók végre nagykegyesen rá is szánták magukat ígéretük teljesítésére, legtöbbször fukar kézzel mérték a költséget és a telket. Egyedül a jelen pillanatnyi szükségleteire tekintettek, a jövő fejlődés lehetőségeivel egyáltalában nem számoltak. Mintha a rend szerénysége és igénytelensége mecénásaira is áthatott volna: hiányzott belőlük a nagyvonalúság és a jövőbetekintés. Innét van, hogy a piarista kollégiumokat és iskolákat úgyszólván emberöltőről-emberöltőre újjá kellett építeni, vagy legalább lényegesen ki kellett bővíteni. Ez azonban vagy csak új mecénások keresésével, vagy pedig a rend csekély anyagi teherbíró képességének végső megfeszítésével vált lehetővé.

A rendházaknál még csak ment valahogy a dolog, mert mindig lehetett hozzá egy-két egyházi jótévőt találni. De ez iskoláknál már sokkal bajosabb volt a helyzet; ott már nehezebb volt mecénást találni. Sokszor hiába fordultak vármegyékhez, városokhoz és magánosokhoz; mindenütt zárt ajtóra, illetve semmitmondó üres biztatásra találtak. Pl. a veszprémi atyák rögtön a rendház kibővítése után elhatározták gimnáziumuk újraépítését. De csak négy év múlva, 1773-ban jutottak el odáig, hogy az alapkövet le tudták

tenni; befejezésre pedig csak 1778-ban került sor annak a kilencezer forintnak felhasználásával, melyet Kiss Adorján házfőnöknek Mária Terézia királynőtől sikerült kieszközölnie. Itt bizony rengeteg utánjárásra és idegörlődésre volt szükség, melyek teljesen igénybe vették egy-egy ember munkabírását. Ezért találjuk a XVIII. századi névtárakban az építkező házak főnökeinek neve után ezt a sokat — áldozatot és vergődést — jelentő kitételt: «*A ház és az iskola építésének előmozdítója (Promotor fabricae domus et Scholarum)*».

Igy bizony a szegény és igénytelen piaristaság bizonyos tekintetben anachronizmus volt a XVIII. század fényes barokk világában. Kalazancius magyar fiai kényelmes kolostorok helyett legtöbb helyütt szűk és kényelmetlen odukban laktak és fényes iskolapaloták helyett rosszul és célszerűtlenül a holnap szükségleteinél mindig kisebbre szabott termekben tanítottak. És ne gondoljuk, hogy csak a kezdet kezdetén voltak ilyen bajok. A szegénységből és lemondásból később is bőven kijutott a magyar piaristáknak. Pl. a szegedi rendház, melyet különben a maga szegényes eszközeivel épített a rend, a XIX. század elejéig annyira megrongálódott, hogy a szegedi néphumor találóan «hatrongyosnak» nevezte el. 1807-ben egy kíméletlen vihar az utcára borította a rozoga épület tetejének java részét; és íme évekig tartó instanciázásba és küszöbkoptatásba került, míg a tanács rászánta magát a tetőzet kijavítására.

A külső kereteknek megfelelt az iskola benső élete. A magyar piaristák ebben a tekintetben sem tagadták meg az alapító Kalazanci Szent József szellemét. A szegény gyermekek ügyét mindig szívükön viselték. A tehetségebbeket beajánlották a módosabb fiúk mellé apródnak vagy házitanítónak. Pl. a nyitrai nemesi konviktusban minden vagyonosabb ifjúnak megvolt a maga *ephoebusa*, aki azonban inkább inasi, mint apródi szolgálatokat végzett. Akiknek pedig nem sikerült kenyéradó gazdát találniok, azok a tanárok és az iskola elnezéséből koldusdiákok, *mendikánsok*, vagy *legátusok* módjára tartották fenn magukat, esténként, különösen szombat este és ünnepek előtt kántálva járták be a várost; karácsonykor a betlehemi jászollal, vízkeresztkor a három királyok csillagával a vidékre is kirándultak. Tavasszal és nyáron komolyabb munkára: szénakaszálásra és gyűjtésre, aratásra és kapálásra is elszegődtek. Keserves élet volt bíz ez, de sokaknak mégis sikerült ezen a réven felvergődniök. A hagyomány szerint Grassalkovics Antal, a későbbi dúsgazdag gróf és kamarai elnök és padányi Biró Márton, a hatalmas veszprémi püspök is mint szegény mendikánsok kezdték pályájukat.

A piaristák, mint a szegény Kalazancius fiaihoz illett, sohasem tagadták meg a rokonszenvüket és támogatásukat a keservesen küszködő koldusdiákoktól. Gondolkodásukat híven jellemzi a nyitrai házi krónikában feljegyzett adat: mikor a helytartótanács az 1740-ben kitört pestis alkalmából elrendelte, hogy azokat a diákokat, akiknek semmi megélhetésük nincsen, hanem csak koldulásból élnek és házról-házra járva kéregetnek, zárják ki az iskolából, a jó nyitrai atyák sűrű könnyhullatások közben váltak meg szegény mendikánsaiktól.

Nem túlzás tehát részünkről, ha a régi piarista iskola első jellegzetes vonásaként az egyszerűséget és igénytelenséget emeljük ki. Igénytelensége

azonban inkább benső lényegéből és alapítójának szelleméből, semmint tudatos meggyőződésből sarjadt. Mindenesetre durva történehamisítás volna, ha kapcsolatot keresnénk közte és a kor forradalmi demokratizmusa közt. A piaristák szegénysége és igénytelensége egyszerűen szerzetesi életelv, Rousseau demokratizmusa ellenben vészes forradalmi principium volt.

Kalazancius fiai annyira nem voltak társadalmi forradalmárok, hogy egyéni igénytelenségük mellett jól bele tudtak illeszkedni koruk fényes barokk világába. Az előkelő főurak, befolyásos nemesek és gazdag patriciusok fiait éppoly szívesen látták iskoláikban, mint a kispolgárok, vagy a szegény bocsoros nemesek és jobbágyok gyermekeit, az országos hivatalokat viselő nemes urak fiai mellé a színlapokon és egyebütt épp úgy odajegyezték az apa *praenobilis, perillustis, magnificus, spectabilis* vagy *illutrissimus* címét s iskolai színjátékaikkal és kongregációs előadásaiikkal épp úgy igyekeztek meghódítani a közönség szívét, mint más iskolák. A lényeg tehát ugyanaz volt náluk, csak a keretek voltak egyszerűbbek. A piaristák, mint az *Isten anyja oltalma alatt vitézkedő szegény oskolák* tanítóihoz illett, jobban számoltak szegényes környezetük igényeivel, mint gazdag alapítványokkal rendelkező és fényes palotákban tanító versenytársaik. De ami hiányzott náluk külső fényben, azt sokszorosan megpótolták lelkesedésükkel és bátor vállalkozó szellemükkel. A kortársak hamar megérezték ezt és siettek szívébe zárni a *jámbor iskolák* egyszerű és igénytelen képviselőit. Bizonyára nagyon sokan voltak, akik legalább magukban elismételgették báró Orczi Lőrincnek nevelőjéről, a piarista Simonyi Alajosról írásban is kifejezett véleményét: *«Igen jó és derék, ember volt: ami jámborság van vagy volt bennem, neki köszönhetem».*

A magyar piarista szellem második jellemző vonásaként az abszolút-elfogulatlanságot kell említenünk, vagyis azt a tökéletes előítéletnélküliséget melyet világbalépésének első pillanatától kezdve tekintette a dolgokat tudományos, irodalmi, társadalmi és egyéb téren egyaránt; azután azt a magától értetődő természetességet, mellyel a céljához szükséges jót onnét vette, ahol éppen találta, s végül azt a naív, szinte gyermeki gyanútlanságot, mellyel emberekhez és dolgokhoz közeledett. Ebből a vonásából következett józan-eklekticismusa, mely a magyar piaristaság működését mindig olyan kiváló mértékben jellemezte, s mely következményeiben olyan termékenynek és áldásos hatásúnak bizonyult. A magyar piaristák nem kötötték le magukat csökönyszerűen és egyoldalúan egyetlen tudományos elmélet vagy pedagógiai rendszer mellett sem, hanem méhek módjára mindegyikből kiválasztották és céljuknak megfelelően átalakították azt, amit jónak és használhatónak ismertek fel bennük. Innét van, hogy mint Kalazanci Szent József nem alkotott zárt pedagógiai rendszert, azonképpen magyar fiai is keveset bajlódtak az elméleti kérdések bogozgatásával, de annál gyakrabban és nagyobb avatottsággal szóltak hozzá a gyakorlat kérdéseikhez; és hozzászólásaikban sohasem esküdtek egyik vagy másik mester szavára, hanem mindig a való élet követeléseire tekintettek. *Igy elfogulatlanságuk megóvta őket az egyoldalúságtól s az elméleti mélység hiányáért a praktikus sokoldalúság adományával kárpótolta őket.* És ez nem csak tudományos munkásságukra jellemző, hanem irodalmi működésükre is áll. Pl. Dugonics András minden idegszálával a Gyöngyösi hagyomá-

nyaiból táplálkozó magyaros irányzaton csüngött, Argonauticonjával mégis be akarta bizonyítani, hogy a klasszikus szellemű és nyelvű irodalomhoz is ért; hasonlóképpen Révai Miklós elsősorban a latin és magyar alagyákban érezte magát mesternek, mégis szívesen foglalkozott népdalszerű apró költemények írásával és Anakreon magyar tolmácsolásával is.

Elfogulatlanságával szorosan összefüggött a piarista szellem harmadik jellegzetes vonása: haladó konzervatívizmusa. A kifejezés talán szokatlan, de kevés szóval megmagyarázható. *Arról van ugyanis szó, hogy a magyar piaristaság egyeteme a jelen és jövő követeléseit mindig kitűnően össze tudta hangolni a múlt hagyományaival*; semmit csak azért, mert a multa emlékeztetett, soha el nem vetett, és viszont semmire csak azért, mert új, nem esküdött. A tapasztalat jó történetfilozófusokká nevelte a magyar piaristákat: hamar megtanulták, hogy a jövő fejlődés útjait nem lehet századokra, sőt még emberöltőkre sem kicirkalmazni. Mert a Prédikátor szavaként: *«Omnia tempus habent et suis spatiis transeunt universa sub coelo»*. De nemcsak jó történetfilozófusok, hanem egyben kitűnő pszichológusok is voltak a régi magyar piaristák: mindig eltalálták az alkalmas időpontot a régi és új felcserélésére, illetve a mértéket a kettőnek összevegyítésére. Így elérték, hogy mindig korszerűek maradtak, sőt időnkint a haladás élén jártak, és mégsem váltak egyoldalú forradalmi újítókká, mert ami jó és értékes volt a régiben, azt mindig át tudták menteni az új bárkába.

Éz a könnyű alkalmazkodási képesség a változott idők változott követeléseivel természetesen következménye volt a piarista iskola legszembevetőbb vonásának: befejezetlenségének. Mert Kalazanci Szent József tudatosan nem követte jezsuita kortársának, Aquaviva generálisnak példáját, s nem akarta előre aprólékosan körülbástyázni iskolájának életét, hanem bölcsen megelégedett a jövő fejlődés körvonalainak kirajzolásával. Ezzel elérte, hogy iskolája mindig nyitva állott az új követelések megrázkódtatás nélkül való befogadására. Fiai, nem utolsó sorban magyar fiai, siettek is kiaknázni ezt a kedvező lehetőséget. Eleinte főleg reális irányban igyekeztek tágitani a gimnázium tanulmányi anyagát. Ezért nem elégedtek meg azzal, hogy minden osztályban rendszeresen tanították a számtant, hanem ezenfelül még külön aritmetikai osztályt is nyitottak, főleg olyan tanulók számára, akik más rendek iskoláiból jöttek, és így kevésbé alapos mennyiségtani kiképzésben részesültek. A XVIII. század elejétől kezdve pedig több helyütt szokásba vették a könyvvitelten tanítását, hogy ily módon előkészítsék tanítványaikat a kamarai szolgálatra.

Még tovább ment Szlavkovszky Benedek, korának egyik ünnepelt latin költője († 1748), aki *arithmetica comitatensis* címen külön kollégiumot nyitott a megyei szolgálatba készülő ifjak részére. Kísszebenben ugyanezidőtájt, a XVIII. század második harmadában, külön rajztanfolyamot nyitottak, melynek látogatottságára jellemző, hogy még a szomszéd Lengyelországból is akadtak hallgatói. A kalocsai, tatai és váci gimnáziumok viszont a gyakorlati földmérés tan és a polgári építészet rendszeres előadásával tűntek ki. És hogy a matematika mellett a természettudományok is kellő felkarolásban részesültek, mutatja az az adat, hogy a kalocsai, pesti, tatai és váci

bölcséleti tanfolyamokon az elméleti és kísérleti fizika külön tárgyakként szerepeltek.

A magyar piaristaság reális irányú érdeklődésének legbeszédesebb bizonyítéka azonban az 1763-ban megnyílt szenci *collegium oecomenicum*, az első és hosszú időn át *egyetlen ilyenmű intézmény Magyarországon, melynek alapjait maga Mária Terézia rakta le. Az iskola tárgyai között ott látjuk a matematikát, fizikát, geometriát, polgári építészetet, kamarai számvitelt, német fogalmazást, gazdaságtant, a studium oeconomico-cameralet s végül a studium politico-cameralet et mercantile*. Tanári karának kiválóságát mutatja, hogy később két rendfőnök került ki soraiból: gróf Königsacker Kal. József és Valero Jakab Antal. Az előbbi kitűnő matematikai tankönyvein kívül az első magyar ket-tős könyvviteli kézikönyv írásával örökítette meg nevét szakirodalmunkban. (Scriptura duplex, Pest, 1789.)

A reális ismeretek nagyarányú felkarolása mellett a tulajdonképpeni gimnáziumi tárgyakban is nagy változtatásokat eszközöltek a magyar piaristák. Izlésüket ugyanis egyre kevésbé elégítette ki az a lélektelen és egyoldalú verbalizmus, mely a XVII. század örökségeként szállott át a felvilágosodás századának iskoláira. Ezért a latin remekírók műveinek feldolgozásában nem elégedtek meg többé a szavak és kifejezések vadászásával, hanem egyre inkább szóhoz juttatták a tárgyi szempontokat is; különösen nagy gondot fordítottak a mitológiai, régiségtani és irodalmi vonatkozások kiemelésére. Majd ezen túlmenően rájöttek, hogy a régi gimnáziumi anyag nem elegendő és alkalmas többé a modern ember érdeklődésének kielégítésére; hozzáálltak tehát fokozatos és megrázkódtatás nélküli kiegészítéséhez. Legelőször a magyar történelem előtt nyitották meg a gimnázium kapuját. Azelőtt a hazai történelem csak mint az egyetemes történelem egyik alárendelt fejezete szerepelt. A piaristák már a század közepén szakítottak ezzel a fonák eljárással és a poetikai osztályban külön tárgyként kezdték tanítani a *historia domestica Hungariae*. Mivel pedig tanításához hiányzott a megfelelő tankönyv, Szlopnyay Elek rendfőnök 1746-ban Jurovics Glicér rendtagot bízta meg a szükséges vezérfonal összeállításával.

A hazai történelemmel egyidejűleg kezdetét vette a földrajz tanítása is. Báró Cörver Elek pesti tanítványaival már 1746-ban fényes sikerű földrajz-akadémiát rendezett, melyen a leíró és fizikai földrajzból szerzett ismereteikről számoltak be a résztvevők. A tanítást egész helyesen Magyarország földrajzán kezdték és csak azután tértek át a világrészek ismertetésére. A század közepétől fogva hasonló gondot fordítottak a természetrajz tanítására is. Sőt adataink vannak arra, hogy egyes iskolák a legszükségesebb jogi fogalmak magyarázásával és köziratok szerkesztésével is iparkodtak kezökre járni a megyei szolgálatban elhelyezkedni kívánó köznemesi ifjaknak. A kalocsai és tatai intézetek alapítóleveléből pedig arról értesülünk, hogy az etika tanárának Aristoteles Politikájával kapcsolatban a modern államok viszonyainak ismertetésére is ki kellett terjeszkednie.

A régi piarista iskola reformtörekvései legszembetűnőbben bontakoznak elénk a századközép három nagy rendfőnökének tervezetéből: Bajtay Antal (1754—1757) Emlékiratából, báró Cörver János (1757—1760) *Methodus*

*instituendae iuventutis*ából és Tapolcsányi Gergely (1760—1766) *Norma studiorumjából*. Egy egészen új gimnázium képe tárul elénk ezekből a nagyszabású reformtervekből, mely anyagban gazdagabbnak, módszerében modernebbnek s az élethez való kapcsolatában sokkal közvetlenebbnek ígérkezett a régi, elavult humanista gimnáziumnál. Mária Terézia *Ratio educationis*a sokat kisajátított ezekből a forrongó eszmékből, másokat ellenben, egészen alapvetőket mellőzött. Emiatt a korszakalkotónak tervezett reform egészben véve kedvezőtlenül hatott a piarista iskola továbbfejlődésére. Azzal ugyanis, hogy a piarista iskolát is állami ellenőrzés alá fogta, elvágta annak a dúsan sarjadó eredeti fejlődésnek gyökerét, mely annyira jellemző volt a századközép piarista iskolájára. Ettől fogva az államilag szentesített és szigorúan ellenőrzött gimnázium lett az egyedül üdvözítő iskolaforma.

Igy történt, hogy míg Olaszországban és Spanyolországban, ahol sokkal később és enyhébb formában érvényesült az állami mindenhatóság gondolata, a piarista iskola továbbra is megtartotta eredeti rugalmasságát és alkalmazkodási képességét (ipari és kereskedelmi iskolák, árvaházak, vakok intézete stb.), nálunk fokozatosan még a megmaradt elemi osztályok is (1848-ban Beszterce, Buda, Kolozsvár, Nagybecskerek, Nagykanizsa, Nagykároly, Pest, Podolin, Privigye, Sátoraljaújhely, Selmechánya, Szeged, Tata, Temesvár) lesorvadtak a gimnáziumok kebléről és egyedül a «középtanodák» maradtak meg.

De ha így a *Ratio Educationis*a egyhangúbbra is színezte a magyar piaristaság fejlődését, nem ölt ki belőle minden vállalkozó kedvet. Kitűnő példa erre az öreg Tóth János († 1887), aki mielőtt a tanyai iskolák felejthetetlen apostolává szegődött, a szegedi reáliskola és polgári leányiskola megszervezésével és igazgatásával írta be nevét a nagy alföldi metropolis kultúrtörténetébe vagy a kiváló Szabóky Adolf († 1880), aki a legrégibb pesti reáliskola, a IV. kerületi megalapításában és megmagyarosításában játszott jelentős szerepet, vagy a több, mint százévet élt Matusik János († 1917), aki a távol erdélyi gyergyószentmiklósi és dévai reáliskolák igazgatásával szerzett maradandó érdemeket.

A szorosan vett iskolai munkán kívül más területeken is jelentős tevékenységet fejtett ki a magyar piaristaság. Társadalmi alkotásai közül különösen hármat kell kiemelnünk: az *oltáregyesületet*, a *katolikus legényegyesületet* és a *katolikus kört*. Az elsőt a pesti gimnázium nagyérdemű igazgatója, Trautwein János alapította szegény falusi templomok segélyezésére és illő egyházi ruhákkal és kegyzerekkel való ellátására, a másodikat Szabóky Adolf az elhanyagolt magyar kisipar támogatására, s végül a harmadikat Lévy Imre rendfőnök a magyar katolikus közvélemény élénkebb pezsgésre bírására. A maga idejében mind a három alkotás nagy szerepet töltött be és az egész országra kiható hullámmást indított meg.

A magyar piaristaság negyedik és utolsó szembetűnő vonására, hazafias és erősen nemzeti közszellemére nem szükséges sok szót vesztegetnünk. Hiszen annyira benne él a köztudatban s a régi piarista nemzedékek érdemeinek méltánylásával kapcsolatban annyszor szóba kerül, hogy időpazarlás volna huza-mosabban időzni nála. Pedig ez nem volt mindig így. A magyar piaristaság

jellegzetesen idegen, mint akkor mondták, tót rendnek indult. Az első két nemzedékben még túlnyomó számmal voltak a lengyelek, morvák, németek és tótok. Attól az időtől kezdve azonban, hogy a nyitrai kollégiummal a színmagyar területekre is áthatott a rend terjeszkedése (1701), egy csapásra megváltozott a helyzet. Az addigi tót szerzet fokozatosan magyarrá alakult át ; és pedig kétféle címen. Egyrészt az idegen rendtagok közül mindig többen és többen lettek nyelvben és érzésben is magyarrá ; sőt akárhányan még névben is. Sokan ugyanis önként és minden kényszerítés nélkül elhagyták a tót vagy német hangzású nevüket s helyette jó magyar neveket vettek fel. Így lett Demianból Deményi, Kollarikból Szlopnyay, Skoreczból Nemcsényi, Koricsánszkyból Koricsányi, Czibulkából Hagymási, Mravnikból Hangyási, Zbroyniból Fegyveres, Kohutikból Gallay, Krennből Torma stb.

A magyarosodás másik, gazdag erű forrását a rendi toborzás nagymérvű megváltozásában kell keresnünk. A XVIII. század elejétől fogva ugyanis idegenek mellett törzsökös magyar nemesi, sőt főrangú családok (Bajtay, br Jósika, br. Száraz, br. Révay, br. Cörver, br. Schaffrath, gr. Königsacher, Zsidanics stb.) fiai is egyre sűrűbben kezdték kérni felvételüket Kalazancius magyar fiai közé. A többit azután megtette a magyar környezet és a magyar légkör. A magyar iskolatörténet legnagyobb tekintélye, Fináczy Ernő mondja : «A kegyesrend a XVIII. századtól kezdve teljesen magyar jelleget öltött, e haza minden örömében és bánatában résztvevő szívvel osztozott, hazai viszonyainkhoz alkalmazkodott, de egyúttal a kor követelményeihez képest mindig módosítható rendszerében a művelt külföld szellemi haladásának vívmányait is okkal-móddal érvényesíthette.» Valóban az idegenből hozzánk szakadt piaristák magyar földön a legtisztább és legönzetlenebb hazaszeretet megszemélyesítőivé nemesedtek. Az *amor sanctus patriae*, a *divinus Hungarismus*, az *amor patriae linguae* és más hasonló kifejezések, melyekkel főleg Horányi Eleknél és Révai Miklósnál találkozunk, náluk nem barokk cafrang, hanem szívük és lelkük legbensőbb érzésének kitarulása.

Ez a tüzes nemzeti érzés ihlette az egymást felváltó piarista nemzedékeket annak a hosszú és szívós harcnak vállalására, mely végül a magyar nyelv jogainak kiküzdésével végződött. Hiszen ismeretes, hogy a magyar nyelv tanításának, majd kizárólagos használatának kivívásáért indított küzdelemben állandóan a *piarista iskolák* állottak az élen. Szlopnyay Elek rendfőnök 1743-ba Szegeden, 1744-ben pedig Nagykárolyban sürgette a magyar nyelv sikeres tanítását ; báró Cörver János pedig Methodusában elrendelte, hogy a magyar nyelvet ugyanolyan módszerrel és ugyanolyan szorgalommal tanítsák minden iskolában, mint a latint. A maga idejében még merészebb újításszámba ment, hogy a nagy tudományú Benyák Bernát 1777-ben a pesti filozófiai tanfolyamon magyar nyelven kezdte meg a bölcsélet tanítását. És hogy példája nem maradt követés nélkül, mutatja a századfordulón beérkezett feljelentések nagy száma, melyek folyvást azt vetik szemére a piaristáknak, hogy a latin *helyett a magyar nyelvet használják a tanításban.*

Még nagyobb eredményeket ért el a magyar piaristaság működésének és közéleti szereplésének szellemével. Mert a régi piaristák nem ajkukkal, hanem szívükkal és egész működésük szellemével szerették hazájukat. Ez a szellem

tette azt, hogy előbb maguk váltak idegenekből izig-vérig magyarokká, azután szárnyat adtak a rab magyar szónak, magyar köntöst szabtak a magyar gondolatra, magyar polgárokkal népesítették be a bábeli zűrzavart mutató magyar városokat és magyar értelmiséggel látták el a közhivatalokat. És mindezt csendben, elismerést nem várva és senkitől nem kérve végezték. Mint a magyarság előre tolt végbeli vitézei, nélkülözéssel, sokszor nyomorral küzdve, de mindig odaadással dolgoztak nemes patinájú hagyományaik megvalósításán s az eredmény a nemzeti szellem öntudatra eszmélése és a magyarság hatalmas előretörése volt. Hogy milyen nagy szerepe volt ebben a piaristaságnak, azt csak az tudja megítélni, aki némi áttekintéssel bír, pl. a pesti és szegedi gimnáziumok magyarosító tevékenységén vagy a rend egyetemének a germanizáló törekvések ellen folytatott küzdelmén.

Ismét egy kiváló történetírót idézünk. Thallóczy Lajos írja Pauler Gyuláról mondott emlékbeszédében: «A pesti tanulás az ötvenes évek folyamán a későbbi életberendezésnek nemcsak előkészülete, hanem a fiatal nemzedék csöndes viaskodása az akkori felsőbb hatalomnak az összes hagyományoktól elütő irányzata ellen. De nemcsak az ifjak vívják a harcot, hanem az ideális szerzetesek, a vezérek. Ha nincs magyar tankönyv, hát írnak, ha nincs megfelelő kifejezés nyelvünkben valamely újabb tudományos fogalomra, keresnek és találnak. Szelídek, mint a galambok és okosak — nem mint a kígyók — hanem mint azok az Isten igazságában hívő magyarok, akik saját hazájuk rögét most már munkájukkal védik. Ma, ha valakiről azt mondják, hogy szent buzgalmú, ezt idejét mult frázisként mosolyogják meg, akkor érezte mindenki a szentséges indulat propagáló hevét. Nem tudjuk mi azt soha megfizetni ennek a rendnek, amit a családról lemondó szerzetesek tettek velünk, kiket magukhoz öleltek, mint önnön fiaikat. Ez a kegyesrend psychéje, hogy alapítójuk szellemében szeretettel, mint fiaikat tanítják és nevelik tanítványaikat. Tették pedig ezt akkor, mikor a hatalom idegen kézben volt. A hazafias reakció az iskolából indult ki. Tudott erről a rendőrség, mely akkor a családi szentélyig is elhatolt, de az érzésen nem tudott kifogni».

Nagy vonásokban így bontakozik elénk a régi magyar piaristaság képe. De élesebb szem a mai piaristaság arculatán is sokat felfedez ezekből a vonásokból. Hogy nem olyan éles és határozott körvonalakban tűnnek elénk, mint a multban, annak okát elsősorban a mai időkre annyira jellemző uniformizálásban és a sok tekintetben túlhajtott módszereskedésben kell keresnünk. Mert a mai pedagógiában nem az a fontos, ami egyéni és ami életet lehel a holt anyagba, hanem ami szigorúan alkalmazkodik az aprólékos módszeres előírásokhoz. De hogy a piaristaság munkájában a mai körülmények közt is sok van a régi értékekből, azt legjobban mutatja a tanítványok vége-hosszát nem érő sora, akik minden változás ellenére hűségesen kitanának apáik, nagy-, déd- és ükapáik iskolája mellett.

A háromszázéves jubileum azonban nemcsak a piaristaságnak, hanem egyben a magyarságnak is ünnepe. Hiszen a piarista mult csak a rend és a nemzet szívének harmonikus összedobbanásában színeződhetett olyan gazdaggá és változatossá. A piaristaság és a magyarság nagy időn át mint szerető és megértő testvérek jártak egymás oldalán s kölcsönösen adtak egymásnak és

kaptak egymástól. A magyarság adott széles pályateret s meleg és megértő szeretetet, a piaristaság pedig legjobb énjének fenntartás nélküli nyújtásán túl a Nyugat új értékeinek átültetésével gazdagította a magyar ugart. Érthető tehát, hogy most, a háromszázados évfordulón ismét szeretettel nyulnak egymás jobbjá után és a nagy világesemények zajló harsogásában is egy meleg baráti kézszorításban kívánnak összeforrni, miként a multban annyszor megtették.

ISKOLÁNK TÖRTÉNETE.

Az előző évek évkönyveiben részletesen közölt iskolatörténet helyett a rend magyarországi megtelepedésének 300 éves fordulóján az iskolaalapító gr. *Koháry István* emlékét idézzük.

«Kohári nem volt ama szertelen lelkek egyike, kik lángeszök erejével korlátaikból kitörvén, szembeszökőleg nagyszerű, bámulatraméltó dolgokat visznek végbe, s mintegy kényszerítik a jelen s utókorokat tetteikről magasztaló szavakban emlékezni. Cselekedeteinek mindenikén bizonyos összhang és benső csend, nyugalom és szerénység mutatkoznak. Ő gondosan látszott elhárítani magától mindazt, mi által a tettek zajgó fényt, szembeható ragyogást kapnak, s ez vala oka, hogy irígyci nem voltak, hogy társái előtt mind hadi, mind polgári pályán tiszteletben álla, s miután magasabb tisztségekre emeltetett is, az udvari fondorkodások s rágalom töreitől menten maradt Ő fejedelmeinek egyképen volt híve s egyképen bírta azok kegyeit s bizodal-mát is, bár a kormány, míg ő pályáját futná, három különböző kezeken ment által; s ami még több, kedvence vala királyainak, anélkül, hogy előttök az udvariak szokásaként szolgálilag csúszott volna. Jámbor volt együgyűség, magasszívú kevélység nélkül. Igéreteihez, adott szavához szigorúan hív, barátaihoz szíves, ellenségeihez nemeslelkű; a bántást könnyen feledé, a jótéteményt esztendők után is hálaszavakkal emlegette. Bátor és irtózatos a csatában, szelíd azoknak körében, kiket lelke rokonainak hitt. Minden magától különböző egyéniségekkel könnyen össze tuda férni anélkül, hogy hibáikhoz simulna, vagy saját jelleméhez hűtlenné lenne. Lelkében nem volt gőg, de oly nemes büszkeség, mely szívét alacsony tettektől őrzé. Föltételeiben szilárd és állhatatos, sem fenyegetés, sem kérelem által nem mozdítható. Igazság-szerető s kegyelmes egyszersmind, a mi korában szinte közmondássá vált. Elméje azon időhöz képest tudományok által kitűnően mívelt, melyeket, amint fáradhatlan szorgalommal űzött, fáradhatlan buzgósággal is ápolt. Rendkívül nagy s hű emlékező tehetséggel bírt még elaggott korában is. Sok évek előtt történt dolgokat név, hely, szám, idő tökéletes megjelölésével tudá elbeszélni. Fogságában több rendbeli hosszabb verszeteket készíte, s mert az írás szabadsága tőle megtagadtatott, emlékezetében tartotta, s szabadulása után írta le. Felzárkányoltatván csábrági vára Rákóczi hadai által, néhány verses költeményei elvesztek, s ő azokat újra emlékezetből le tudta írni. Szerény vala oly mértékben, hogy ha jelenlétében dicsértetett, arcán kedvet-lenség látszott, s a beszédnek vagy más irányt ada, vagy azonnal félbeszakasztá.

Ha tetteinek valamelyike szóba jött, magától minden érdemeket eltolt, s társaira hártá. Végintézetében eltiltá, hogy felette valaki dícsérő halotti beszédet tartson. Asztalánál pompa és bőség uralkodtak pazarlás nélkül; ő maga kevéssel megelégedett, s ruházata egyszerű volt, s még ott is, hol mások tékozlásig fénylettek, ő kevéssel vala több mint nem-szegény. Termete közép volt a sugár és zömök közt, tagjai izmosak, hibátlanok, kivéve jobbját, mely az egri ostromban kapott sérelem miatt kissé összehúzódott volt. Domború, félig kopasz homlok emelkedett föl szemöldökei felett, melyek alól egy pár kék villogású szem lövelte sugárait. Arcán, mely férfiúi szépséggel teljes vala, tiszteletet gerjesztő méltóság ült. Halavány színe bizonyos gyenge, kétes piros-ság által vala felderítve, s e szín — mint életírói vallják — arcán mindig egy-forma volt, és semmiféle viszontagságok között nem változott. Csalhatatlan jele a tiszta, erős, s magán uralkodni tudó léleknek.

Adakozásait szorgalmasan följegyezték életírói. Itt elég legyen mondani, hogy holta után összeszámtatván, közel hatszázezer forintnyinak találtatott az összeg, melyet nagy részint közhasznú intézetekre ajándékozott.»

(*Bajza József: gr. Kohári István.*)

I. AZ ISKOLA TÖRTÉNETE AZ 1942—43. TANÉVBEN.

Kegyelettel emlékezünk **dr. Kemenes Illés** tanker. kir. főigazgató úrra, gimnáziumunk jóakarójára, újabb nevelésügyünk egyik vezérére, aki 1943 január 3-án elhunyt.

1. **Hatóságok.** A gimnázium fenntartója: a *Magyar Kegyesitanítórend*. Rendfőnök: *Zimányi Gyula*, az országgyűlés felsőházának tagja.

A gimnázium a *Kat. Iskolai Főhatóság* igazgatása alatt áll, melynek elnöke: *dr. Serédi Jusztinián* bíboros-hercegprímás, esztergomi érsek.

Kat. tanügyi elnök-főigazgató: *Kürti Menyhért dr.*, c. tanker. kir. főigazgató.

Budapesti kerületi kat. tanügyi főigazgató: *Virágh Teofil*, tanügyi főtanácsos.

A hitoktatás püspöki biztosa: *Kovács Sándor*, pápai prelátus, főesperes-plébános.

Az állami főfelügyeletet gyakorolja: *Szinyei Merse Jenő dr.*, m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, m. kir. titkos tanácsos.

Tankerületi kir. főigazgató: *Fodor Ferenc dr.*, egyet. ny. rk. tanár.

A főigazgató állandó helyettese: *Jámbor György dr.*, tanügyi főtanácsos.

2. **Az iskolaév lefolyása.** 1942 aug. 1-én a gimnázium épületét — épúgy, mint az első világháborúban és a szabadságharc idején — hadikórháznak foglalták le. Az egész tanév folyamán a ref. újkollégiumban, a gr. Tisza István ref. gimnázium tantermeiben tanítottunk, miniszteri engedéllyel 40 perces órákban, a vendéglátó gimnázium igazgatójának és tanári karának előzékenységből a hét első három napján délelőtt, a többi napokon délután. Ezért a felebaráti szeretetért, magyar testvériségért hálás köszönetet mondunk Pásth

János dr. tanügyi főtanácsos, igazgató úrnak, ref. tanártársainknak és a ref. egyház gondnokságának.

A tanulók felvétele június 26., 27-én és szeptember 5-én történt. Szeptember 2-án tartottuk a javítóvizsgálatot, szeptember 2., 3. és 4-én a magán- és különbözeti magánvizsgálatokat. Magánvizsgálatot tartottunk még október, december, május és június havában. Szeptember 8-án Veni Sancte ; december 20-tól január 25-ig karácsonyi és rendkívüli szünet ; a VIII. osztályban a rendes időben, az I—VII. osztályban felsőbb rendeletre június 4., 5., 7. és 8. napjain tartottuk az összefoglalásokat és a hittanvizsgálatot. Az évet Te Deummal június 11-én zártuk.

3. Személyi ügyek. A rendfőnök úr Polgár László tanártársunkat Debrecenbe, Leblanc Lajos tanártársunkat pedig Sátoraljaújhelyre helyezte. Szaktárgyaikban és a pedagógiában alaposan jártas, főként pedig az igazság és a magyar ifjúság ügyét melegen és komolyan lelkükön viselő tanárai voltak az intézetnek. A tanítási órákon kívül szentbeszédben, szülői és tanári értekezleten, a tanítványokkal törődő magánbeszélgetésekben tárták fel lelküknek kincseit. Helyükbe jöttek: Garancsy István, Gulyás István dr. és Rassovszky Kálmán dr. Debrecenből.

Molnár Sándor tanártársunk az egész tanév folyamán katonalelkészi szolgálatot teljesített Oroszországban. Dallos István dr.-t február 1-én hívták be katonalelkészi szolgálatra a gimnáziumunkban elhelyezett hadikórházhoz ; Eröss József hittanárunk pedig március 1-én nyert behívást a kalocsai hadikórházhoz. Dallos István óráit és iskolai teendőit behívása után is teljes egészségben ellátta ; Molnár Sándor és Eröss József óráit szakszerűen helyettesítettük.

Bán József c. igazgató, ny. rendi házfőnök-igazgató július 9-én mutatja be *aranymiséjét* diplománkban. Megtiltott minden külső ünneplést. Talán nem fogjuk megsérteni ünnepének bensőséges csendjét, ha utána húzzuk meg lelkünknek harangját : imádságához csatoljuk tanítványaink imádságát fáradhatatlan lelkiatyjukért, mi pedig mint mesterünk előtt mondunk hálát az előidők piarista tanárainak az évek multán sem halványuló kötelességteljesítéséért, bölcseségéért, jóságáért. Az aranymise tiszta áhítatában bizonyára megképzett előtte a mult gyásza és verőfénye : idők árján felül fénylő hite, erkölcsi öntudata ; aggodalma a jelenért, hite a jövőben, amelyért életét áldozta. Adja Isten, hogy megérje jó egészségben sorsunk további jobbra fordulását.

4. Hivatalos látogatás. *Marezinkó Andor* tanügyi főtanácsos, szakelőadó a tank. főigazgató megbízásából december 15., 16., 17. és 18. napjain végezte hivatalos látogatását.

Tankerületünk új főigazgatója : *Fodor Ferenc dr.* egyet. ny. rk. tanár, március 2-án tett látogatást gimnáziumunkban.

Virágh Teofil tanügyi főtanácsos, kat. tanügyi főigazgató hivatalos látogatása április 1—5. napjain történt.

Kovács Sándor pápai prelátus, püspöki biztos elnökölt a VIII. és az I—VII. osztályok hittanvizsgálatán.

5. Értekezletek. Tanári értekezleteinken az igazgató előterjesztésein kívül a következő értekezések hangzottak el : A honvédelmi ismeretek nevelő anyaga (Mericske Rezső), történelmi anyaga (Iván János dr.), földrajzi és

vegytani anyaga (Dallos István dr.), természettani anyaga (Murányi Károly). Nevelésünk irányelvei (Eröss József). Az osztályfőnök munka- és jogköre (Rassovszky Kálmán dr.). A koncentráció szerepe a mennyiségtan tanításában (Murányi Károly).

Az osztályszülői értekezleteken osztályuk állapotát és tanulók magatartását beszélték meg a szülőkkel az osztályfőnökök; az általános szülői értekezleten Rassovszky Kálmán dr. beszélt A szülők nevelői teendői a nagyszünetben címen.

6. A rend jubileuma. Rendünk ebben a tanévben ünnepelte magyarországi megtelepedésének háromszázéves fordulóját. Az iskola hármas ünnepséggel vett részt a kegyesiskolák örömműnnpén. November 19., 20. és 21-én szentmisén, d. u. litánián vezette tanítványait, öregdiákjait, híveit és tisztelőit hálát adni az Úristennek. A litániák előtt *Vedres Béla* apátplébános, szegedi öregdiákunk, *Eröss József* hittanár és *Kovács Sándor* pápai prelátnak, kecskeméti öregdiákunk mondottak szentbeszédet. November 22-én, Rendalapítónk Pártfogó Ünnepén ifjúságunk szentáldozáshoz járult; szentmisét és beszédet mondott: *Kovács Sándor* prelátnak-plébános.

Istennek hálát adván a vett jókért, küldetésünk további szolgálatára tettünk hitet. Május 9-én *Zimányi Gyula*, rendünk főnöke felszentelte a gimnázium új zászlaját. E zászló jelmondata: Istenért, hazáért, szabadságért; anyja: minden kecskeméti piarista diák édesanyja. A szülők ajándékozták fiaiknak; selymére a Jó Pásztor-zárda apácai hímezték Nagyasszonyunk képét és a magyar címet; a piarista címer, városunk címere, tölgyfalevél, búzakalász, barack, szőlő és búzavirág övezi zászlónknak földiszét. Felavatás után az ifjúság tisztelgő menetben vonult el új zászlaja előtt.

Majd a gimnázium előcsarnokába vonultunk *hőseink emléktáblájának* leleplezésére. Az emlékművet túláradó szeretettel és hívő kegyelettel emelte hőseinek a *Kecskeméti Piarista Diákegyesület*. Rajta Kalazanti Szent József Istennek ajánlja az elesett hős lelkét; a diák-utód elszántan lép dicső örökébe. Az alkotás mélyértelmű szépségével, a magyar piarista hivatás szimbolumával előcsarnokunkat szentéllé avatta. Alkotója: *Borbereki Kovács Zoltán* csakugyan a lelkéből lelkezte.

Az emlékmű leleplezése a következő ünnepség keretében történt. 1. Hiszekegy . . . Énekli a gimn. énekkar. 2. *Labancz Ferenc dr.*, a diákegyesület főtitkárának avatóbeszéde. 3. Berzsenyi—Kodály: A magyarokhoz. Énekelt a gimn. énekkar. 4. *Zimányi Gyula* rendfőnök átveszi az emlékművet. 5. Himnusz.

Ifjúságunk jubileumi ünnepségéről az önképzőkör vezetője számol be jelentésében.

Jubileumunk alkalmából jókívánságát jelentette a kecskeméti róm. kat. egyházközség nevében: *Kovács Sándor* prelátnak-plébános; a Kecskeméti Piarista Diákegyesület nevében: *Zimay Károly*, a diákegyesület elnöke; a város nevében: *balásfalvi Kiss Endre dr.* főispán, *olaszi Liszka Béla dr.* polgármester; a kat. tanügyi elnök-főigazgató, a kerületi kat. tanügyi főigazgató; a budapestvidéki tanker. kir. főigazgató; a kecskeméti angolkisasszonyok intézetének főnöknője; a kecskeméti egyet. ref. jogakadémia e. i. dékánja; a gr. Tisza István ref. gimnázium, a városi kereskedelmi középiskola, polgári

iskolák igazgatói. De egy szívvel-lélekkel ünnepeltek velünk együtt a szülők, hiveink. Legyen hálánk méltó adója: a további szolgálat megbízhatósága.

7. Vallásos és hazafias nevelésünk egyes adatai. A Kegyes iskolák Anyjának ünnepén, május 31-én, mise után elmondottuk a Szentatyától elrendelt felajánlási imádságot a Szent Szűz Szeplőtelen Szívéhez. Szent László király hősi erényeit a cserkészek fogadalomtételén állította példaképül az ifjúság elé Halász József tanár. Húsvéti lelkigyakorlatunkat Előd István dr., veszprémi kegyesrendi tanár vezette. A rendi jubileum alkalmából szentmisét mondtunk a kegyesiskolák élő és elhunyt jótevőieért, a piarista öregdiákokért, iskoláink mai diákjaiért. Requiemet mondtunk az intézet volt tanárai, a házalapító, Ferenc király és Istenben boldogult kedves tanítványunk: *Homoki Árpád* VII. o. t. lelkiüdvéért. Október és május havában diákmisén a rózsafüzért imádkoztuk, miséinket élő és elhunyt hőseinkért és hazánkért mondott imádsággal fejeztük be. Tanítványaink az elrendelt közös szentgyónásokon kívül is nagyszámban gyóntak és áldoztak. Hálás köszönetet mondunk az ifjúság gyóntatásában résztvevő Bán József, Schweighoffer János dr., Hatvani Ede és Vincze László ny. rendtársainknak. Szentbeszédeinket nagyobbrészt a hittanár és Rassoovszky Kálmán dr. mondták. Egyházmegyénk új főpásztora: *Pétery József dr.* megyéspüspök úr február 9-én látogatott meg bennünket, főpapi áldását adta egybegyűlt tanítványainkra és buzdító szavakat intézett hozzánk.

A hadbavonult szülők gyermekei közül egyet tandíjsegélyben részesítettünk, egy másik tanulót pedig, — amikor anyja is megbetegedett — ingyenesen diákotthonunkba fogadtunk. Szeretettel fogadtuk családi otthonunkba a *tehetségmentés* során gondjainkra bízott 8 szegény tanulót. Közülük egy betegsége miatt eltávozott körünkől, a többiek tanulmányi szempontból sajnálatunkra csak felerészben feleltek meg az előírt magas követelményeknek. Kívánjuk, hogy az ú. n. tehetséges tanulókon kívül minél előbb felkarolhassuk az érdemesebbeket, ha nem is kiválókká, de mégis csak jókká nevelhető szegényeket, hadiárvékat.

8. A tanév folyamán különböző tárgyakból összesen 90 *októfilm* került bemutatásra. Az V. osztály tanulói Kolozsvárt, a III. és IV. osztály tanulói Budapesten jártak *tanulmányi kiránduláson*. A többi osztályok a helyi intézményeket és közeli környezetet tekintették meg.

A tanulók egészségi állapota hanyatlott; többen estek sárgaságba, 5 tanulónk gümőkórban betegedett meg.

9. A tanév folyamán tanítvány és tanár nehezebb viszonyok között nehezebben hordozta a szent terhet. Erősítésünkre és irányításul idézem a kat. tanügyi főigazgató úr látogatásakor mondott szavait. *a)* Idegen intézetben való tanítás nehézségei hárultak az iskolára. Ez az áldozat azonban beleolvad a nemzeti létünkért vívott küzdelem nagy erőfeszítéseinek jó szívvel vállalt nélkülözéseibe. *b)* Az értelmi nevelés terén szükség szerint részletesen közöltettek irányító észrevételek, de a tanári kar munkájában igen sok és nagy érték volt megállapítható. *c)* Az erkölcsi és szociális nevelés terén dicséretes az iskola munkája. E két utóbbi téren az eredményhez jutást csak gondos oktatói és nevelői munka termelhette ki.

II. A TANÁRI TESTÜLET NÉVJEGYZÉKE ÉS ISKOLAI MUNKAKÖRE.

26

Sorszám	A tanár neve, alkalmazásának minősége	Képesítése (szaktárgyai)	Szolgálati éveinek száma		Mely osztályokban, mely tárgyakat és heti hány órában tanít ?	Heti óraszám	Osztály- főnök	Egyéb szolgálati beosztása
			össze- sen	minden tanévi nál				
1	Szomolányi József kegyesr. gimn. igazg.	Magyar-latin	29	11	Bölcsészet VIII. 2 Vallástan VIII. 2*	4		Házfőnök, a diákokthoz igazgatója
2	Dullos István dr. kegyesr. rendes tanár	Természettan- földrajz	8	6	Természettan III. 3, IV. 4 Vegytan VI. 2 Mennyiségtan III. 3, IV. 3 Honvédelmi ism. VI. 1 Egészségtan IV. 1, VIII. 1 Földrajz VII. 1	19		Tandíjkezelő, a Diákaptár vezető- tanára, az ifjúsági segélyszerve- sület vezetője, a természettan- szertár óra, cserkésztsízt
3	Dukovics Lőrinc dr. kegyesr. rendes tanár	Latin-görög	20	9	Magyar I. 5 Latin I. 5, VI. 4 Honvédelmi ism. I. 1 Osztályfőnöki óra I. 1 Hitman I. 1*	17	I.	
4	Eröss József kegyesr. rendes tanár	Hittudományok	9	4	Vallástan I. 2**, IV. 2**, V. 2**, VI. 2**, VII. 2**, VIII. 2** Mennyiségtan V. 3**	15		Hitszónok, az ifjúsági Oratorium vezetője, a diákokthoz vez. tanára
5	Garanesy István világi rendes tanár	Magyar-francia	4	1	Magyar IV. 4 Francia V. 4, VI. 4, VII. 4, VIII. 3	19	III.	Leventefőoktató
6	Gulyás István dr. kegyesr. rendes tanár	Magyar-latin	4	1	Magyar III. 4, VI. 3, VIII. 3 Latin III. 4	14	III.	Ifjúsági könyvtár óra, hitszónok, a diákokthoz vezetőtanára
7	Halász József kegyesr. helyettes tanár	Magyar-latin	2	2	Magyar II. 5, VII. 3 Latin II. 5 Honvédelmi ism. II. 1	14	II.	Ifjúsági könyvtár óra, hitszónok, cserkésztsízt, leventefőoktató, a diákokthoz vezetőtanára
8	Ifju Sebestyén kegyesr. rendes tanár	Latin-német	7	7	Latin VII. 4 Német IV. 4, VII. 3, VIII. 3 Honvédelmi ism. VII. 1* Ének III. 1*	16	VII.	Igazgatóhelyettes, értekezleti jegyző, leventeparancsnok

9	Iván János dr. kegyesr. rendes tanár	Történelem- latin	8	4	Vallástan III. 2, VI. 2* Történelem III. 3, VI. 3, VII. 2, VIII. 3 Gazdasági és társ. ism. VI. 2 Honvédelmi ism. VIII. 1 Ének II. 2	20	VI.	Az önképzőkör vezető tanára, a tanári könyvtár öre, hitszónok
10	Merteske Rezső kegyesr. rendes tanár	Magyar-német	7	7	Vallástan V. 2* Magyar V. 3 Német III. 4, V. 3, VI. 3 Honvédelmi ism. III. 1 Ének I. 2	18	V.	Cserkészcsapatparancsnok, hitszónok
11	Mészáros Imre kegyesr. rendes tanár	Latin-görög	4	4	Történelem IV. 3 Latin IV. 4, V. 4 Görög VI. 4 Honvédelmi ism. IV. 1	16	IV.	A filológiai szertár öre, cserkésztszti. hitszónok, a diákokotthon vezetőtanára
12	Molnár Sándor kegyesr. rendes tanár	Mennyiségtan- természettan	13	9	Az egész tanév folyamán katonai szolgálatot teljesített			
13	Murányi Károly kegyesr. rendes tanár	Mennyiségtan- természettan	5	4	Mennyiségtan V. 3*, VI. 3, VII. 3, VIII. 3 Természettan III. 1, VII. 4, VIII. 3 Honvédelmi ism. VII. 1** Ének III. 1**	20		Az énekkar vezetője, a természettani szertár öre, levénte híradó. szakoktató, cserkésztszti. a diákokotthon pénzükezelője
14	Nyárl István kegyesr. rendes tanár	Latin-görög	31	10	Vallástan II. 2, IV. 2* Latin VIII. 3 Görög VII. 4, VIII. 3	14	VIII	
15	Nyltrai Emil világi rendes tanár	Testnevelés	11	11	Testnevelés I. 3, II. 3, III. 3, IV. 3, V—VI. 3, VII. 3, VIII. 3	21		A rendkívüli vívás tanára, a sportkör vezetője, a tornaszertár öre, leventecsapatparancsnok
16	Rassovszky Kálmán dr. kegyesr. rendes tanár	Történelem- földrajz	36	1	Vallástan VII. 2* Történelem V. 3 Földrajz I. 3, II. 4, III. 2 Természettan I. 2, II. 2 Honvédelmi ism. V. 1	19		A történelmi és földrajzi szertár öre
17	Szabó István világi rendes tanár	Művészeti és mértnai rajz	20	19	Mennyiségtan I. 4, II. 4 Rajz I. 2, II. 2, III. 2, IV. 2, VII. 1, VIII. 1	18		A rajzszerár öre

* Március 1-től.

** Március 1-ig.

A nem róm. kat. tanulók vallástanúráról: **P. Buzogány Lajos** megbíz. hitoktató tanította az unitárius vallású tanulót, **Borsodi József dr.** főrabbi tanította az izraelita vallású tanulókat. — Iskolaorvos: **Szuvás András dr.** egyetemi magántanár, kórh. belgyógyász-főorvos, tb. kórházigazgató.

III. A TANÁROK ISKOLÁNKÍVÜLI MUNKÁSSÁGA.

1. Irodalmi és társadalmi munkásság.

Szomolányi József, a rendház főnöke, Kecskemét th. város törvényhatósági bizottságának és több felügyelőbizottságának tagja, a kecskeméti Piarista Diákegyesület Választmányának tagja, az Orsz. Faragó Béla Árvaház felügyelőbizottságának tagja, a M. Irodalomtörténeti Társaság és a Váci Múzeum Egyesület választmányi tagja, az Orsz. Cserkész Nagytanács tagja.

Dallos István dr. a kecskeméti m. kir. hadikórház táborigazgatója.

Eröss József március 1-től Kalocsán a hadi kórházakban táborigazgatói papi szolgálatot teljesít. Itt a 300 éves magyar piarista rendről beszélt a Kat. Körben. A hősök napján Kalocsán ünnepi beszédet mondott.

Halász József az V/a cserkészkerület magyarságtudományi szakelőadója.

Merieske Rezső a Cserkész-mozgalom Nagytanácsának tagja, a kerületi tanács társelnöke, a th. város hatósági légoltalmi törzsének tagja.

Murányi Károly a kecskeméti Földrengésvizsgáló Intézet vezetője, Kecskemét thj. város Leventeegyesületének választmányi tagja.

Nyári István a Nemzetvédelmi kereszt tulajdonosa.

Nyitrai Emil a helybeli testnevelési versenyek rendezésében közreműködött. A KAC alelnöke, Kecskemét thj. város Leventeegyesület választmányi tagja és a labdarúgó szakosztály elnöke. A Magy. Testnevelési Tanárok Orsz. Egyesületének tagja, a Magy. Orsz. Torna Szövetség tagja. A járási levante labdarúgó bajnokságok megrendezésében közreműködött. Népművelődési előadásokat tartott.

Rassovszky Kálmán dr. március 15-én a Leventeegyesület ünnepélyén, május 30-án a hősök temetőjében mondott ünnepi beszédet.

Szabó István mint írásszakértő működik a kecskeméti törvényszéken. A Vöröskereszt üdülőjében a «foglalkoztató» vezetője.

2. Lelkipásztori tevékenység.

Szomolányi József a városi kórházban működő apácák rendkívüli gyóntatója. Részt vett a katonák gyóntatásában.

Dallos István dr. több alkalommal misézett a nagykőrösi és a helybeli helyőrségnek. Misézett az Angolkisasszonyoknál és Fülöpszálláson. Lelki-

gyakorlatot tartott Nagykőrösön a helyőrségnek, a hadikórház tisztjeinek, betegeinek, ápolóinak és a Vöröskereszt üdülő betegeinek.

Eröss József a tanév folyamán ismételten kisegített a helybeli, a tanyai és vidéki pasztorációs munkában (prédikálás, gyóntatás, misézés). Ünnepi beszédet mondott az októberi kiskunfélegyházi engesztelőnapon. Két előadással szerepelt Emerikánás összejövetelek alkalmával. A Szent Ágnes-Egyesületben «A modern kor leánya» című előadást tartotta. Ünnep- és vasárnap szentbeszédet mondott a Szalvátor Nővérek kápolnájában és ott naponkint misézett. Gyóntató az Angolkisasszonyok Intézetében, ahol négy konferenciabeszédet mondott a Nővéreknek. A Jó Pásztor Zárdában hetenkint egyszer kat. órát tartott. A piarista templomban vasár- és ünnepnapokon ismételten szentbeszédet mondott.

Gulyás István dr. gyóntatással segített a helybeli templomokban.

Halász József résztvett a helybeli lelkipásztori munkában.

Ifju Sebestyén a tanyavilágban, a helybeli templomokban és kápolnában rendszeresen végez lelkipásztori teendőket.

Iván János dr. misét mond minden reggel a nagytemplomban.

Mészáros Imre a Szegénygondozó Nővérek vasár- és ünnepnap misézője, az Emericana lelkésze. Itt havonként előadást tartott. A helybeli pasztorációs munkában többször résztvett.

Murányi Károly vasár- és ünnepnap misézik az Angolkisasszonyoknál.

Nyári István résztvett az ifjúság, a hívek és a katonák gyóntatásában.

Rassovszky Kálmán dr. lelkigyakorlatokat tartott a Leánykörök számára (ápr. 10—14-ig). Mindennap misézik a kórházban, vasár- és ünnepnap prédikál és gyóntat. A Leánykörben előadást tartott Krisztusról és a házasság szentségéről.

IV. JUTALOM, ÖSZTÖNDÍJ, SEGÉLYEZÉS.

1. **Kalazancius-érem** (piarista jubileumi emlékérem). A legfelső osztályokból olyan tanulók kapják kitüntetésül és buzdításul, akik a régi «princeps iuventutis» eszméje szerint kiemelkednek társaik közül, s akár belső, akár külső vonatkozásban díszére válnak a piarista iskolának. Odaítélésénél tehát nem okvetlenül a tanulmányi eredmény a döntő.

Jellemükért, szorgalmukért, minden gimnáziumi munkában való szíves és kiváló szereplésükért az igazgató és tanári kar az intézel ezévi két emlékérmét **Ackermann László** és **Miklósy György VIII. oszt.** tanulóknak ítélte.

2. Kiskalauzunk új kiadásának rajzpályázatán *Misius István* VIII. o. tanulónk második lett; a Kiskalauz fele példányszámának címlapján az ő rajza látható, s a rendfőnök úrtól 50 P jutalomban részesült. *B. Horváth György* VII. o. t. dícséretben és könyvjutalomban részesült e pályázaton.

3. A kegyestanítórend főnöke 35 tanulót részesített tandíjsegélyben 2200 P összegben. A diákokthonban juttatott rendi kedvezmény évi összege: 4120 P. A rendházban 3 tanuló nyert reggelit és ebédet.

4. *Pető Sándor* VI. o. tanulót a nm. V. K. M. 200 P *Horthy Miklós-öszlőndíjban*, *Mészáros Endre* VII. o. tanulót 100 P *közalkalm. tanulmányi segélyben* részesítette.

Az «*Ottó Sándor* ny. műszaki főtanácsos és neje: *Várady Gabriella*-alapítvány» 120 P kamatát a tanári kar *Dékány Vilmos* VIII. o. tanulónak ítélte. A «*Bencsik Lászlóné*-alapítvány» kamataiból *Adorján Imre* VIII. o. t. 80 P, *Körmöczy Béla* VIII. o. t. 100 P, *Kéri József* VIII. o. t. 70 P jutalomban részesült.

5. Szorgalmukért, az ifjúsági egyesületekben tanúsított buzgóságukért és segélyezésül a köv. tanulókat jutalmaztuk: VIII. oszt.: v. *Faragó Sándor* 100, *Misius István* 80, *Ignits György*, az intézet orgonistája 80 P. — VII. oszt.: *Almási János* 90, *Farkas László* 80, *Horváczy István* 80, *Mészáros Endre* 80, *Szabó Iván* 70, *Székrenyi György* 70 P. — VI. oszt.: *Bányai Ferenc* 80, *Csaba Ferenc* 80, *Kerti András* 80, *Pető Sándor* 70, *Szelei Zoltán* 70, *Szilvási Károly* 80 P. — V. oszt.: *Kiss József* 70, *Martos Péter* 130, *Nemes József* 32-56, *Szlanka József* 25 P. — IV. oszt.: *Dankó Géza* 50, *Farkas Jenő* 67-16, *Kerti Miklós* 60, *Megáll László* 50, *Somodi József* 50, *Tóth Imre* 54 P. — III. oszt.: *Almási József* 70, *Bányai Endre* 50, *Dobos Jenő* 50, *Kalapos Gergely* 50 P. — II. oszt.: *Bagi Dömötör* 80, *Hanga Sándor* 50, *Kalmár Ferenc* 100, *Kakulya Ferenc* 50, *Kiss Dezső* 50, *Wolf György* 50 P. — I. oszt.: *Korecz Károly* 60, *Lieb László* 50, *Pogány Sándor* 50, *Szabó Imre és Lajos* 30, *Virágh István* 51-75 P. — A szavalóversenyen elért elsőségért *Sápi Vilmos* VIII. o. t. 30, *Terescsényi Ágoston* II. o. t. 20 P jutalomban részesült. *Dallos Endre* és *Szabó László* VI. o. t. a hittan tanulásában tanúsított buzgóságáért dícséretben és (e célra adott) 10—10 P jutalomban, *Dankó Géza* és *Megáll László* IV. o. t. a Toldi tanulásában elért sikéréért (e célra adott) 10—10 P jutalomban részesült. — Összesen: 2710-47 P.

Könyvjutalomban részesültek: v. *Faragó Sándor*, *Miklósy György*, *Fispán János*, *Ignits György*, *Viola Valér* VIII., *Döme László*, *Hamza Pál*, *Máté László*, *Szécsényi Ferenc* VII., *Acsay László*, *Dallos Endre*, *Kovács Zoltán* VI., *Gerl Árpád*, *Csibra Géza*, *Keresztes Andor*, *Szathmáry Attila*, *Liszka György* V., *Bende Sándor*, *Frigyesy Ferenc*, *Merényi Aladár*, *Szentendrei László* IV., *Fekete Iván*, *Létmányi József*, *Gyalai Imre*, *Gulyás Lajos*, *Kerekes Emil* III., *Bíró Zoltán*, *Kiss Tibor*, *Létmányi Antal*, *Kakulya Ferenc*, *Olajos Tibor*, *Tapasztó István*, *Terescsényi Ágoston* II., *Greza Ferenc*, *Korecz Károly*, *Pogány Sándor* I. o. tanulók. 200 tanulónk megkapta ajándékul *Megyer József*: *Piarista földrajz* c. művecskéjét.

Könyvet adományozott a tanulók jutalmazására: a *Szent István-Társulat*, *Miron Zoltán* dr., *Kertész István* és *Eröss József*.

Tanulóink jutalmazására a következő adományok érkeztek: Ackermann Artur 25, Bagi Lajos 20, dr. Bakkay Tibor 5, v. Bánhidly János 30, Beke Ferenc 50, dr. Bende Sándor 50, Bimbó János 5, dr. Cserey-Pechány Albin 10, Dékány Borbála 17-40, Dékány László 20, dr. Dömötör Lajos 20, Dömötör László 50, Erzsén Nándor 10, dr. Farkas Ferenc 10, Farkas István 10, Fejér József 20, Fispán Géza 30, Füredy Lajos 5, Gaál József 10, Gombkötő Antal 20, Gyenes Pál 200, Harkay Béla 10, Harkay József 10, Hlatky-Schlichter Gyula 40, dr. Hegedüs Ferenc 30, dr. Horváth József 5, Hódy István 10, dr. Jámbor József 10, Keresztes Andor 30, Kertay Ede 10, Király Károly 10, v. Kiss Zsigmond 50, Kovács Ferenc 10, Kovács Sándor 150, dr. Kozacsek Elek 10, dr. Labancz Ferenc 20, Lendler István 5, dr. Létmányi Antal 10, dr. Liszka Béla 20, Lukács András 10, dr. Magyar József 5, Markó István 50, dr. v. Márkus Ferenc 50, Merász István 10, Nagy N. 5, v. Timafalvy Nagy László 20, N. N. 200, N. N. 10, dr. Nóta István 50, Orbán János L. 10, v. Orbán Nándor 10, Pauli Péter 20, dr. Pataky Ferenc 20, Póta Aladár 15, Rátvai Béla 3, Révész Márton 40, dr. v. Sándor József 50, Schira Mihály 5, dr. Simon György 5, Simala János 100, dr. Szabó József 50, v. Szabó László 10, dr. v. Szabó Mihály 5, G. Szabó Pál 30, dr. Szarvas András 20, dr. Szelei Imre 10, dr. Tasi László 5, Tóth Dezső 5, Tóth József 2, Török Elek 5, Vedres Béla 40, Virág László 4, Winkler Istvánné 30, Zimay Károly 20.

Kecskeméti Piarista Diákegy. 530, Kecskeméti R. Kat. Egyházközség 170, Kecskeméti Ker. iparhit. Népbank 200, Kecskeméti Szőlő- és Gyümölcs-term. Szöv. 100, Kecskeméti M. Keresked. Bank 50, Kecskeméti Leszámitoló és Pénzváltó Bank 100, Kecskeméti Takarékpénztár Egy. 100, Magyar Asszonyok Nemz Szöv. Kecskeméti Csoportja 50, M. Ált. Hitelbank Kecskeméti Fiókja 90, M. Nemzeti Bank Kecskeméti Fiókja 50 P. Összesen : 3421-40 P. — A nagyielkü adakozók fogadják a jutalmazott tanulók és a gimnázium hálás köszönését! Külön is hálás köszönünket nyilvánítjuk dr. Hegedüs Ferenc, dr. Orbán János László és dr. vitéz Sándor József kecskeméti öregdiákjainknak, akik a nemes adományok előteremtésében és összegyűjtésében segítségünkre voltak.

*Bevétel:**Kiadás:*

Multévi maradék.....	88-64 P	Pályadolgozatok jutalm.	1.260— P
F. é. adomány	3.421-40 «	Egyéb jutalmazás.....	2.710-47 «
Gimn. pályadíjalap	1.038-72 «	Könyvjutalom	378-29 «
	<u>4.548-76 P</u>		<u>4.348-76 P</u>
		Marad 1943—44-re	200— P

V. A KÖNYV- ÉS SZERTÁRAK GYARAPODÁSA ÉS ÁLLAPOTA.

1. **A tanári könyvtár** 39 művel, 39 kötetben, gyarapodott. Vétel 27 mű, 27 kötetben 282 pengő 10 fillér értékben. Könyvet ajándékoztak: a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium, a Katolikus Tanügyi Főigazgatóság, a

Kegyesszervezetének vezetője, az Országos Könyvforgalmi és Bibliografiai központ, Gerlőtei Jenő tanár. Összesen 12 db könyvet. A folyóiratok száma 32, előfizetési díja évi 206·10 P. A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium ajánlása az Egyetemes Philológiai Közlöny, a Magyar Szemle és a Vigilia.

2. **Ifjúsági könyvtár** 108 kötettel gyarapodott összesen 444·60 P értékben. A Kegyesrend vezetője a Magyar Piaristák című művet adományozta a könyvtárnak 20— P értékben.

3. **A természettani szertár** egy Leybold-rendszerű légszivattyúval gyarapodott.

A többi szertár anyaga nem gyarapodott.

VI. IFJÚSÁGI EGYESÜLETEK.

1. **Oratórium ; missziós egyesület.** Vezetőtanára : Eröss József hit-tanár. Az egyesület az iskola épületének lefoglalása és a vezetőtanár katonai behívása miatt szűkebb keretek között folytatta működését, nevelte tanulóin-ka tudatos és tevékeny katolikus életre az A. C. szellemében. Megtartotta ájtatossági gyakorlatait, s a vezetőtanár magánbeszélgetések során erősítette, irányította és fejlesztette növendékeit. A tagok a máriavárosi templom javára 436 P-t, a missziók javára pedig 120 P-t gyűjtöttek.

2. **Hornóczy János Önképzőkör.** Vezetőtanára : Iván János dr., választott tisztségviselői : Miklósy György VIII. o. t. elnök, Almási János VII. o. t. jegyző, Forgó Pál VI. o. t. aljegyző. A kör hely és idő hiányában osztály-üléseket rendezett. A VI. osztály Mécse Lászlóról, majd a népballadáról rendezett szépen sikerült ülést ; a VII. osztály repülő leventéi a repülést ismerlették ; ennek a gyűlésnek keretében emlékeztek meg a magyar repülés hősi halottjáról : vitéz nagybányai Horthy Istvánról. A VIII. osztály ülései szociális és magyar kérdéseket fejtegettek, közülük kiemelkedik az Ady-ülés. Az V. osztály Kecskemét történetét, gyümölcstermelését és madárvilágát ismertette.

Kiemelkedő ünnepélye volt a körnek a piarista jubileumi ünnepség, melyet május 9-én rendezett a Katona József-színházban a rend magyarországi megalapításának háromszázados emlékére. Az ünnepély műsora :

1. *a)* Liszt : Magyar ünnepi dal . . . *b)* O salutaris hostia. Énekelt a gimn. énekkara.

2. Ünnepi beszédet mondott : Kovács Sándor preláts-plébános, kecskeméti piarista öregdiák.

3. *a)* Brahms : Rapszódia g-moll. *b)* Chopin : Prelude. *c)* Chopin : Mazurka. *d)* Chopin : Keringő. Előadja : Sztankay Lajos zongoraművész, kecskeméti piarista öregdiák.

4. *a)* Hubay : Preghiera. *b)* Sarasate : Romanza Andaluza. *c)* Paganini :

Rondo Brillante. *d)* Paganini : Ördögkacagás. Előadja : Bisztriczky Tibor hegedűművész, budapesti piarista öregdiák. Zongorán kíséri Sztankay Lajos.

5. Bárdos : Négy katonanóta. Énekli a gimn. énekkara. Az énekkart vezényli : Murányi Károly piarista tanár.

6. Sík Sándor : A podolini diákok. Színmű 1 felvonásban.

II. Rákóczi Ferenc.....	Miklósy György VIII. oszt. tan.
Berzeviczy Ádám, Rákóczi apródja .	Bánhegyi Aladár VIII. oszt. tan.
P. Schrade Bernát piarista.....	Kéri József VIII. oszt. tan. .
P. Krauss Mihály piarista	Almási János VII. oszt. tan.
Roskoványi Zsiga novicius	Szabó László VI. oszt. tan.
Görgei Palkó szintakszista	Frigyesy Ferenc IV. oszt. tan.
Terebessy Győző infimista	Szabó Zoltán II. oszt. tan.

Az ünnepélyen megjelent a Kegyestanítórend főnökén kívül a város egyházi, katonai és polgári előkelősége. Az ünnepély tiszta jövedelmét a helybeli Vöröskereszt javára fordították. Régi szokáshoz híven nov. 1-én megkoszorúztuk a város nagy halottjának és az iskola híres tanítványának, Katona Józsefnek a sírját, és ünnepélyel adóztunk emlékének. A kör tagjai többször szerepeltek szép sikerrel a helyi egyesületek ünnepélyein.

A kör életét a jún. 6-án megtartott szavalóverseny zárta be. Az első díjat Sági Vilmos VIII. o. t. nyerte el Arany János Fülemüle c. versével. A második díjat Acsay László VI. o. t., a harmadikat Fispán János VIII. o. t. nyerte. Dícséretet érdemeltek : Miklósy György VIII. o. t. és Nemes József V. o. t.

Az önképzőköri pályatételek eredményét az alábbi jegyzőkönyvben jelentjük.

Jegyzőkönyv

a kecskeméti kegyestanítórendi róm. kat. gimnáziumban kitűzött pályadolgozatok elbírálása végett 1943. évi május hó 31-én megtartott gyűlésről.

A tételeket megállapító bizottság az 1942. évi december hó 13-án tartott gyűlésen 13 tárgykörré tűzött ki pályázatot.

A határidőre 24 pályamunka érkezett be.

A bírálóbizottság tagjai : Kovács Sándor prelátus-plébános, dr. Liszka Béla polgármester, Bagi Lajos jav. hiv. ügyvezető, Bende Sándor dr. bankigazgató, Csorba János gyógyszerész, Dömötör Lajos dr. ny. h. polgármester, Dömötör László dr. kir. közjegyző, Fejér József tanácselnök, Füredi Lajos ny. városi tanácsnok, Harkay Béla h. polgármester, Harkay József törv. tanácselnök, Horváth Ödön dr. lapszerkesztő, Hegedüs Ferenc dr. ügyvéd, Labancz Ferenc dr. városi tanácsnok, vitéz Sándor József dr. egyházközségi főgondnok, Sváb Kovács István földbirtokos, Szabó Iván dr. felsőházi tag, Szabó József dr. rendőrfőtanácsos, Zimay Károly ny. polgármester és a gimnázium tanári testületének tagjai.

A *vallástanból* a bizottság két tételt tűzött ki.

1. A Róm. Kat. Egyházközségi díj : Evangéliumi példabeszédek. Egy pályamű érkezett be «Kövess engem» jeligével. A pályamunka egyes részletei igazán komoly, megkapóan szép és gondos munkáról tanuskodnak. A mű gondolatbősége a felhasznált forrásmű hatását mutatja, azonban ezeknek a

gondolatoknak megfelelő csoportosítása is érdeme a szerzőnek, aki szeretettel foglalkozott a tárggyal. A külső forma is gondos. Jutalma 80.— P. Szerzője : Almási János VII. o. tanuló.

2. Zsiga-díj : Schütz Antal néhány könyvének ismertetése. Egy pályázat érkezett be «Ego sum via veritas et vita» jeligével. A pályamunka ismereti Schütz Antal dr. A házasság, Isten a történelemben és Az örökkévalóság című könyveit. E könyvek ismertetését nagy gonddal és felkészültséggel adja. Mindegyikben meglátta azokat a legfőbb kérdéseket, világnézeti alapelveket, amelyeket a szerző a tanult világ számára mint elengedhetetlen krisztusi, evangéliumi irányelveket akar felragyogtatni. A pályázó mindezt igen ügyesen tudta egybefoglalni és feldolgozni. Gépelése gondosabb lehetett volna. Jutalma 80.— P. Szerzője : Hamza Pál VII. o. tanuló.

A magyar nyelvből és irodalomból ez évben a bizottság egy tételt tűzött ki.

3. Casino-díj : «Piaristák a magyar irodalomban». Egy tanuló pályázott «Pietati et scientiis» jeligével. Teljességre törekvő dolgozat. A vonatkozó irodalom felhasználásával rendszeres és világos képet nyújt a piaristák irodalmi működéséről. A tárgy természeténél fogva nagyobb elmélyedésre is alkalmas lett volna, alapos a dolgozatnak Dugonicsról és Sík Sándorról szóló része. Komoly, értelmes munka. 80.— P jutalmat érdemel. Szerzője : Bányai Ferenc VI. o. tanuló.

4. *A történelemből* a Horváth Döme-díjra a bizottság «Takács Sándor» címen tűzött ki tételt. Nem érkezett be pályázat.

5. *Latin nyelvi tétel.* Brevis conspectus ordinis Scholarum Piarum egy részének fordítása magyar nyelvre. Nyolc pályamunka érkezett be.

A «Pietatis incrementum» jeligés munka a legjobban sikerült. Szépen, világosan és főként magyarosan fordította le a latin szöveget. Kiállítása is a legdíszesebb. Jutalma 80.— P. Szerzője : Dékány Vilmos VIII. o. tanuló.

Az «Ad maius pietatis incrementum» jeligével beadott pályamunka jól sikerült fordítás. Világos és magyaros. Egy helyen rosszul értelmezte a szöveget. 60 P jutalomban részesült. Szerzője : Mészáros Endre VII. o. tanuló.

A «Magyar piaristák» jeligés munkában súlyosabb hiba nem fordul elő. Fordítása azonban idegenszerű. Érezni, hogy idegen nyelvből ültette át. Jutalma 40.— P. Szerzője : Farkas László VII. o. tanuló.

Dícséretben és 20—20 P jutalomban részesültek a következő jeligével beadott munkák : «O, Pater parvularum» (szerzője : Hamza Pál VII. o. t.), «Scholae Piae» (szerzője : Almási János VII. o. t.), «Nihil Christo dedisti, si totum cor illi non dedisti» (szerzője : Adorján Imre VIII. o. t.).

Nem feleltek meg a követelményeknek a «Tibi derelictus est pauper, orphano tu eris adiutor» és a «Róma» jeligés pályamunkák.

6. *Német nyelvi tétel.* A piarista kis kalauz történeti részének lefordítása német nyelvre.

Négy pályamunka érkezett be. Értékben első helyen áll a «Norma virtutum» jeligés munka. A pályázó jártas a német nyelv használatában. Néha mintha nem is fordítással volna dolgunk, annyira jó németséggel fejezi ki az aránylag nehéz szöveget. Jutalma 80.— P. Szerzője : Dékány Vilmos VIII. o. t.

A «Calazancius» jeligével beérkezett pályamű csak kevéssel marad el az első mögött. Szerzőjében még hiányzik a fordításhoz szükséges bátorság; az iskolai dolgozatokban megkívánt hűséggel ragaszkodik a mondatokhoz. A nyelvtan követelményeinek mindenben megfelel. 60.— P jutalmat érdemel. Szerzője: Mészáros Endre VII. o. t.

Dícséretben és 20—20 P jutalomban részesült a «Podolin 1642» és a «Bete und arbeits» jeligés pályamunka. Szerzőjük: Horváczy István és Máté László VII. o. tanulók.

7. *Francia nyelvi tétel.* Részlet fordítása Timon: Calasanctius életrajzából. Nem érkezett pályázat.

8. *Természetrizai tétel.* Piarista természettudósok.

Egy pályamunka érkezett be «Natura» jeligével. A pályázat időrendi sorrendben foglalkozik a természetbúvár piaristákkal. Úgyesen választ ki minden természettudóstól egy jellemző munkát, illetve értekezést, és ezen keresztül ismerteti a tudós munkásságát. Nem életrajzokat kapunk csak. Látszik a pályázaton, hogy szeretettel foglalkozott a tárggyal s sokat olvasott. Jellemzése jó. Jutalma 80.— P. Szerzője: Máté László VII. o. tanuló.

9. *Mennyiségteni tétel.* A háromszögek.

Három pályamunka érkezett be. Az «Alfa» jeligés dolgozat tartalom, clrendezés és kiállítás szempontjából is felülmúlja a másik kettőt. Ötletes bevezetés után logikus sorrendben tárgyalja mindazt, amit a háromszögekről a középiskolában tudni kell. Fokozatosan hozza az egyszerűbb tételek után a nehezebbeket, és tömören mindent elmond a nélkül, hogy fölösleges és lényegtelen dolgokra kitérne. A végén ügyes összefoglalásban mutatja be a gyakorlati alkalmazásokat. Jutalma 80.— P. Szerzője: Máté László VII. o. t.

A másik kettő, a «Pythagoras» (kézirásos) és a «Pythagoras» (gépelt) jeligéjű dolgozat, bár gondos munka, mégis több hiányosság fedezhető fel bennük. Nem tárgyalják — hogy csak néhányat említsünk — a külső szöget, arányos távolságokat a háromszögekben, külső és belső kört stb. Kétségtelen tárgyszeretettel megírt munkájukért 60—60 P jutalmat érdemelnek. Szerzőjük: Hamza Pál, Szabó Iván VII. o. tanulók.

10. *Esztétikai tétel.* Templomunk. (Leírás, történeti ismertetés és méltatás.)

Két pályamunka érkezett be. A «Sanclissima Trinitas» szerzője szakszerűen tárgyalja mind a templom homlokzatát, mind a templombelső és a berendezési tárgyakat. Helytálló, sok helyen igen találó, eredeti megállapításával otthonosan mozog az architektura műszavai között. Sok hasonló tanulmányt olvashatott. Az oltárok ikonográfiája kimerítő. Szemléltető rajzokat mellékel az alaprajzi elrendezésről. Igen értékes a «Templomunk rendeltetése» című szép befejezése. 80.— P jutalmat érdemel. Szerzője: Misiy István VIII. o. tanuló.

A «Sic itur ad astra» jeligés szerző költői lendülettel ecseteli a művészet magasabb rendeltetését, majd a barokk szellemet. Rövid történeti ismertetés után rátér a templom leírására és esztétikai méltatására. Itt-ott helytelen, naiv, nem szabatos kifejezéseket használ. A templom homlokzatánál és az oltárok leírásánál vannak nem helytálló részletei. Vannak azonban eredeti meglátásai,

megállapításai és ügyes a mondatfűzése. 60.— P jutalmat érdemel. Szerzője : Bánhegyi Aladár VIII. o. t.

11. *Rajzpályázat.* Templombelső (interieur) festmény, szén- vagy ceruzarajz.

Két pályamunka érkezett be. Az «In domo Dei» jelige alatt beadott pályázat két részből áll. Az I-ső számú a szentély följáróját ábrázolja a sekrestyeajtóval. A templom hangulatát nem adja vissza, színei túl derűsek. A hangsúly a részleteken van inkább és nem az összhatáson. A részletekbe, amelyeket nagy gonddal dolgozott ki, annyira belemerült, hogy a tónuskülönbséget figyelmen kívül hagyta. Főérdeme a részletek lelkiismeretes kidolgozása.

A II. számú rajzban a rács mögötti részek megoldatlanok. Itt is egyes részletekbe merült el és így a kápolna ablakán beszűrődő fény nem jut érvényre. Csak a rács kölcsönöz a képnek némi érdekességet, amelynek megfestése megfelelő. A ráfordított munkáért és tárgyszeretetéért 80.— P jutalomban részesül. Szerzője : B. Horváth György VII. o. tanuló.

A másik pályamunka jeligéje «Pater noster». Futólagos vázlat egy oltárképről. Rajzban jó. Technikája az aquarell természetének megfelelő. Artisztikus, a lényegét visszaadó. Reprodukció-jellegénél fogva a pályatétel feltételeinek nem felel meg teljesen, mégis az említett minőségénél fogva 40.— P jutalmat érdemel. Szerzője : Misius István VIII. o. tanuló.

12. *Fotópályázat.* Felvételek templomunkról. Nem érkezett be pályamunka.

13. *Leventepályázat.* A gimnázista-levente.

Beérkezett egy pályázat «Aquila non captat muscas» jeligével. Igen lelkes hangon megírt munka. Mély átérzéssel és átlátással tárgyalja a középiskolai leventeképzés előnyeit, de problémáit is. Mit ad az új leventeképzés a diáknak, az iskolának, a leventemozgalomnak és a magyar társadalomnak; ezek a munka főrészei. A feleletekben igen sok ügyes, hasznosítható gondolat van. Forrásmunkát nem használt, inkább saját elképzeléseit vetette papírosra. Kár, hogy helyenkint pongyola stílusban ír. 60.— P jutalomban részesült. Szerzője : Acsay László VI. o. tanuló.

* * *

Kecskemét thj. városnak a helybeli köépiskolai tanulók részére alapított «*Rákóczi-pályázatára*» a f. isk. évre kitűzött tétel címe : gr. Bercsényi Miklós. Mint egyedüli pályázó a 80.— P jutalmat elnyerte : vitéz Faragó Sándor, gimnáziumunk VIII. o. tanulója. — A következő iskolai évi Rákóczi-pályázat címe : II. Rákóczi Ferenc vallásossága. A gimnáziumi pályázatok feltételeivel azonos módon elkészített és kiállított dolgozatot 1944 március 31-én déli 12 óráig kell beadni a város közművelődési ügyosztályán.

3. **Cserkészlet.** A csapat parancsnoka 1942 július óta táborig lelkészi szolgálatot teljesít. A csapat vezetői : Mericske Rezső az I. raj és a vízitelep, Mészáros Imre a II. raj, Halász József a III. raj, dr. Dallos István a csapat gazdasági ügyeinek és a céllövészetnek, Murányi Károly a műszaki ügyeknek

vezetője. Segítségükre vannak Szarvas András és Vértesi Ervin dr. cserkész-tisztek. Vezetőkkel együtt a csapat létszáma 80.

Belső munka. A cserkészéletében az idei év lényeges változást jelentett : áttértünk az új szabályzatra. Ennek keretén belül minden raj elvégezte előírt munkáját.

Csapatunk élete megérzi a cserkészotthon és műhely hiányát. Így sok értékes munka maradt el vagy szorult háttérbe. (Modellezés, csónakjavítás stb.)

Az egész év folyamán minden raj több kiránduláson volt a város környékén és a tiszai vízitelepünkön.

Nyáron 1942 június 28—július 10-ig Dunaföldváron táboroztunk. A tábor előtt és után a nagyobbak kerékpáros (Kecskemét—Budapest ; Baja—Kecskemét) és vízi mozgótáboron vetek részt (Budapest—Baja).

A tábor után tiszai telepünkön három héten át 10—14 cserkész tanyázott.

Január 12—17-ig Nógrádban 20 fővel téli tábort rendeztünk. A magyar cserkészmozgalom és az V/A. kerület minden megmozdulásán (örsvezetői, segédtiszti, vízivezetői tábor, portyázások stb.) résztvettünk.

Nyári terveink : Az I. raj dunántúli körutat tervez (vasúton és gyalog), a II—III. raj Csucsára készül állótáborba. A táborozások után a Tiszánál tanyázunk.

Külön munka. December másodikán tábori beszámolót, február 28-án farsangi teát, május 30-án avató ünnepélyt rendeztünk. A farsangi ünnepély tiszta jövedelme 1500 P fölött volt.

A hatósági légoltalom szolgálatában csapatunk két tisztje és 40 cserkésze vett részt.

Csapatunk minden anyagi erejét igénybe veszi idén a vízitelep karbantartása. Hogy csapatunk a nehéz anyagi körülmények között is tud munkálkodni, azt nagyrészt jötevőinknek köszönhetjük. Elsősorban cserkészeink és volt cserkészeink szüleit, a sok cserkészmamát és papát kell említenünk (a farsangi tea büfféjének megszervezése stb.)

A legtöbbet azonban Schira Mihály tanácsnok úrnak köszönhetjük.

A csapat történetének összeállítására Molnár Sándor, a csapat parancsnoka 25.— P jutalmat tűzött ki ; ezt Acsay László örsvezető nyerte el.

4. Levente Egyesület. Ebben az iskolaévben tanulóink leventeoktatását tanári karunk tagjai látták el. Az intézet leventeparancsnoka : Ifjú Sebestyén igazgatóhelyettes, csapatparancsnok : Nyitrai Emil, főoktatók : Garancsy István és Halász József tanárok.

Mivel az idén választották el az iskolai leventeoktatást a városi leventeparancsnokságtól, intézetünk leventecsapatán belül megalakítottuk a Levente Egyesületet. A következő tisztikarral működött : tiszteletbeli elnök : Szomolányi József igazgató ; tanárelnök : Ifjú Sebestyén iskolai leventeparancsnok, igazgatóhelyettes ; ifj. elnök : Körmöczi Béla VIII. o. t. ; alelnök : Almási János VII. o. t. ; titkár : Miklósy György VIII. o. t. ; jegyző : Mísius István VIII. o. t. ; ellenőr : Bánhegyi Aladár VIII. o. tanuló.

Egyesületünk minden levente-megmozdulásban tevékenyen vett részt. A honvédek hozzátartozóinak karácsonyára szép eredménnyel gyűjtöttek

leventéink. Betlehemi járásuk során sok kis magyar testvérünknek szereztek igaz örömet. Az ifjúvezetők szakosztályában többször vettek részt leventéink szavazatokkal és előadásokkal.

5. Sportkör. Sportkörünk neve : Kecskeméti Kegyestanftórendi Róm. Kat. Gimnázium «Zrínyi» Sportköre. Sportkörünk a Budapestvidéki Tankerülethez tartozik. Megalakulásának ideje : 1924 november 14. Igazolási száma : 40. Tiszteletbeli elnöke : Szomolányi József igazgató, vezetőtanára : Nyitrai Emil testn. tanár. Az intézet tanulóinak létszáma : 355, a magántanulóké pedig : 7. A sportkörben működő tagok létszáma korosztályonként : I. korosztály (10—12 évesek) : 20, II. korosztály (12—14 évesek) : 65, III. korosztály (14—16 évesek) : 32, IV. korosztály (16 éven felül) : 48. A sportköri foglalkozás heti óraszama az idén 2 volt. Működő szakosztályok : labdarúgó, atletikai, kosárlabda, torna, kerékpár, tenisz, asztaltenisz, vívó, úszó, céllövő és korcsolya. Intézetünknek 220 négyzetméter területű fapadlójú tornaterme van. Az intézet udvara 877 négyzetméter, csak kisebb játékokra alkalmas. Külön játszótérünk nincs, nagyobb, sportszerű játékokra a «Kecskeméti Athletikai Club» pályáját használjuk hetenként egyszer. Az úszást a városi uszodában (Széktó) gyakoroljuk. Összesen 221 tanuló tud úszni. A téli sportok közül csak a korcsolyázásra van módunk.

Az őszi újjáalakulás után sportkörünk a következő tisztikart választotta meg : ifj. elnök : Ackermann László VIII. o. t., alelnök : † Homoki Árpád VII. o. t., titkár : Miklósy György VIII. o. t., pénztáros : Misius István VIII. o. t., jegyző és sporttudósító : Ignits György VIII. o. t., szertáros : Braunitzer Ferenc VIII. o. t.

A szakosztályok közül a tenisz egész nyáron át működött. A házi bajnokságot Szelei Zoltán VI. o. tanuló nyerte, 2. Kovács Z. VI. o. t., 3. Tóth L. IV. o. t. ; párosban 1. G. Fekete Z.—Tóth L., 2. Szelei Z.—Szörényi T. Sportkörünk rendezte a kecskeméti középiskolai és Kecskemét város férfi ifjúsági tenisz bajnokságát is, melyet Kovács Z. VI. o. t. nyert meg, 2. Máté L. VII. o. t., 3. Tóth L. IV. o. t. ; párosban 1. Kovács Z.—Tóth L., 2. Máté L.—Szelei Z.

Nyáron úszótanfolyamot rendeztünk, melynek keretében 40 fiú tanult meg úszni. A Magyar Úszó Szövetség által rendezett úszó napon 40 tanulónk nyert úszó jelvényt, 62 pedig úszást igazoló emléklapot. Megrendeztük a házi úszóversenyt is. 100 m mellúszásban 1. Kovács Z. VI. o. t. 1 perc 40·1 m p; 100 m gyorsúszásban 1. Tassy E. VII. o. t. 1 p 33·3 mp ; 100 m hátúszásban 1. G. Szabó P. V. o. t. 1 p 55·4 mp ; 400 m mellúszásban 1. Kovács Z. VI. o. t. 7 p 58·2 mp, 2. Hunyadi L. VII. o. t. ; 3 × 100 m vegyes váltóban 1. a VII. o. (Justh, Erschen, Tassy) csapata. Az alsó osztályosok részére kírt 50 m mellúszásban 1. Tóth L. IV. o. t. 57 mp ; 50 m gyorsúszásban 1. Keleti L. IV. o. t. ; 50 m hátúszásban 1. Tassy Gy. III. o. t. ; 3 × 50 m vegyes váltóban 1. a IV. o. (Frigyesy, Keleti, Tóth) csapata 2 p 50 mp.

Az október 6-i kegyeleti váltófutásban kilenc csapat közül csapatunk 5. lett.

A kosárlabda bajnokságot a VIII. o. csapata nyerte, 2. a VII. o., 3. a VI. o.

Legeredményesebben a vívó szakosztály működött. A kiskunfélegyházi kerületi bajnokságon törccsapatunk megnyerte a kerületi bajnokságot. A csapat tagjai: Ackermann, Braunitzer, Erschen, Szelei voltak. A tör egyéniben kerületi bajnok lett Erschen N. VII. o. tanulónk, 2. Braunitzer F. VIII. o. tanulónk. Erschen N. indult az országos KISOK bajnokságon is, ahol törvívásban 6. lett. A házi bajnokságot törvívásban Erschen N. VII. o. t. nyerte, 2. Braunitzer F. VIII. o. t., 3. Szelei Z. VI. o. t.; a haladók törversenyében 1. Ludvigh P. VI. o. t., 2. Keresztes I. IV. o. t., 3. Tassy E. VII. o. t.; a kezdők minősítő törversenyében 1. Vass-Eysen E. IV. o. t., 2. Bimbó Lajos IV. o. t., 3. Keleti L. IV. o. t.; a felsőek törccsapat bajnokságát a VIII. o. (Ackermann, Braunitzer, Fispán) csapata nyerte a VII., illetve a VI. o. csapata előtt. Az alsósak törccsapatversenyében 1. a IV. o., 2. a III. o., 3. a II. o. csapata. Kardvívásban házi bajnok lett: Sebők Gy. VII. o. t., 2. Erschen N. VII. o. t., 3. Ackermann L. VIII. o. t.; a kardcsapat bajnokságát a VI. o. (Ludvigh, Szelei, Szörényi) csapata nyerte, 2. a VII. o., 3. a VIII. o. csapata.

Nagyon szép eredménnyel működött a labdarúgó szakosztályunk is. Beneveztünk a levente labdarúgó bajnokságra. Mi a IX. járásba kerültünk. A járási bajnokságot kilenc csapat közül meg is nyertük. A Törteli L. E. csapatát 6 : 0 (3 : 0), a Tószegi L. E-et 9 : 0 (3 : 0), a Nagykőrösi L. E-et 3 : 1 (2 : 0), a Kecskeméti L. E-et 2 : 1 (0 : 1), az Abonyi L. E-et 6 : 0 (1 : 0) arányban vertük. Döntetlenül játszottunk az Újszászi L. E-tel 1 : 1 (1 : 0) és az Újkécskei L. E-tel 2 : 2 (1 : 2). Egyetlen vereségünket a Ceglédi L. E. csapatától szenvedtük el, azt is öngóllal 1 : 0 (1 : 0) arányban. Barátságos mérkőzést játszottunk még a kecskeméti ref. gimn. csapatával, melyet 5 : 2 (1 : 1), a leventék kerékpáros szakaszával, melyet 6 : 0 (3 : 0) arányban vertünk meg. Az alsós válogatottunk is játszott a leventék kezdő csapatával, melyet 3 : 2 (2 : 1) arányban vert meg. A KAC—KTE válogatott ifj. csapatától kikaptunk 2 : 1 (0 : 1) arányban. A házi bajnokságot a labdarúgásban az V. osztály nyerte a VII. osztály előtt. Az intézeti válogatott csapatot Bánhegyi Aladár, Braunitzer Ferenc, Körmöczy Béla VIII. o., Erschen Nándor, Hegedüs Sándor, Kordás Sándor, Leskowsky Albert, Zachár Kálmán VII. o., Rajz R. György VI. o., Ufholt Mihály V. o., Tóth László IV. o. és Toricska Gyula III. o. tanulók alkották.

Bár az idén nagyon nehéz körülmények között kellett dolgoznunk, mégis szép eredményeket értek el tanulóink a testnevelés terén. A komoly, lelkes munka az idén is megteremtette a maga gyümölcsét.

Ezúton is köszönetet mondunk mindazon szülőknek és intézményeknek, akiknek szerető érdeklődését, anyagi és erkölcsi támogatását az idén is élvezhettük.

6. Segélyező-Egyesület. Vezetőtanár : dr. Dallos István. Az idei tanévben 167 fiút részesítettünk 2119 drb tankönyvvel segélyben. Új tankönyvek vételére 723·48 P-t fordítottunk, a régiéket javítására 215·20 P-t. Az Egyesület főkönyvtárosa : Körmöczy Béla VIII. o. t., másodkönyvtárosa pedig Máté László VII. o. t. volt.

7. **Diákkaptár.** Vezetőtanár : dr. Dallos István. Az idei tanévben lecsökkentett munkával dolgozott az Egyesület, minthogy az intézet lefoglalásával nem állott hely rendelkezésre. A Vöröskereszt gyűjtésében 1932 P-vel első lett a helyi iskolák és egyesületek közt. A nyári munkában, gyűjtésben és selyemhernyótenyésztésben szép sikerrel vett részt. A munka nagy szorgalommal folyik tovább hazánk javára és diákjaink önművelésének és látókörének kiszélesítése céljából.

VII. RENDKÍVÜLI TÁRGYAK.

1. **Rendkívüli vívás.** A rendkívüli vívást három csoportban, kezdők, haladók és versenyzők csoportjában Nyitrai Emil testnevelési tanár, okleveles vívótanár tanította. A kezdők a törvívás alapelemeit tanulták heti két órában. A haladók tananyaga heti két órában : átvitel, váltószúrás, kitérőszúrás, kötött szúrás, visszaszúrás, versenyvívás alapelemei. A versenyzők tör- és kardvívást tanultak heti két órában. Anyaguk törvívásban : egyszerű cselek, kötéssel, ütéssel levezetett egyes cseltámadások, cseles visszaszúrás, versenyvívás (csörtevívás) ; kardvívásban : a kardvívás iskolája, a versenyvívás alapelemei. Vívást tanultak *jeles* eredménnyel : *Kezdők*: Létmányi Antal, Olajos Tibor, Kiss Dezső II. o., Goóts László, Vass-Eysen Ervin IV. o. tanulók. *Haladók*: Farkas Antal, Tapasztó István, Zaboreczky György II. o., Fekete Zsigmond, Holló Miklós, Keresztes Imre, Létmányi József, Puskás György III. o., Bende Sándor Körösi Róbert, Markó Sándor, Szalay Károly, Szentendrei László IV. o., Liszka György V. o., Ludvig Pál VI. o., Gombkötő Antal, Hamza Pál, Kordás Sándor, Tassy Elek VII. o. tanulók. *Versenyzők*: Tóth László IV. o., Kardos Ferenc, Ujhidy Aurél V. o., Kerekes György, Szelei Zoltán, Szörényi Tibor VI. o., Erschen Nándor, Sebők György, Szigeti András VII. o., Ackermann László, Braunitzer Ferenc, Fispán János VIII. o. tanulók.

2. **Rendkívüli ének.** Vezetője : Murányi Károly. A tavalyi tervezetések és remények halomra dőltek iskolánknak hadikórház céljaira való lefoglalása miatt. Az előző esztendőben csak az énekórák időbeli beosztása okozott nehézséget, az idén alig találtunk helyet, ahol énekóráinkat tarthatjuk. A sok nehézség ellenére sem állt meg a munka s ha teljesen nem is, de legalább részben meg tudtuk valósítani terveinket.

A hétköznapi szentmiséken rendszerint egyszólamú népénekekkel, a vasár- és ünnepnap mielőtt pedig négyszólamú énekekkel szerepelt az énekkar. Szerepeltünk ezenkívül a Révész István emlékünnepeken és az Önkéntes Női Munkaszolgálat tagjainak eskütételén, mindkét esetben a városháza közgyűlési termében. A Hősök vasárnapján a Leventeegyesület rendezésében tartott szabadtéri szentmisén. Hosszas készülés előzte meg május 9-iki szereplésünket, ezen a napon négy alkalommal szerepeltünk : a reggeli szentmisén, utána az elesett piarista diákok nevét megörökítő emléktábla leleplezésén, délután a Rendfőnök úrnak a hadikórház betegeinek mondott litániáján és este

a Katona József-színházban a rend magyarországi megtelepedésének 300 éves jubileuma alkalmából rendezett ünnepségen.

Az énekkar valamennyi tagja nagy áldozatot hozott, de mindig szívesen vállalták az énekórákon való megjelenéssel járó különmunkát, ami különösen az idei esztendőben nem kis fáradságot jelentett. A jubileumi ünnepségen való szép szereplésükért a Rendfőnök Úr külön elismerését fejezte ki az énekkarnak.

Az énekkar tagjai voltak *jeles* eredménnyel. *Szoprán:* Horpácsy Tibor, Kardos Gyula, Kasza Sándor, Kullai Imre, Lieb László, Papp István, Priszlinger Károly, Szabó László I., Bakó Mihály, Farkas Antal, Kiss Dezső, Létmányi Antal, Szabó József, Szalai Imre, Tapasztó István, Terescsényi Ágoston, Zaboreczky György II., Budinszky József, Dobos Jenő, Dunai János, Hatvani Lajos, Poós Ferenc, Rigó János, Szőke József III., Major Zoltán IV. — *Alt:* Gaál József, Keresztély János, Kisszebeni Marcell, Kökény János, Magony Géza I., Bende Imre, Bérczi Gyula, Tajthy Sándor II., Almási Ferenc, Gulyás Lajos, Havasi Imre, Holló Miklós, Ipsics Béla, Kerekes Emil, Kertész István, Kovács József, Makáry István, Ray Péter, Tassy Gyula, Varga Sándor III., Frigyessy Ferenc, Major István, Német Ernő, Szalai János IV. — *Tenor:* Botos László, Keleti László IV., Kiss József V., Bányai Ferenc, Fekete Géza, Forgó József, Forgó Pál, Kovács Zoltán, Ludwigh Pál, Nyirádi Zsigmond, Szelei Zoltán, Szörényi Tibor VI., Farkas László, Justh Kornél, Szabó Iván, Szekrényi György, Tassy Elek VII., Braunitzer Ferenc, Faragó Sándor, G. Fekete Zoltán, Kónc Lajos VIII. — *Basszus:* Fülöp László VI., Bertók Pál, Bognár Gáspár, Döme László, Erschen Nándor, Hegedüs Sándor, Hunyadi László, Kordás Sándor, Szelepcsényi József VII., Ackermann László, Adorján Imre, Bánhegyi Aladár, Bodai Béla, Dékány Vilmos, Kósa János, Misius István, Miklósy György, Poós László, Szász András, Viola Valér VII. osztályú tanulók.

VIII. A TANULÓK NÉVJEGYZÉKE ÉS ÉRDEMSOROZATA.

Rövidítések magyarázata: 1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégtelen, fm. = felmentve, n. m. = negyedmentes, f. m. = félmentes, e. m. = egész mentes, (i.) = intézeti (Piarista diákokthoz) növendék, (á.) = árvaházi (Országos Faragó Béla árvaházi) növendék.

I. osztály.

Osztályfőnök : Dukovics Lőrinc dr.

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	T a n t á r g y a k											Rendszertel	Tanulmány	
	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Föld- és népsz.	Latin nyelv	Természetr.	Mennyiségtan	Rajz	Honv. ism.	Testnevelés	Ének			Alt. tan. eredmény
Bakos József	1	1	2	1	3	1	2	2	2	1	1	2	2	—
Baksa László	2	2	3	3	3	2	2	2	2	3	1	3	1	—
Balla István	1	2	3	3	3	2	2	2	2	1	2	4	3	—
Ballun Tibor	2	2	3	3	3	2	2	2	2	1	2	3	3	—
6 Bábiczky János (i.)	2	2	2	2	3	1	1	2	2	3	3	3	3	—
Bálint Károly ism.	1	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	3	2	—
Berkes Endre	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	—
Besenyi Mihály (i.)	2	2	4	3	3	1	1	2	3	1	1	4	3	—
Bukovszki Antal	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	3	2	—
10 Csató János (i.)	1	1	2	2	3	2	1	1	1	1	1	2	1	°
Csorba Imre	2	3	4	3	4	2	4	2	3	2	2	4	3	—
Egyedi Ernő	2	3	3	3	4	3	3	2	3	1	4	4	3	—
Elek Péter (i.)	2	3	4	3	3	3	3	3	3	3	4	4	3	—
Gaál József	1	2	2	2	3	1	1	1	2	2	1	2	2	—
15 Grezsa Ferenc (i.)	1	1	1	2	1	1	2	3	1	1	1	2	1	—
Hajnal Miklós (i.)	2	2	3	2	3	2	3	3	2	1	2	3	2	—
Horpácsy Tibor (i.)	1	2	3	3	3	3	2	2	2	2	1	3	2	—
Hudák László (i.)	1	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	°
Irmay Zoltán (i.)	1	1	3	3	3	2	2	2	3	2	2	3	2	—
20 Kardos Gyula	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	2	2	1	—
Kasza Sándor	2	2	3	3	4	3	3	3	2	2	1	4	3	—
Kerekes László	2	2	3	2	3	2	3	3	2	2	3	3	2	—
Keresztély János	1	1	2	1	2	1	2	1	2	3	2	2	1	—
Kisszebeni Marcell	1	2	3	2	3	1	3	2	2	2	2	3	2	—
25 Korecz Károly (i.)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	°
Kovács János	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	3	—
Kovács Kálmán	1	2	3	2	3	1	3	2	2	1	3	3	2	—
Kovács Károly (á.)	2	2	3	2	4	1	2	2	3	1	1	4	2	—
Kökény János	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	—
30 Kullai Imre	2	3	3	2	4	3	3	3	3	3	2	4	3	—
Lieb László (i.)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Magony Géza	2	2	2	1	3	1	1	2	1	2	1	2	3	—
Markó Antal	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	1	2	2	—
Markó Tamás (i.)	2	2	3	1	2	1	2	2	2	1	1	2	3	°
35 Mályi József (á.)	1	2	2	2	3	1	2	1	2	1	1	2	1	—
Miklós Ferenc	1	2	3	2	3	2	2	2	3	1	1	3	1	—
id. Nagy István	1	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1	2	2	—
ifj. Nagy István	2	2	3	3	4	3	3	1	3	3	2	4	3	—
Nagy Károly (i.)	2	3	4	3	4	3	4	3	3	1	2	4	3	—
40 Németh Sándor (i.)	1	1	2	2	2	1	2	2	1	2	1	2	1	°
Papp István ism.	2	3	3	1	3	1	3	2	3	1	3	3	3	—
Petrik Imre (i.)	2	2	3	3	4	2	2	1	2	1	1	4	2	°
Pogány Sándor (i.)	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	°
Priszlinger Károly (á.)	1	2	2	1	3	1	1	2	2	1	1	2	2	—

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	T a n t á r g y a k													
	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Föld- és néprajz	Latin nyelv	Természetről	Mennyiségtan	Rajz	Honv. ism.	Testnevelés	Ének	Alt. tan. erődíj	Rendszerlet	Tanulmány
45 Rácz Fodor Gábor (á.)	1	2	2	1	3	1	2	2	2	1	2	3	3	—
Rónay Imre (i.)	1	2	3	1	3	1	2	2	3	2	1	3	2	—
Sándor József	2	1	2	1	1	1	2	2	2	3	1	2	2	—
Sándor Miklós	2	2	3	3	3	3	2	2	3	3	1	3	3	—
Szabó Imre (i.)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
50 Szabó János (i.)	1	3	3	3	3	2	2	1	2	1	1	3	2	—
Szabó Lajos (i.)	1	2	3	3	3	2	3	2	3	1	2	3	2	—
Szabó László	1	1	3	2	3	3	3	3	3	2	3	2	2	—
Szabó Zoltán	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	—
Szél Ferenc	2	3	4	4	4	3	4	3	3	2	4	4	4	—
55 Tasi László	1	1	3	2	2	2	2	2	2	3	1	2	2	—
Tábori Áttila	1	2	3	2	3	1	3	3	2	3	2	3	2	—
Tokaji Tibor	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3	2	—
Tóth Andor ism.	2	3	3	3	4	3	3	2	3	1	3	4	3	—
Tóth Dezső	2	3	4	3	4	3	4	2	3	3	1	4	3	—
Tóth Gyula	2	2	3	3	4	2	3	2	3	2	2	4	2	—
60 Vágó Géza (á.)	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	—
Vágó Iván	1	2	3	2	3	1	2	1	3	1	1	3	2	—
Virág István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Walter Sándor	2	2	4	3	4	3	3	3	3	1	1	4	3	—
65 Wissinger László (i.)	2	3	3	2	3	2	3	2	3	3	1	3	3	—
Zsigmond László	1	2	3	2	3	2	3	2	3	3	1	3	2	—
Zsigó László	2	2	3	3	3	2	2	3	3	1	3	3	3	—

Kimaradt: Czimer Ferenc XII. 5., Stöckl János III. 8., Strifler András III. 8., Tóth László XI. 3.
Összesen: 71.

II. osztály.

Osztályfőnök: Halász József.

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	T a n t á r g y a k													
	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Föld- és néprajz	Latin nyelv	Természetről	Mennyiségtan	Rajz	Honv. ism.	Testnevelés	Ének	Alt. tan. erődíj	Rendszerlet	Tanulmány
Bagi Dömötör	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Bakó Mihály	2	2	3	1	3	1	3	3	2	3	1	1	3	—
Benda Ferenc	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	—
Bende Imre	2	2	2	2	2	1	3	2	2	1	1	2	3	—
5 Bérczy Gyula	1	1	3	3	3	2	3	3	2	1	2	3	2	—
Biró Zoltán (i.)	2	2	3	2	2	2	3	2	2	1	1	3	3	—
Bitó Gyula	2	2	4	3	4	3	3	3	3	1	2	4	3	—
Csertő Gyula	2	2	3	3	4	3	4	3	3	2	3	4	3	—
Dormány Dezső	1	2	3	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	—
10 Farkas Antal	1	2	2	2	3	2	3	2	1	1	1	3	2	—
Fehér György (á.)	1	2	3	3	3	2	3	2	3	1	2	3	2	—
Gyetkő Márton (á.)	1	2	2	2	3	1	2	1	1	1	1	2	2	—
Hanga Sándor (á.)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Hatvani Benedek	1	2	2	2	2	1	3	2	2	3	2	2	2	—
15 Horváth Bendegúz (á.)	2	1	3	1	3	1	3	2	2	1	2	3	2	—

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										Tandíjkezesemény		
		Hittan	Magyar nyelv	Föld- és néprajz	Latin nyelv	Természettudomány	Mennyiségtan	Rajz	Honv. ism.	Testnevelés	Ének		Ált. tan. arány	Rendszerezlet
Huszár Miklós (i.)	1	2	2	2	2	2	3	2	1	1	1	2	2	—
Ivicz László	1	2	2	3	2	2	3	3	2	1	1	3	2	—
Izsák László	2	3	4	4	4	3	4	3	3	2	2	4	3	—
Juhász László (i.)	2	2	3	2	3	2	3	3	2	1	1	3	3	—
20 Kakulya Ferenc	1	1	2	1	3	1	2	1	1	3	1	2	2	—
Kalmár Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Káposztás Henrik	2	3	3	3	4	3	3	3	3	1	3	4	3	—
Kis Dezső	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Kis Mihály	1	1	3	2	2	2	3	3	1	2	2	3	2	—
25 Kiss Tibor (i.)	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Kósa Gergely	1	1	3	1	3	1	3	2	2	3	1	3	3	—
Kovács Zoltán	2	1	3	2	3	2	3	3	2	3	2	3	3	—
<i>Laczkó István</i>	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	—
Létmányi Antal	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
30 Loboda Imre	2	2	3	3	4	3	2	3	3	2	4	3	3	—
Lukács Géza	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	—
Morvay Szilveszter	1	2	3	2	2	2	2	2	1	3	3	2	2	—
Mózes László	2	3	3	3	4	3	3	3	3	1	1	4	4	—
Olajos Tibor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
35 Pint János	2	3	3	3	3	3	3	2	3	1	1	3	3	—
Póta Tibor	2	2	3	3	3	2	3	2	3	1	1	3	3	—
Sági György	2	1	3	3	4	3	4	2	3	1	1	4	2	—
Sándor Jenő	1	1	2	2	2	1	2	2	1	1	1	2	1	—
Sándor József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
40 Sárosi László (i.)	1	3	3	3	3	2	3	3	2	3	1	3	2	—
Szabó Balázs	1	1	3	3	3	2	2	1	2	1	1	3	2	—
Szabó László (á.)	1	2	3	3	3	3	3	2	3	2	1	3	2	—
Szabó Zoltán	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Szalay Imre (i.)	1	1	2	3	2	2	2	1	2	1	1	2	3	—
45 Tajthy Sándor	2	1	2	1	2	1	2	3	1	1	1	2	3	—
Tapasztó István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Teresesényi Ágoston	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Tóth Dezső g. kat.	2	2	3	3	4	3	3	2	2	1m	2	4	3	—
Wolf György	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	2	2	2	—
50 Wolf Tibor	1	1	2	2	1	2	1	2	1	2	1	2	2	—
Zaboretzky György	2	3	3	3	3	3	3	1	2	1	1	3	3	—

Kimaradt: Détári Pál ism. XII. 11., Adler Sándor (á.) XII. 19.

Összesen: 53.

III. osztály.

Osztályfőnök: Gulyás István dr.

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	Magaviselet	T a n t á r g y a k													Rendszerezet	Tudulmány	
		Hitán	Magyar nyelv	Történelem	Föld- és népisaj	Latin nyelv	Német nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Honyv. ism.	Testnevelés	Ének	Alt. tan. eredmény			
Almási Ferenc	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	3	2	1	2	2	2	—
Bartusz Mihály	2	2	3	2	3	3	3	1	3	2	2	2	2	2	3	3	—
Bányai Endre	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	—
Beliczay István	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3	1	2	3	3	2	—
5 Budinszky József	1	1	2	1	2	2	1	2	2	1	2	1	2	1	2	2	—
Czapáry Lóránt ism.	2	1	3	3	3	3	3	2	2	3	2	2	2	3	3	3	—
Dobos Jenő	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	f. m.
Dúl János	1	1	3	1	2	3	3	1	3	1	2	2	1	3	2	2	—
Dunai János	2	2	3	3	2	3	3	2	3	2	2	1	1	3	3	3	—
10 Fekete Iván unit.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	—
Fekete Zsigmond izr.	2	2	3	2	3	3	3	1	2	2	3	3	1	3	3	3	—
Gulyás Lajos (i.)	2	2	3	3	3	3	2	1	3	3	3	1	1	3	3	3	—
Gyalai Imre (i.)	1	1	2	2	2	2	2	1	1	2	1	1	1	2	1	1	—
Hatvani Lajos	2	1	3	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2	2	—
15 Havasi Imre (á.)	2	1	3	1	2	3	3	2	3	2	3	1	1	3	3	3	—
Herodek Bálint	1	1	3	1	2	3	3	2	3	3	2	1	1	3	3	3	—
Herodek János	2	1	4	3	3	4	4	3	3	3	2	1	2	4	3	3	—
Holló Miklós	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	—
Ipsics Béla (á.)	1	1	2	2	2	3	3	1	2	2	2	1	1	3	2	2	—
20 Ivicz Mihály	1	1	3	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	—
Izsák Sándor	2	2	4	3	3	4	4	3	3	2	3	1	2	4	3	3	—
Kalapos Gergely	1	1	1	2	3	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	1	—
Kazinczi Ferenc	2	2	4	3	4	4	4	4	4	3	3	1	2	4	3	3	—
Kazinczi István ism.	1	2	2	2	3	2	1	2	2	2	1	1	2	2	2	2	—
25 Kerekes Emil	2	2	2	2	3	3	3	3	3	2	2	1	1	3	3	3	—
Keresztes Imre	1	1	3	1	1	3	3	2	1	2	1	1	1	3	3	3	—
Kertész István	1	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1	1	3	2	1	—
Kovács Jenő	2	1	4	3	2	4	4	3	4	3	2	1	2	4	3	3	—
Kovács József	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	2	2	f. m.
30 Létmányi József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Major Iván	2	2	2	2	3	2	2	2	3	3	2	1	2	3	3	3	—
Makáry István	1	1	2	2	2	3	2	1	2	2	1	1	1	2	3	3	—
Mészáros Zoltán (i.)	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2	2	1	2	2	2	f. m.
Nyúl István	2	2	3	2	3	3	4	2	3	1	3	1	2	4	3	3	—
35 Poós Ferenc	2	2	3	2	3	3	3	3	2	2	2	2	1	3	3	3	—
Puskás György (i.)	1	1	3	2	2	3	3	1	1	2	1	1	1	3	2	2	—
Ray Péter (á.)	2	2	3	3	3	4	3	1	3	2	2	1	1	4	3	3	—
Rigó József	2	2	3	3	3	3	3	1	2	1	2	1	1	3	3	3	—
Skultéti Béla	2	2	3	3	3	3	3	2	3	2	1	2	2	3	3	3	—
40 Szabó Imre ism.	1	1	2	2	2	2	3	2	2	2	1	3	1	2	2	2	—
Szécsényi Simon	2	1	2	2	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	—
Szollár Rezső	2	2	4	3	3	4	4	2	4	3	2	1	1	4	3	3	—
Szóke József ism.	1	1	3	3	3	3	2	2	3	2	2	1	1	3	2	2	—
Tassy Gyula	1	1	2	2	2	3	3	2	3	2	2	1	1	3	2	2	—
45 Toriska Gyula	2	2	3	3	3	4	4	3	3	3	3	1	3	4	3	3	—
Cs. Tóth László	1	1	3	2	3	3	3	3	3	2	2	1	2	3	3	3	—
Varga Sándor	1	2	2	2	3	3	2	1	3	2	1	1	1	3	2	1	—
Véniss Gyula	2	1	3	3	2	3	3	1	3	3	2	3	1	3	3	3	—

Kimaradt: Farkas Sándor III. 1., Földvári Leó XII. 11. Gadácsi Domokos III. 8., Szabó József V. 11., Tóth László IV. 27.

Igazolatlan óramulasztás miatt a nyilv. tanulók sorából töröltetett: Hauk László, Korompai László.

Összesen : 55.

IV. osztály.

Osztályfőnök: Mészáros Imre.

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	Magaviselet	Tantárgyak											Rendszerezet	Tandíjbevétele		
		Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Német nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Honv. ism.	Testnevelés	Egészségtan			Alk. tan. eredmény	
Ágoston László	1	1	2	2	2	2	2	3	2	2	1	2	2	2	—	—
Bakos András ism.	2	3	3	3	4	3	3	3	3	3	1	2	4	3	—	—
Bakó Zoltán	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	—	—
Balog István	1	2	3	3	3	3	4	3	2	3	1	3	4	2	—	—
5 Bende Sándor	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—
Benkovich Béla (i.)	1	1	2	3	3	3	3	3	2	2	1	3	3	2	—	—
Bimbó Lajos	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	—	—
Botos László ism. (i.)	2	2	3	2	4	3	3	3	2	2	1	3	4	2	—	—
Buki Tibor	2	2	3	3	3	3	2	2	2	1	1	1	3	3	—	—
10 Czigány Péter	1	1	2	2	2	2	2	3	2	1	1	2	2	1	—	—
Csabai Antal ism.	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1	3	2	—	—
Dankó Géza	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—
Díószegyi József	2	2	4	3	3	3	3	3	3	2	1	2	4	3	—	—
Farkas Jenő	1	2	2	2	2	2	2	3	2	1	1	2	2	2	e.	n.
15 Farkas József	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	3	3	1	—	—
Filipp János	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	1	—	—
Frigyesy Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—
Goóts László	1	2	2	2	2	2	3	2	2	1	1	1	2	2	—	—
Gyenes Sándor	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1	3	2	—	—
20 Gyöngyösi János	1	2	3	2	2	2	3	3	3	3	1	2	3	2	—	—
Hacker László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—
Horváth József	1	2	3	2	3	3	2	2	2	2	1	1	3	2	—	—
Justh Károly	1	2	2	3	2	3	2	3	2	2	1	2	3	2	—	—
Kaldenekker Lőrinc (i.)	2	2	3	2	3	2	3	3	2	2	1	3	3	2	—	—
25 Keleti László ism.	2	3	3	3	4	3	3	3	3	3	1	2	4	2	—	—
Kerti Miklós	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	n.	b.
Kiss Ernő (i.)	1	2	2	1	2	2	3	2	2	2	3	2	2	2	—	—
Kőrösi Róbert izr.	2	2	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3	2	2	—	—
Krajner Tibor	1	1	2	2	2	2	2	3	2	1	1	1	2	2	n.	b.
30 Kúti János (i.)	1	1	2	2	3	3	2	3	2	1	1	1	3	2	—	—
Major István	2	2	2	3	4	4	3	4	2	2	2	2	4	2	—	—
Major Zoltán	2	3	3	3	4	4	3	3	2	3	1	1	4	2	—	—
Markó Sándor izr.	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2	1	1	2	1	—	—
Megáll László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	b.
35 Merényi Aladár (i.)	2	2	2	3	3	3	3	3	2	3	2	3	2	2	—	—
Nagy Balázs (i.)	1	1	3	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	—	—
Neszt Ottó	1	2	2	2	2	3	2	2	2	1	2	2	2	1	—	—
Németh Ernő	1	2	2	2	3	3	3	3	2	2	1	1	3	2	—	—
Pauli Péter	1	2	3	3	3	3	1	2	3	2	3	1	3	3	—	—
40 Póta Iván	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	—	—
Sinkó András	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	3	2	—	—
Somodi József	1	1	1	1	2	2	2	3	2	1	1	1	2	1	—	—
Sturcz Antal (i.)	2	2	3	2	3	3	3	4	2	2	2	2	3	3	—	—
Szalai János (i.)	1	1	2	2	3	2	2	2	1	1	1	1	2	2	—	—
45 Szalay Károly	1	1	1	2	3	2	2	2	2	2	1	1	2	2	—	—
Száyer György (i.)	1	2	2	3	3	3	3	3	2	2	1	2	3	2	—	—
Szelner György	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3	2	—	—
Szenek József	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	2	3	2	—	—
Szentendrei László	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	—	—
50 Szécsényi János	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2	2	—	—
Tassy Sándor	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	1	1	3	2	—	—
Toriska Tibor	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1	—	—

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	Magaviselet	T a n t á r g y a k														
		Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Német nyelv	Természettudj	Mennyiségtan	Rajz	Honv. ism.	Testnevelés	Egészségtan	Alt. tan. eredmény	Rendszertel	Tanulmánytervezés	
Tóth Imre	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	2	1	2	2	2	—
F. Tóth László	2	3	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	3	2	—	—
55 Tóth László	2	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	—	—
Vass Eysen Ervin	1	1	2	2	2	2	1	2	1	1	1	2	2	2	—	—
Várnagy Sándor	2	3	3	3	4	4	3	4	4	2	1	2	4	2	—	—
Virágh István	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	—	—
Zsigry György (i.)	1	1	2	2	2	2	2	3	1	1	1	2	1	1	—	—

Kimaradt: Abonyi Gyula IV. 6.

Összesen: 60.

V. osztály.

Osztályfőnök: Mericske Rezső.

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	Magaviselet	T a n t á r g y a k														
		Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Természettudj	Mennyiségtan	Honv. ism.	Testnevelés	Alt. tan. eredmény	Rendszertel	Tanulmánytervezés	
Bágyoni Szabó Attila ...	2	3	3	3	4	—	3	3	3	3	2	2	4	2	—	—
Bánhidi Ferenc	2	3	3	3	3	—	3	3	3	4	2	1	4	2	—	—
Bodócs Béla	1	1	2	2	2	—	2	2	2	1	1	1	2	2	—	—
Csibra Géza (i.)	1	2	2	3	3	—	3	2	2	3	2	1	3	1	—	—
5 F. Faragó Béla ism.	1	3	3	2	3	—	3	1	3	1	2	2	3	1	—	—
Faragó Pál	1	2	2	2	2	—	2	2	1	2	1	2	2	1	e.	B.
Fekete Sándor izr.	2	2	4	3	4	—	4	3	2	3	3	3	4	3	—	—
Földvári Gyula	2	3	3	2	4	—	3	3	2	3	2	1	4	3	—	—
Gerl Árpád (i.)	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	e.	B.
10 Hámory László g. kat. (i)	2	3	3	2	4	—	3	3	3	3	2	3	4	2	—	—
Ikrényi András	1	1	2	2	3	—	2	2	1	2	1	2	2	2	—	—
Kardos Ferenc	1	1	2	1	1	—	1	1	1	3	1	1	2	1	e.	m.
Keresztes Andor	1	1	2	1	3	—	2	2	2	2	1 _B	2	1	1	e.	B.
Kis József	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	e.	B.
15 Koltai Albert (á.)	2	2	2	3	3	—	3	3	2	2	2	1	3	1	—	—
Kürtösi Elemér	1	2	2	3	3	—	3	3	1	3	1	1	3	2	—	—
Liszka György	1	1	1	1	2	—	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—
Martos Péter (i.)	1	1	2	2	3	—	2	2	1	2	2	1	2	1	e.	B.
Nemes József ism.	1	3	3	3	3	—	3	2	3	3	2	1	3	2	—	—
20 G. Szabó Pál	2	2	3	2	3	—	3	2	2	2	2	1	3	2	—	—
Szathmáry Attila	1	1	1	1	2	—	2	2	2	2	1	1	2	1	—	—
Szórád Lajos (i.)	2	3	3	3	4	—	3	3	3	3	2	2	4	2	—	—
Szlanka József	2	2	3	2	3	—	3	3	4	3	2	2	4	1	—	—
Ufholz Mihály	2	3	3	3	4	—	3	3	2	3	2	1	4	2	—	—
25 Újhidi László ism.	1	2	3	3	3	—	3	1	3	3	2	3	1	1	—	—
Újhidy Aurél	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—

Kimaradt: Braunitzer József IV. 14., Kovács József III. 3., Tóth Ferenc V. 4.

Díjtan magánvizsgálatot tehet: Virágh László.

Összesen: 30.

VI. osztály.

Osztályfőnök: Iván János dr.

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	Magaviselet	T a n t á r g y a k											Rendszeret	Tanfolyam
		Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Gazdasági & társ. ism.	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Vegyes	Mennyiségtan	Honv. ism.		
Acsay László	2	2	2	2	1	3	3	3	1	2	1	1	3	2
Bartha József	2	2	3	2	2	4	3	3	3	3	2	2	4	3
Bányai Ferenc	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	2	1
Benkovich István (i.)	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3
5 Csaba Ferenc	1	1	2	1	1	2	1	2	1	1	2	1	2	2
Dallos Endre	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Fekete Géza (i.)	2	1	3	2	2	3	3	3	3	2	3	2	3	2
Forgó József (i.)	2	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	1	3	3
Forgó Pál (i.)	1	1	2	2	1	3	1	2	2	1	1	1	2	2
10 Fülöp László ism.	2	1	2	2	1	3	3	3	1	1	2	1	2	3
Kerekes György izr.	2	2	2	2	2	3	3	2	3	3	3	2	3	2
Kerti András	1	1	2	1	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1
Kerti János	1	1	3	2	2	3	3	3	3	4	2	1	4	2
Kovács Zoltán	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
15 Ludvig Pál	1	1	3	1	1	2	1	2	2	1	2	1	2	2
Mészáros Zoltán	1	1	2	2	1	3	3	3	2	1	3	1	3	2
Nyírádi Zsigmond	2	1	3	3	2	3	3	2	3	3	3	1	3	3
Pető Sándor	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Rajz Rajmund	2	3	3	2	2	3	3	3	3	4	3	1	4	3
20 Szabó László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szelei Zoltán	1	1	2	1	1	3	1	2	1	1	1	1	2	1
Szilvási Károly	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	1
Szörényi Tibor	2	2	3	2	2	3	1	2	2	2	2	3	2	2

Kimaradt: Fazekas István V. 3., Major István IV. 6.
Összesen : 25.

VII. osztály.

Osztályfőnök: Ifju Sebestyén.

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	Magaviselet	T a n t á r g y a k											Rendszeret	Tanfolyam		
		Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Föld- és néprajz	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Rajz és műalkotások			Honv. ism.	Testnevelés
Almási János	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ábrahám András	1	1	3	2	1	3	3	2	1	2	2	2	1	3	2	1
Bertók Pál (i.)	2	1	3	2	3	3	3	2	4	3	2	1	4	2	2	1
Bognár Gáspár (i.)	2	1	3	2	1	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2	1
5 Désaknai Márton	1	1	2	1	2	2	2	2	2	3	2	2	1	2	1	1
Döme László (i.)	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ekker Lajos	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	1	3	2	1	1
Erschen Nándor	2	1	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2	1	3	2	1
Farkas László (á.)	1	2	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	1
10 Gombkötő Antal	1	1	2	2	2	3	3	3	3	3	2	2	3	2	1	1
Hamza Pál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Hegedüs Sándor (á.)	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1	3	2	1
Horváczy István (á.)	1	1	1	1	1	2	1	1	2	3	1	1	1	2	1	1
B. Horváth György	1	1	2	1	1	3	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	T a n t á r g y a k																
	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Föld- és néprajz	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Természettan	Mennyiségian	Rajz és műalkotások	Honv. ism.	Testnevelés	Ált. tan. arányfaj	Rendszeret	Tanfolyamvélemény
15 Hódi István (i.)	1	2	3	2	3	3	2	3	—	1	3	3	2	2	3	2	—
Hunyadi László	1	1	3	3	2	3	3	3	3	4	3	3	3	1	4	1	—
Justh Kornél	2	1	3	3	3	3	3	—	—	2	2	2	2	2	3	—	—
Kordás Sándor	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	—
Leskowsky Albert	2	2	3	3	3	3	—	3	3	2	3	3	2	2	3	—	—
20 Magonyi András	1	2	3	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2	1	2	2	—
Máté László	1	1	1	1	1	2	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Mészáros Endre (i.)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Miletics Boldizsár	2	2	3	3	3	3	—	3	3	2	3	2	2	1	3	3	—
Nóta István	1	2	3	3	1	3	—	2	2	3	2	2	2	1	3	1	—
25 Pulusz Tibor	1	2	2	1	1	2	2	2	3	3	2	2	2	1	3	2	—
Sebestény László	2	2	4	1	3	3	3	4	—	3	4	2	2	2	4	3	—
Sebők György izr.	1	2	2	1	2	2	—	2	2	3	2	1	1	1	2	2	—
Szabó Iván (á.)	1	1	2	2	2	2	—	2	3	3	2	3	1	1	3	1	—
Szekrényi György	1	2	2	1	2	3	—	2	2	3	3	2	1	1	3	1	—
30 Szelepcsényi József	2	2	3	3	3	4	—	3	3	3	3	3	3	1	4	3	—
Szécsényi Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Szigeti András izr.	1	2	3	3	3	3	—	2	2	3	2	2	1	1	3	2	—
Tassy Elek	2	2	3	3	3	2	—	2	3	2	3	3	2	1	3	3	—
Viola László (i.)	1	1	3	3	3	3	2	2	1	3	3	3	2	1	1	1	—
35 Zachár Kálmán	2	2	3	3	1	3	2	4	—	2	2	2	2	1	4	2	—

Meghalt: Homoki Árpád II. 27.

Összesen: 36.

VIII. osztály.

Osztályfőnök: Nyári István.

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	T a n t á r g y a k																	
	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Bölcsész	Természettan	Mennyiségian	Műalkotások	Honv. ism.	Testnevelés	Egészségian	Ált. tan. arányfaj	Rendszeret	Tanfolyamvélemény
Ackermann László	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Adorján Imre	1	1	2	1	1	1	—	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1	—
Bartal Sándor	1	2	3	2	3	—	3	3	3	2	3	1	1	1	1	3	1	—
Bánhegyi Aladár (á.)	1	1	2	2	3	—	3	2	3	3	3	1	2	1	1	3	1	—
5 Braunitzer Ferenc	2	2	3	3	3	—	3	2	2	3	3	1	2	1	1	3	2	—
Bodai Béla (á.)	2	2	3	3	3	—	3	3	3	3	2	2	2	1	3	2	—	—
Deák Ferenc	2	2	3	3	3	—	3	3	2	3	3	2	2	1	3	2	—	—
Dékány Vilmos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	—
Dömötör Pál izr.	1	1	1	1	2	—	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	—	—
10 vitéz Faragó Sándor (á.)	1	1	1	1	1	1	—	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	—
G. Fekete Zoltán	2	2	3	3	3	—	3	3	3	3	3	2	1	1	3	2	—	—
Fispán János izr.	1	1	1	1	2	—	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	—
Ignits György (i.)	1	2	3	2	—	—	2	2	2	2	2	1	1	1	2	2	—	—
Kéri József	1	1	1	1	2	1	2	—	1	1	1	1	1	1	1	2	1	—
15 Konc Lajos	1	1	3	2	2	—	2	3	2	2	3	1	1	1	3	1	—	—
Koncz István	1	1	2	1	2	—	2	1	2	2	2	1	1	1	2	1	—	—
Kósa János	1	2	3	2	3	—	3	3	3	3	2	2	1	1	3	2	—	—
Körmöczy Béla	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	T a n t á r g y a k													Rendszeret	Tandíjkezdmény				
	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Bölcsészet	Természettan	Mennyiségtan	Műalkotások	Honv. ism.			Testnevelés	Egészségtan	Ált. tan. eredmény	
Miklós György (i.)	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	r. B.
²⁰ Misius István	1	1	1	2	1	—	1	1	2	1	—	1	1	1	1	2	2	1	e. B.
Poós László	1	2	3	2	3	2	3	—	3	2	3	1	1	1	1	1	1	1	—
Sápi Vilmos	1	2	3	3	3	—	3	3	2	3	3	2	1	2	1	1	1	2	—
Szász András	2	2	3	2	3	—	3	3	3	3	3	2	2	2	1	1	1	2	—
Szőke János	1	2	3	1	3	—	3	3	3	2	2	2	1	1	1	1	1	2	—
²⁵ Viola Valér (i.)	1	2	3	2	3	—	3	3	2	3	3	2	1	1	1	1	1	1	—
Összesen : 25.																			

Magántanulók:

- I. oszt. Egy tárgyból elégtelen : Szelei Pál ism., róm. kat. 1931.
 II. oszt. Túlnyomóan elégséges : Cserey-Muraközy Bálint, róm. kat. 1931.
 III. oszt. Elégséges : Weisz István izr. 1927.
 IV. oszt. Túlnyomóan elégséges : Mizsey Miklós, róm. kat. 1928. Jó : Révész Péter izr. 1929.
 VII. oszt. Túlnyomóan elégséges : Géczy Dezső ism., róm. kat. 1921.
 VIII. oszt. Osztályismétlésre utalt egy tárgyból elégtelen : Géczy Dezső róm. kat. 1921.

Összesen : 7.

IX. ÉRETTSÉGI VIZSGÁLAT.

A júniusi teljes érettségi vizsgálatra 24 tanuló jelentkezett.

Az írásbeli vizsgálatok május 17., 18. és 19. napján voltak.

Magyar nyelvi tétel: a) A magyar sorsfordulókat tárgyaló regényeink (kidolgozta 23 tanuló). b) A magyarság és a nemzetiségek a XIX. században (kidolgozta 1 tanuló). Jelesen dolgozott : 7, jól : 6, elégségesen : 9, elégtelenül : 2.

Latin nyelvi tétel: Cicero : De senectute. XIX. 66—69. Jelesen dolgozott : 6, jól : 6, elégségesen : 10, elégtelenül : 2.

Német nyelvi tétel: A csikós. Jelesen dolgozott : 8, jól : 4, elégségesen : 10, elégtelenül : 2.

A szóbeli vizsgálatok június 7., 8. és 9. napjain voltak Tülli Alajos S. J. kalocsai gimnáziumi igazgató elnöke alatt, Bartalis József tanügyi főtanácsos mint kormányképviselő jelenlétében.

Kitüntetéssel érett : 3, jelesen : 3, jól : 5, érett : 8, egy tárgyból javít : 4, ismétél : 1.

N é v	Magaviselet	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Német nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Hittan	Gazg. és társ. ism.	Föld- és néprajz	Francia nyelv	Görög nyelv	Bölcsészet	Természetrajz	Vegytan	Rajz és műalk. ism.	Honv. ismeretek	Érettségi általános fokozata	
Ackermann László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	kitűnő
Adorján Imre	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	jó
Bartal Sándor	1	2	2	3	3	2	3	2	2	1	3	1	3	3	2	3	1	1	érett
Bánhegyi Aladár	1	2	2	3	3	3	3	1	2	1	2	1	3	3	2	3	1	2	érett
Braunitzer Ferenc	2	3	4	3	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2	1	3	1	2	javít
Deák Ferenc	2	4	—	4	4	—	—	2	2	3	3	—	3	3	3	3	3	2	ism.
Dékány Vilmos	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	jeles
Dömötör Pál izr.	1	1	1	2	1	2	1	1	2	2	1	—	2	2	1	1	1	1	jó
vitész Faragó Sándor	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	jeles
G. Fekete Zoltán	2	3	2	3	3	4	3	2	3	3	3	—	3	3	3	3	2	2	javít
Fispán János izr.	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1	—	2	1	2	1	1	1	jó
Ignits György	1	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	—	2	3	2	1	1	1	jó
Kéri József	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	—	1	1	1	2	1	1	1	jó
Konc Lajos	1	2	2	3	3	3	4	1	2	1	3	—	2	2	2	1	2	2	javít
Koncz István	1	2	1	2	3	3	2	1	2	1	1	—	2	2	2	1	1	1	érett
Kósa János	1	3	2	3	3	3	4	2	2	1	3	—	3	2	3	2	2	2	javít
Körmöczy Béla	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	kitűnő
Miklósy György	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	kitűnő
Mistis István	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	—	2	1	1	1	1	1	jeles
Poós László	1	2	3	3	3	3	3	2	3	2	2	—	3	3	2	1	1	1	érett
Sápi Vilmos	1	2	3	3	3	2	3	2	2	2	2	—	3	3	3	1	2	2	érett
Szász András	2	2	2	3	3	3	3	2	2	2	3	—	3	1	2	2	2	2	érett
Szőke János	1	3	1	3	3	3	2	2	2	2	3	—	3	1	2	2	1	1	érett
Viola Valér	1	3	2	3	3	3	3	2	3	2	3	—	2	1	3	2	1	1	érett

Pályaválasztás. a) *A sikeres érettségi vizsgálatot tett tanulók pályaválasztása:* Tanári : 3, katonai : 2, orvosi : 4, állatorvos : 1, mérnöki : 1, gyógyszerész : 1, jogi : 2, közgazdasági : 1, kereskedelmi : 1, műszerész : 1, színész : 2. Összesen : 19.

b) *Az előző tanévben sikeres érettségi vizsgálatot tett tanulók pályaválasztása:* Világi papi : 2, szerzetes tanári : 1, szerzetesi : 1, katonai : 3, orvosi : 1, állatorvosi : 1, jogi : 2, mérnöki : 2, közgazdasági : 2, köztisztviselői : 1, magántisztviselői : 2, vasúti : 1, kereskedelmi : 3, ismeretlen : 2. Összesen : 24.

X. AZ ISKOLÁT IGÉNYBEVEVŐ DIÁKOTTHONOK.

a) **Kecskeméti Piarista Diákotthon.** 1934-ben létesült főként a közelkörnyék katolikus tanulói részére, és hogy a piarista szellemnek a világiak körében még bensőségesebb híveket szerezzen.

Fenntartója : a Magyar Kegyeztanítótrend kecskeméti rendháza. A f. iskolai év végén a növendékek száma 60 volt, köztük a tehetségmentés során reánk bízott 7 tanuló. A teljes díjat fizetők évi tartásdíja 1000 P volt.

* A diákotthon igazgatója : Szomolányi József házfőnök, gimn. igazgató ; vezetőtanárai : Erőss József, dr. Gulyás István, Halász József, Mészáros Imre és Murányi Károly. Az otthon háziorvosa : dr. Szarvas András egyet. m. tanár, kórházi főorvos.

A tanulószobák alapterülete : 189 m², a hálótermeké : 310 m², a zene-szobaké stb. : 280 m²; az összes termék alapterülete : 780 m². Ezekon kívül a rendház házi kápolnája, ebédlője és külön udvari játszótér áll a növendékek rendelkezésére

b) Intézetünk 21 tanulója az Országos Faragó Béla Árvaházban nyert elhelyezést.

XI. STATISZTIKA.

1. A tanulók száma és fontosabb adatai.

		I.	II.	III.	IV.	I-IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	V-VIII.	I-VIII.		
a)	Beírt nyilvános tanuló ..	71	53	55	60	239	30	25	36	25	116	355		
	" magán ..	1	1	1	2	5	—	—	1	1	2	7		
	Osztályozott nyilv. tanuló ..	67	51	48	59	225	26	23	35	25	109	334		
	" magán ..	1	1	1	2	5	—	—	1	1	2	7		
	" összes ..	68	52	49	61	230	26	24	36	26	112	342		
	Ezek közül ismétlő	3	—	4	4	11	3	1	—	1	5	16		
b)	életkora	1932-ben született	32	—	—	—	32	—	—	—	—	—	32	
		1931-ben	21	18	—	—	39	—	—	—	—	—	39	
		1930-ban	10	25	24	—	59	—	—	—	—	—	59	
		1929-ben	4	8	20	25	57	—	—	—	—	—	57	
		1928-ban	—	—	3	24	27	10	—	—	—	10	37	
		1927-ben	—	—	1	9	10	11	13	—	—	24	34	
		1926-ban	—	—	—	1	1	4	5	16	—	23	26	
		1925-ben	—	—	—	—	—	1	4	15	13	33	33	
		1924-ben	—	—	—	—	—	—	1	1	11	16	16	
		1922-ben	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
		Magántanulók:												
		1931-ben született	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	2	
		1929-ben	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	
1928-ban	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1			
1927-ben	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1			
1921-ben	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2			
c)	vallása	róm. katolikus	67	50	46	57	220	24	22	33	23	102	322	
		gör. katolikus	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	2	
		unitárius	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	
		izraelita	—	—	1	2	3	1	1	2	2	6	9	
		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
d)	anyanyelve, nyelvtanulása	magyar anyanyelvű	67	51	48	59	225	26	23	35	25	109	334	
		csak magyarul beszél	67	48	45	55	215	24	23	33	23	103	318	
		magyarul és németül beszél ..	—	3	3	4	10	2	—	2	2	6	16	
e)	szülői foglalkozása szerint	Középbirtokos és bérlő ..	1	3	1	5	10	—	1	1	1	3	13	
		Kisbirtokos, kisbérlő	10	10	7	3	30	3	1	2	2	8	38	
		" napszámos ..	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	2	
		Egyéb önálló östermelő ..	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
		Gazdasági tisztviselő	—	1	—	2	3	—	1	—	—	1	4	

		I.	II.	III.	IV.	I-IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	V-VIII.	I-VIII.			
O s z t á l y o z o t t t a n u l ó k	e) szüleik foglalkozása szerint	Egyéb gazd. segédszemély	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	2		
		Nagyiparos	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	2		
		Kisiparos	10	7	7	10	34	2	4	4	3	13	47		
		Ipari tisztviselő	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	2		
		Egyéb ipari segédszemély	3	2	—	1	6	1	—	—	—	—	1		
		Nagykereskedő	—	1	—	4	5	1	—	—	—	—	2		
		Kiskereskedő	6	2	6	1	15	2	—	6	5	13	28		
		Kereskedelmi tisztviselő	3	—	—	1	4	1	1	—	1	—	4		
		Egyéb keresk. s.-személy	1	—	2	—	3	—	—	—	—	—	3		
		Közlekedési tisztviselő	1	1	—	1	3	—	—	—	1	—	1		
		Egyéb közlek. s.-személy	5	1	—	4	10	—	—	—	—	—	10		
		Köztisztviselő	10	12	—	7	36	7	2	6	3	18	54		
		Pap, tanár, tanító	4	3	5	4	16	3	5	2	1	11	27		
		Más értelmiségi	3	2	—	3	8	—	2	1	1	4	12		
		Ilyeneknél alkalm. segéd, írnok	2	—	—	1	3	3	—	—	—	—	3		
		Közhivatali altiszt	2	—	1	2	5	2	2	—	—	—	4		
		Katona-, csendőr-, rendőr- tiszt	—	1	1	1	3	1	1	2	1	5	8		
		Katona-, csendőr-, rendőr- altiszt	1	—	1	2	4	—	—	1	1	2	6		
		Nyugdíjas köztisztviselő	—	—	1	1	2	—	3	2	1	6	8		
		Egyéb nyugdíjas tisztv.	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1		
Nyugdíjas altiszt	1	—	—	—	1	1	—	1	—	2	3				
Közelebbről meg nem ne- vezett napszámos	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1				
Egyéb és ismeretlen foglalk.	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	2				
Árvaházi tanulók	5	5	3	—	13	1	—	4	3	8	21				
<i>Magántanulók foglal- kozása:</i>															
Tanuló	1	1	1	2	5	—	—	1	1	2	7				
O s z t á l y o z o t t t a n u l ó k	f) szüleik lakóhelye szerint	Pest vármegyében lakik	24	11	11	13	59	6	4	7	9	26	85		
		Borsod	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1		
		Csongrád	—	2	—	2	4	—	—	—	—	—	4		
		Fejér	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1		
		Heves	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1		
		Jász-N.-Szolnok várme- gyében lakik	—	2	1	1	5	—	2	1	—	3	8		
		Komárom vm.-ben lakik	—	1	1	1	3	—	—	—	—	—	3		
		Nógrád	—	1	1	—	2	—	—	2	—	—	4		
		Sopron	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	2		
		Szabolcs	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1		
		Tolna	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1		
		Vas	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1		
		Zala	—	1	—	—	1	—	—	1	1	—	3		
		Baja thj. városban lakik	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1		
		Budapest thj. városban lakik	1	—	—	—	1	—	—	—	2	2	3		
		Kecskemét thj. városban lakik	38	33	33	42	146	19	17	20	12	68	214		
		Nagyvárad thj. városban lakik	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1		
		Pécs thj. városban lakik	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1		
		O s z t á l y o z o t t t a n u l ó k	g) közül bejárók	Vonaton:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
				Alpár községből	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Helvécia községből	1			2	1	—	4	—	—	—	—	—	4		
Jakabszállás községből	—			—	—	—	—	—	—	1	—	1	1		
Izsák községből	3			2	1	—	6	—	—	—	—	—	6		
Kerekegyháza községből	2			—	1	—	3	2	—	—	—	2	5		
Kisfai községből	—			—	1	—	1	—	—	—	—	—	1		
Kisnyír községből	—			2	—	—	2	—	—	—	—	—	2		
Kiskunfélegyházarói	—			—	—	1	1	—	—	—	—	—	1		
Lajosmizse községből	1			1	1	1	4	1	2	—	3	6	10		
Lakitelek községből	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1				
Majsajakabszállás község- ből	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	3				
Nagynyír községből	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	2				
Összesen	8	9	6	4	27	3	2	2	3	10	37				

		I.	II.	III.	IV.	I-IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	V-VIII.	I-VIII.	
O s z t á l y o z o t t t a n u l ó k	<i>k) lakás szerint (intarmátus)</i>	Szüleinél lakik	29	29	31	41	130	18	16	20	11	65	195
		Kosztadónál lakik	4	2	4	3	13	—	1	2	5	8	21
		Piarista diákotthonban lakik	21	6	4	11	42	4	4	7	3	18	60
		Tanítók árvaházában lakik	5	5	3	—	13	1	—	4	3	8	21
	<i>g) óra mulasztása</i>	Heti óraszámánál kevesebbet mulasztott tanulók száma	50	40	23	41	154	16	15	21	15	67	221
		Az igazoltan mulasztott órák száma	1739	1145	1888	1847	6619	1198	1212	1458	785	4653	11272
		Az igazolatlanul mulasztott órák száma	5	—	—	10	15	5	—	—	—	5	20
	<i>f) általános előmenetele</i>	Kitűnő rendű	4	9	2	3	18	3	1	4	3	11	29
		Jó rendű	2	3	1	4	10	1	2	2	2	8	18
		Jó rendű	18	13	14	19	64	7	7	7	7	28	92
		Elégséges rendű	16	10	15	12	53	3	6	9	8	26	79
		Túlnyomóan elégséges	11	8	8	12	39	4	3	7	5	19	58
<i>h) általános előmenetele</i>	Elégtelen egy tárgyból ..	11	4	2	6	23	7	3	5	—	15	38	
	" két ..	1	3	1	1	6	—	—	—	—	—	6	
	" 3-4 ..	4	1	4	2	11	1	—	1	—	2	13	
	" 4-nél több tárgyból ..	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	
<i>i) általános előmenetele</i>	<i>Magántanulók:</i>	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	
	Jó rendű	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	
	Elégséges rendű	—	—	—	1	2	—	—	1	—	1	3	
	Túlnyomóan elégséges ..	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3	
	Elégtelen egy tárgyból ..	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	2	
<i>k) két rendű tárgyat tanul</i>	Vívást	—	6	5	11	22	3	4	7	3	17	39	
	Karéneket	13	12	19	7	51	1	10	13	15	49	100	
<i>l) tandíjmentes tanúsíjt fizet</i>	Tandíjmentes	8	—	—	1	9	4	3	4	3	14	23	
	20— pengőt fizetett ..	1	1	1	—	3	—	—	—	—	—	3	
	40— " " " " " " ..	—	3	4	1	8	—	1	—	—	—	13	
	60— " " " " " " ..	2	—	2	3	7	1	1	2	—	2	9	
	80— " " " " " " ..	60	49	48	55	212	25	20	30	18	93	305	
	160— " " " " " " ..	1	1	1	2	5	—	—	1	1	2	7	

2. Tanulmányi eredmény.

Tantárgyak	Osztályok. — Nyilvános tanulók száma. — Érdemjegyek,																															
	I. 67				II. 51				III. 48				IV. 59				V. 26				VI. 23				VII. 35				VIII. 25			
	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen				
Magaviselet	36	31	—	—	32	19	—	—	23	25	—	—	40	19	—	—	16	10	—	—	12	11	—	—	13	12	—	—	20	5	—	—
Hit- és erkölcstan	20	34	13	—	26	19	6	—	29	19	—	—	25	25	9	—	10	8	8	—	16	6	1	—	18	17	—	—	13	12	—	—
Magyar nyelv és irodalom	6	17	37	7	11	14	24	2	5	15	23	5	12	20	26	1	5	9	11	1	5	9	9	—	9	7	18	1	9	3	13	—
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	10	22	16	—	12	21	26	—	10	11	2	—	10	11	2	—	15	7	13	—	11	9	5	—
Gazdasági és társ. ism.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Föld- és néprajz	19	21	26	1	18	14	18	1	5	18	22	1	—	—	—	—	—	—	—	—	14	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Latin nyelv	9	8	36	14	13	13	17	8	4	14	23	7	10	16	27	6	4	4	12	6	4	5	13	1	15	8	12	—	—	—	—	—
Görög nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10	21	7	8	18	30	3	5	6	14	1	4	7	12	—	8	11	14	2	9	4	12	—
Francia nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	9	10	—	5	5	4	—	6	9	9	—	6	4	9	—
Bölcsészet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettrajz	30	19	18	—	24	17	10	—	—	—	—	—	12	20	26	1	9	9	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6	9	10	—
Vegytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természetan	—	—	—	—	—	—	—	—	22	16	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	12	3	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mennyiségtan és mértan	11	22	30	4	15	10	23	3	7	17	21	3	6	19	31	3	6	8	11	1	7	6	8	2	12	13	9	1	9	8	8	—
Rajz a műalkotások ismert.	15	34	18	—	16	21	14	—	15	22	11	—	13	33	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	8	16	3	6	8	11	—
Honvédelmi ismeretek	11	26	30	—	22	18	11	—	17	22	9	—	22	27	10	—	12	12	2	—	14	4	5	—	11	12	12	—	18	5	2	—
Testnevelés	32	20	14	1 _{fm}	34	8	8	1 _{fm}	32	10	3	3 _{fm}	46	7	3	3 _{fm}	17	6	2	1 _{fm}	17	4	—	2 _{fm}	27	7	—	1 _{fm}	17	8	—	2 _{fm}
Egészségtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ének	40	18	6	3	35	13	3	—	33	14	1	—	31	21	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	1	—	—
Rendszeretel	15	27	23	2	12	20	18	1	6	19	23	—	11	41	7	—	14	10	2	—	8	11	4	—	15	13	7	—	15	10	—	—
Középték	2·3				2·0				2·1				2·2				2·2				2·4				1·9				1·8			

3. Az iskola népessége az 1920–21. tanévtől.

	Osztályozott nyilvános tanulók									Osztályozott magántanulók									Nyilv. és m-tan. összesen			Sikeres érettségi vizsgát tett
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	I–VIII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	I–VIII.	Fü.	Leány	Együtt	
1920–21.	50	51	48	30	29	21	18	29	276	8	6	5	1	4	5	2	5	36	304	8	312	27
1921–22.	55	51	52	40	26	32	19	19	294	1	2	—	2	3	1	2	2	12	306	—	306	15
1922–23.	50	44	47	39	29	25	30	22	286	4	2	1	1	2	1	—	11	296	1	297	20	
1923–24.	59	46	43	43	30	28	28	32	309	—	1	—	1	—	2	1	2	7	316	—	316	25
1924–25.	60	53	40	40	27	29	27	26	302	2	—	—	1	—	—	3	3	9	310	1	311	26
1925–26.	52	53	50	38	25	21	30	28	297	1	—	2	1	1	—	1	6	303	—	303	23	
1926–27.	58	46	43	49	23	25	30	26	300	—	1	—	1	—	1	1	—	4	304	—	304	24
1927–28.	50	49	32	37	32	30	24	26	280	—	—	—	1	—	1	—	3	283	—	283	23	
1928–29.	49	44	44	26	34	27	32	24	280	—	—	—	—	—	—	—	—	280	—	280	21	
1929–30.	52	44	34	42	26	34	33	33	298	3	—	—	—	1	—	1	6	304	—	304	29	
1930–31.	63	47	33	36	32	28	44	29	312	—	2	—	—	—	1	1	5	317	—	317	27	
1931–32.	65	51	39	31	26	29	36	41	318	1	1	1	1	—	—	2	1	7	325	—	325	34
1932–33.	54	62	37	39	30	23	39	39	313	3	1	2	2	1	—	1	11	324	—	324	38	
1933–34.	58	49	59	35	29	27	22	29	308	—	1	—	1	—	—	1	—	3	311	—	311	25
1934–35.	69	49	51	53	31	29	35	21	338	—	—	1	—	—	—	—	—	1	339	—	339	20
1935–36.	64	63	45	51	46	33	32	27	364	1	1	—	—	—	—	—	2	366	—	366	26	
1936–37.	75	70	57	47	43	44	35	35	406	—	—	2	1	—	—	—	3	409	—	409	29	
1937–38.	74	63	70	49	39	38	48	35	416	1	1	—	—	2	—	—	4	420	—	420	32	
1938–39.	53	67	60	64	42	37	37	43	403	1	—	—	1	—	—	—	2	405	—	405	36	
1939–40.	60	53	61	59	44	31	37	31	376	—	—	—	1	—	—	—	1	378	—	378	26	
1940–41.	60	58	48	61	34	34	30	35	360	—	1	—	—	1	—	2	—	4	364	—	364	32
1941–42.	64	51	64	41	32	34	25	27	338	1	1	—	1	1	1	—	5	343	—	343	24	
1942–43.	67	51	48	59	26	23	35	25	334	1	1	1	2	—	—	1	7	341	—	341	19	

4. Iskolai felszerelések értéke.

	Gyarapodás				Állomány		
	Vétel	Aján- dék	Érték		Darab	Érték	
	darab		pengő	fill.		pengő	fill.
Bútorok	1	—	239	50	954	24.857	02
Házi és irodai felszerelés	—	1	6.000	—	722	9.612	97
Tanári könyvtár	27	12	282	10	8.153	41.400	—
Ifjúsági könyvtár	108	1	444	60	4.011	11.190	40
Fizikai szertár	1	—	421	60	4.246	10.648	80
Természetrizsi szertár	—	—	—	—	3.086	8.710	43
Műv. tört. gyűjtemény	—	—	—	—	973	5.720	—
Tört. és földrajzi szertár	—	—	—	—	61	911	75
Rajzszertár	—	—	—	—	1.757	6.107	40
Énekszertár	2	—	8	—	428	354	12
Zeneszertár	—	—	—	—	150	3.579	92
Tornaszertár	—	—	—	—	246	8.100	—
Összesen	139	14	7.395	80	24.787	131.192	81

5. Az iskola épületének méretei.

a) A tantermek száma : 10. Területe : 50·40 m², 50·40 m², 49·39 m², 59·85 m², 73·39 m², 67·73 m², 67·10 m², 50·34 m², 74·94 m², 44·73 m².

b) Egyéb termek és helyiségek területe : görög terem 58·80 m², tanári szoba 30·87 m², tanári fogadószoba 31·84 m², várószoba 18·91 m², igazgatói várószoba 33·12 m², igazgatói fogadószoba 32·76 m², igazgatói iroda 29·28 m², emeleti tanári szoba 35·60 m², tanácsterem 70·76 m², tanári könyvtár 36·30 és 43·61 m², ifj. könyvtár 68·53 és 24·15 m², Segélyző Egyleti helyiség 29·28 m², természetrizsi szertár 93·24 m², fizikai szertár 72·45 m², történelmi és földrajzi szertár 46·36 m², énekszertár 42·54 m², zeneszertár 43·31 m², rajzterem 155·61 m², tornaterem 220·00 m², öltöző 45·98 m², tornaszertár 44·88 m², díszterem 255·66 m², dísztermi karzat s erkélyek 235·00 m², iskolaszolga lakása 78·82 m², gépész lakása 76·82 m², portásszoba 24·23 m².

c) Az iskolai udvar területe 877 m². Összes beépített terület 2573 m².

d) Az iskola épületét 1942 augusztus 1-én hadikórház céljára foglalták le. Továbbra is az intézet rendelkezésére állnak a tanári és ifjúsági könyvtárak, a fizikai szertár az előadóval, a zeneszertár, az igazgatói irodák a levéltárral.

6. Földrengési obszervatórium.

Vezetője : Murányi Károly. A kecskeméti obszervatóriumot 1929 nyarán állították fel ; az új intézet alagsorában külön e célra épített helységbe pedig 1934 őszén hozták át. Az intézet felszerelése a legmodernebb, két műszere közül a régebbi egy 40-szeres nagyítású 25 kg-os Quervain-féle univerzális

inga, mely jelenleg a rengéseknek csak horizontális komponenseit írja, a másik műszer 100-szoros nagyítású 80 kg-os Wiechert-féle inga a mozgások vertikális komponensét jelzi. Az időjelet percenként kapja a két inga egy külön az intézet számára készült Rosta-féle ingaórától.

Az idén megtörtént a műszerek tartóoszlopainak kijavítása, s Budapestre már megérkezett a kecskeméti intézet számára rendelt inga, melynek intézetünkben való elhelyezése a jövő esztendőben megtörténik.

Az intézet műszerei pontosan jelezték a kisebb és egészen távoli földrengéseket is. Az intézet összeköttetésben áll a nemzetközi földrengésjelző szolgálattal. A nyert észleléseket és a műszerek adatainak tudományos feldolgozását a «Rapport microseismique de l'observatoire» évfolyamai tartalmazzák.

XII. TANKÖNYVJEGYZÉK.

Imakönyv minden osztályban : *Sik-Schütz*: Imádságoskönyv.

I. osztály. *Róm. kat. nagyobb katekizmus.* — *Alszegehy-Brisits-Sík*: Magyar olvasókönyv. — *Alszegehy-Sík-Techert*: Magyar nyelvtan. — *Bodnár-Kalmár*: Magyarország földrajza. — *Jirka*: Latin olvasókönyv. — *Jámbor-Kemenes*: Latin nyelvtan. — *Kerékgyártó-Mohay*: A ház és kert természetrajza. — *Gidró-Holenda*: Mennyiségtan. — *Német-Solymos*: Daloskönyv. — Honvédelmi ismeretek. I—II.

II. osztály. *Róm. kat. nagyobb katekizmus.* — *Pokorny*: Ószövetségi bibliai történet. — *Alszegehy-Brisits-Sík*: Magyar olvasókönyv. — *Alszegehy-Sík-Techert*: Magyar nyelvtan. — *Bodnár-Kalmár*: Világrészek földrajza. — *Jirka*: Latin olvasókönyv. — *Jámbor-Kemenes*: Latin nyelvtan. — *Kerékgyártó-Mohay*: A magyar föld és idegen tájak természetrajza. — *Gidró-Holenda*: Mennyiségtan. — *Németh-Solymos*: Daloskönyv. — Honvédelmi ismeretek. I—II.

III. osztály. *Pokorny*: Újszövetségi bibliai történet. — *Alszegehy-Brisits-Sík*: Magyar olvasókönyv. — *Alszegehy-Sík-Techert*: Magyar nyelvtan. — *Balogh*: Magyarország története. — *Bodnár-Kalmár*: Általános földrajz. — *Jirka*: Latin olvasókönyv. — *Jámbor-Kemenes*: Latin nyelvtan. — *Bitter-Puhr*: Német nyelvkönyv. — *Öveges*: Kis fizika. — *Borosay-Holenda*: Mennyiségtan. — *Biró*: Műalkotások könyve. — *Németh-Solymos*: Daloskönyv. — Honvédelmi ismeretek. III—IV.

IV. osztály. *Pokorny*: Katolikus szertartástan. — *Alszegehy-Brisits-Sík*: Magyar irodalmi olvasókönyv. — *Alszegehy-Sík-Techert*: Magyar nyelvtan. — *Arany-Nagy-Péterffy*: Toldi. — *Marczell-Szegedi*: Az antik világ és a keresztény Európa története. — *Jirka*: Latin olvasókönyv. — *Jámbor-Kemenes*: Latin nyelvtan. — *Bitter-Puhr*: Német nyelvkönyv. — *Kerékgyártó-Somogyi*: Ásványtan és földtan. — *Borosay-Holenda-Korányi*: Mennyiségtan. — *Biró*: Műalkotások könyve. — *Melly-Párdányi-Mohay*: Egészségtan. — *Kiss*: Egyszerű magyar gyorsírás. — Honvédelmi ismeretek. — III—IV.

V. osztály. *Schütz*: Katolikus hittan. — *Alszegehy-Brisits-Sík*: Magyar

irodalmi olvasókönyv. — *Alszeghy-Sík-Techert*: Magyar nyelvi olvasókönyv. — *Marczell-Szegedi*: A középkor és újkor története. — *Márkus*: Szemelv. Titus Livius műveiből. — *Vézner*: Lírai szemelv. — *Jámbor-Kemenes*: Latin nyelvtan. — *Maywald-Vayer-Mészáros*: Görög olvasókönyv. — *Maywald-Vayer-Mészáros*: Görög nyelvtan. — *Bitter-Puhr*: Német nyelvkönyv. — *Bitter-Teveli*: Rendszeres német nyelvtan. — *Birkás*: Francia nyelvkönyv. — *Birkás*: Francia nyelvtan. — *Greguss-Karl*: Élettudomány. — *Borosay-Holenda-Korányi*: Mennyiségtan. — Honvédelmi ismeretek. V—VI.

VI. osztály. *Schütz*: Katolikus erkölcsan. — *Alszeghy-Brisits-Sík*: Magyar irodalmi olvasókönyv. — *Alszeghy-Sík-Techert*: Magyar nyelvi olvasókönyv. — *Marczell-Szegedi*: A legújabb kor története. — *Csóka-Zibolen*: Gazdasági és társadalmi ismeretek. — *Kuzmics*: Szemelvények Cicero beszédeiből. — *Márkus*: Szemelvények Vergilius Aeneiséből. — *Jámbor-Kemenes*: Latin nyelvtan. — *Maywald-Vayer-Mészáros*: Görög olvasó- és gyakorlókönyv. — *Marót-Wagner*: Homeros Iliasa. — *Maywald-Vayer-Mészáros*: Görög nyelvtan. — *Bitter-Mayer-Puhr*: Német nyelvkönyv. — *Bitter-Teveli*: Rendsz. német nyelvtan. — *Birkás-Petrich*: Francia nyelvkönyv. — *Birkás*: Francia nyelvtan. — *Somogyi*: Vegytan. — *Borosay-Holenda-Korányi*: Mennyiségtan. — *Horváth*: Névjegyű logaritmus. — Honvédelmi ismeretek. V—VI.

VII. osztály. *Schütz*: Katolikus egyháztörténet. — *Alszeghy-Brisits-Sík*: A magyar irodalom története. — *Techert*: Magyar nyelvkönyv. — *Szegedi*: A magyar nemzet története. — *Bodnár-Kalmár*: Magyarország földrajza. — *Márkus*: Szemelvények Vergilius Aeneiséből. — *Kováts*: Szemelvények Cicero leveleiből és bölcséleti műveiből. — *Esztergomi-Gaál-Nagy*: Latin nyelvtan. — *Marót-Wagner*: Homeros Odysseiája. — *Mészáros*: Görög lírai anth. — *Mészáros*: Szemelvények Herodotosból. — *Maywald-Vayer-Mészáros*: Görög nyelvtan. — *Mayer-Puhr*: Német irodalmi olvasókönyv. — *Bitter-Teveli*: Rendsz. német nyelvtan. — *Birkás-Petrich*: Francia nyelvkönyv. — *Birkás*: Rendsz. francia nyelvtan. — *Öveges*: Fizika. — *Borosay-Holenda-Korányi*: Mennyiségtan. — *Horváth*: Négyjegyű logaritmus. — *Bíró*: Művészeti alkotások. — Honvédelmi ismeretek. VII—VIII.

VIII. osztály. *Schütz*: Katolikus hitvédelem. — *Alszeghy-Brisits-Sík*: A magyar irodalom története. — *Techert*: Magyar nyelvkönyv. — *Szegedi*: Magyarország története. — *Balogh A.-Oszvald A.*: Szemelvények Tacitus műveiből. — *Vékey*: Horatius. — *Huszt*: Plinius levelei. — *Esztergomi-Gaál-Nagy*: Latin nyelvtan. — *Gerecs*: Sophokles Antigone, Oidipus. — *Papp*: Platon Kritonja. Szemelv. az Ap. és Ph.-ból. — *Maywald-Vayer-Mészáros*: Görög nyelvtan. — *Mayer-Puhr*: Német irod. olvasókönyv. — *Bitter-Teveli*: Rendszeres német nyelvtan. — *Birkás-Petrich*: Francia nyelvkönyv. — *Birkás*: Rendszeres francia nyelvtan. — *Öveges*: Fizika. — *Borosay-Holenda-Korányi*: Mennyiségtan. — *Horváth*: Négyjegyű logaritmus. — *Bíró*: Művészeti alkotások. — *Melly-Mohay-Párdányi*: Egészségtan. — *Kornis*: A pszich. és log. el. 10. k. — Honvédelmi ismeretek. VII—VIII.

Segédkönyvek. *Pintér*: Magyar nyelvvédők. IV—VIII. A magyar helyesírás szabálya (Akadémia). III—VIII. — *Jámbor-Kemenes*: Római régiségek V—VIII. — *Huszt*: Chrestomathia. — *Wagner-Horváth*: Görög régiségek.

V—VIII. — *Jirka-Vézner*: Latin-magyar és magyar-latin szótár. — *Bitter-Puhr*: Német-magyar és magyar-német szótár. — *Birkás*: Francia szótár. — *Lévay-Vida*: Görög szótár. — *Kogutovitz-Gergely-Hézer*: Isk. atlasz középiskolák számára I. osztálytól. — *Bartos-Kurucz*: Történelmi atlasz. III—VIII. — *Bíró-Galla*: A rajz könyve. I—IV. — *Mohay*: Légoltalmi ismeretek.

XIII. TÁJÉKOZTATÓ AZ 1943—44. ÉVRE.

A beírások ideje : június 12 ; a pótbefíráse : szeptember 6. Kat. tan. 40, nem kat. keresztény tan. 50, izr. tan. 60 P felvételi díjat fizet. Ezenkívül a falusi tehetséges szegény tanulók iskoláztatására fizet minden kitűnő, jeles vagy jórendű tanuló 2·50, minden elégséges vagy ismétlő tanuló 5 P-t.

A tandíj évi 100 P ; ezt évi négy részletben kell majd fizetni október, december, február és április 5-ig. A fizetés módját és a mentességért való folyamodás feltételeit annak idején közöljük. A tandíjrészetekkel egy időben minden ismétlő tanuló évi 50 P-t tartozik fizetni a falusi szegény gyermekek iskoláztatására.

Ugyanerre a célra minden javítóvizsgálatot tevő tanuló egy összegben 25 P-t fizet közvetlenül a javítóvizsgálat előtt.

A javítóvizsgálat ideje : szeptember 2 ; engedélyért folyamodni nem kell, ellenben vizsgálatra el kell hozniok a vizsgázóknak tanulmányi értesítőjüket.

A magán- és különbözeti vizsgálatok ideje : szept. 2., 3., 4. Mindkét vizsgálat feltételeit meg kell kérdezni az igazgatótól.

Az érdeemes és rászoruló tanulók tankönyvsegélyért folyamodhatnak Diáksegélyző egyesületünkhöz. A folyamodványban jelölik meg az osztályt és a kért könyvek címét. A folyamodványt aug. 27-én mise után nyujtsák be a vezető tanár úrnál.

Az V. osztályba lépő tanulók szülei a beíráskor nyilatkoznak, hogy a fiúk a görög vagy a francia nyelvet tanulja-e?

Szállást adni és fogadni csak az igazgató hozzájárulásával lehet.

Kecskeméten tartózkodó tanulóink vasár- és ünnepnap, *augusztus 27-én* is templomunkban hallgassanak szentmisét ½9 órakor ; a többi tanuló tartózkodása helyén legyen leget vallási kötelességének.

Iskolánk fegyelmi szabályai a nagyszünetben is kötelezők.

Az igazgató a szünetben *kedden és pénteken 11—12-ig* fogad.

Szeptember 8-án ½9-kor Veni Sancte.

Igazgató.

TARTALOM.

	Oldal
Hőseink	3
A hősi emlékművet avató beszéd. <i>Labancz Ferenc dr.</i>	4
A magyar piaristák ünnepe. <i>Balanyi György dr.</i>	7
Gr. Koháry István. <i>Bajza József</i>	21
I. A tanév története	22
II. A tanári testület névjegyzéke, iskolai munkaköre	26
III. A tanárok iskolán kívüli munkája	28
IV. Jutalmazás, adományok	29
V. Könyv- és szertárak	31
VI. Ifjúsági egyesületek	32
VII. Rendkívüli tárgyak	40
VIII. A tanulók névjegyzéke és érdemsorozata	42
IX. Érettségi vizsgálat. — Pályaválasztás	50
X. Diákotthonok	51
XI. Statisztikai adatok	52
XII. Tankönyvjegyzék	58
XIII. Tájékoztató	60

Mélyebb, egyre mélyebb kegyeletes lelkiületet !

